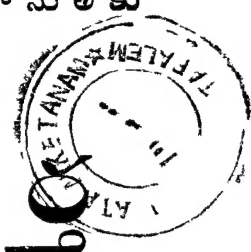

21193
మా పాఠకులకు, అభిమానులకు

శుభ వార్త

మరిన్ని అందాలతో అలంకరించి మిమ్మల్ని ఆలరింపజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో

మే 1 నుంచి మద్రాసుకు
మార్పు

మద్రాసులోని మా ఆఫీసు చిరునామా తొందరలోనే
తెలియజేస్తాం.

“జూన్” సంచిక మద్రాసునుండి వెలువడుతుంది.

ఈ సంచికలో తొలిమాట మరొక్కసారి చదవండి.

అంజలిదేవి సమర్పించు
అన్ని బ్రదర్స్ వారి

అమృతం

హ. దత్తయ్య, ఎ.కె.పూరి
అ.వి.ప్రసాద్, ఎ.కె.నాగయ్య
శేతు
అనియ్యయినాంబ
నిశిత చిన్నారావ్ RBSIE (US)

మేనేజర్

27-1

కొత్తది

అతి కొత్తది! ఉల్లాస రకం!!
పరిమళవిరాజితం!!!

రెమి R
శాండల్
టాల్క్

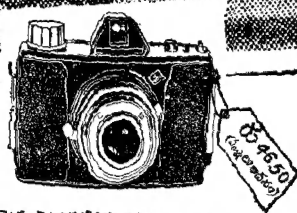

Sarath RST 1

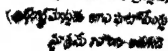
జోషి తి

ఏప్రిల్ 70

ସ୍ୱାକ୍ଷର

మొదట పెట్టుచితు శ్రేష్ఠము వదలి పెట్టుచు కష్టములు

- ఆగ్రా మండలము క్రింద కమారుచున్నవారు ఏమియు దయచేసి క్రింద లిఖితము వ్రాసి
ఆగ్రా-గవర్నరు ఇండియా లిమిటెడ్
 కోతలా ముస్లిం 105వ క్రమం

CNAG 117403

**సూపర్ సర్ఫ్
ఒక్కసారి వురికితే
ఇంకే ఇతర పౌడర్స్ 2 సార్లు
వురికిన దానికంటే ఎక్కువ తెల్లదనం
బట్టకు కలుగుచుంది**

సూపర్ సర్ఫ్ ఒక్కసారి వురికిన
షర్టులు దానికి పోటియైన ఇతర ఉత్పత్తులలో రెండు
సార్లు వురికిన షర్టులకంటే ప్రాముఖ్యంగా అత్యంత తెల్లదనాన్ని
కలిగియున్నవని విపులమైన లేబొరేటరీ శోధనలు నిరూపించాయి
దీనిని మీ అంతట మీరే వాడినాడండి మీరు మరిల ఎన్నటికీ
రెండవ రకమును కొరరు అడగండి సూపర్ సర్ఫ్
తారతదేశమందలి ప్రముఖ బ్రాండ్

సూపర్ సర్ఫ్ అన్నిటికంటే ఆమెత తెల్లగా ఉతుకుతుంది
(మరే ఇతర తెలుపుచేసే పౌడర్ నూ చేర్చక్కర్లేదు)

రింటన్ - 50 81-77 TL

హిందుస్తాన్ రివర్ వారి విశిష్ట ఉత్పత్తి

ఏప్రిల్ '70

మా డబ్బు వృధా పోతున్నదా?

అవసరానికి మించి మీరు ఖర్చు పెడుతున్నట్టయితే, మీ పొదుపు పద్ధతి ఇంకా కట్టుదిట్టం చేసుకోవాలన్నమాట. మీ డబ్బు వృధా కాకుండా అవసరానికి మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ ఎక్కటే అత్యుత్తమ మార్గం

మార్గదర్శి పద్ధతి పొదుపువల్ల మీకెంతైనా లాభం అత్యవసర సమయాలలో అది మీకోక కవచం అవసరానికి అందుబాటులో చేతనిండా కొట్టండి! నిర్దిష్టకాలానికి క్రమబద్ధంగా సాఫే ఇంపైన పొదుపు మీ డబ్బు వృధా కానివ్వకండి మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ లో నడకండి

డబ్బుకోసమేనా మీ చింత? మార్గదర్శి! వున్నది మీ చెంత!

మార్గదర్శి

చిట్ ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

అవిక్ సెంటర్ హైదరాబాద్-1 ఫోన్ 46225

బిసింట్ రోడ్డు విజయవాడ 2 ఫోన్ 7797

kiron

తొమ్మిది

మద్రాసునుండి కాగితం సకాలంలో అందకపోవడం వల్లనూ, అట్టమీద బొమ్మ అచ్చు ఆలస్యం అవుతున్నందువల్లనూ ఎంత ప్రయత్నించినా పత్రికను సకాలంలో అందించలేక పోతున్నాం పాఠకులకు అందువల్ల ఖర్చు ఎక్కువయినా, అనుకున్నదియింకా పత్రికను అందించాలనే పట్టుదలతో పత్రికను మద్రాసు నుంచి వెలువరించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం

తొందరలోనే మా ప్రయత్నాలు పూర్తిచేసి జూన్ నంచిక మద్రాసునుంచి వెలువరించాలని మా ఆశయం.

మద్రాసులోని మా కార్యాలయం చిరునామా వగైరా ఖిగత వివరాలకు "మే" నంచిక చూడండి

అందాల్సిన మావి

చందాల్సిన మీవి

అని ఎప్పుడో అన్నాం

అన్నమాట నిలబెట్టుకోవాలని ఇప్పుడు మా కావశ్యం అందుకు మీ సహకారం కూడా లభించాలని మా కోరిక

వై.వి.రామమూర్తి

ఎక్కువ సువాసన ఎక్కువ మెత్తదనము

మెత్తనిది పూవువలె కాదు మెత్తనిది
సువాసనగలది
పొడిలేని క్రమి వంహరి జి 11 గల
సింధార్ బాయిలెట్ పొడదు దాం నేవు విలిచే
సువాసన మరియు వట్టవంది మెత్తదనముతో
మీ చర్మమునకు అంటుకొని ఉండి
మీకు రోజంతా రక్షణ కలిగిస్తుంది

జి-11 గల
సింధార్ మీకు
రక్షణ యిచ్చినట్లు
వేరే ఏ
పొడరూ
యివ్వలేదు

INTERPUB/CP 17A TEL

పచిత్ర మాసపత్రిక

మా చ న ర ం

విజయవాడ -4

విడివ్రతి వెలి

1 రూపాయి

ఏడాది చందా

పన్నెండు రూపాయలు

సంపుటి 8

ఏప్రిల్ 1970

సంచిక 4

మేనేజింగ్ ఎడిటర్

వి వి రాఘవయ్య

Edited and Published by
V. V. Raghaviah and
Printed by him at Jyoti
Printers, Machavaram
Vijayawada-4

ఉత్తరాలు

11

ఆశల శిఖరాలు (సీరియల్) 17

— యద్దనపూడి సులోచనారాణి

జాలి అనూయ 94

— పి డి వి రామచంద్రుడు

జోక్స్ ప్రం అమెరికా 54

— విజయలక్ష్మి

పులిజాదం 57

— చందు సోంబాబు

ఎంపైర్ స్టేట్ బిల్డింగ్ 70

— డా॥ జూలూరి పాండురంగ విరల్

అల్లడి అభీష్టం 71

— అజ్జరపు హనుమంతరావు

పనికిరాని పరిజ్ఞానం 77

— యన్ గోవిందరాజ్

వెన్నెల కాల్చిన ఆడవి 73

— రామవరపు వేణుగోపాలరావు

ప్రముఖుల హాస్యాలు 96

— ఎస్ గోవిందరాజ్,

— భమికిపాటి సోమయాజి

రాజకీయమా : వర్ధిల్లుకు 94

— పిశుపాటి ఉమామహేశ్వరమ్

రాక్షసి, నీ పేరు రాజకీయమా :

వర్ధిల్లు : (సీరియల్) ఆదివిష్ణు 108

ఉత్తమ సంగీత వనమాలి

ఉస్తాద్ బదే గులాం ఆలీ 118

— పి బి క్రినివా(యి)న్

చైత్రయాత్ర 122

ముఖచిత్రం

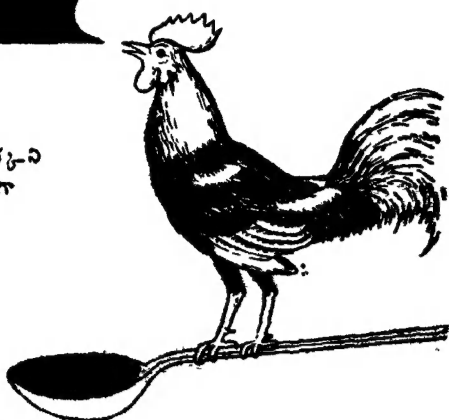
చక్రవర్తి చిత్ర

“చురో ప్రపంచం”

చిత్రంలో దృశ్యాలు

ఓహూ ముడీస్ టి.జి. టీ
ప్రతి కప్పు చిక్కని రంగు కలిగి
చౌకగా ఉంటుందికూడా. ఎలా?

ఒకే ఒక చెందారు టి. జి.
టి టోటోమో చిక్కని తక్కువ
టి చేసుకొని పంపు ప్రకారంగా
వేవింపవచ్చు.

మను! ఇక ముడీస్ టి మాత్రమే సేవించండి

ముడీస్ టి

1953 నుంచి ఇండియాలో వ్యవసారిస్తున్న
ది బొంబాయి బిల్కా ఫేరింగ్ కార్పొరేషన్

కోడి మార్కు
టి.జి. టి
ప్యాకెట్లు
నేడే కొనండి

AGP 11-20-53

పిద్రవరి జ్యోతి చూశాను. కథ లన్నీ చాలా సాంద్రులో ఉన్నాయి. ప్రతి కథలో ఏదో ఒక ప్రత్యేకత కనబడుతోంది.

“ఎనలేనిమమకారంతో పెంచి, పెద్ద చేసి, నర్వహకులతో అమెనువేరొకరి చేతిలో పెట్టవలసి వస్తుంది. నిన్నటి వరకూ అమ్మాయి గురించిన జాగ్రతలు బాధ్యతలు నావి. అలాంటి నేను రేపటినుంచి ఆ పాపను నా ఇంటికి తెచ్చుకోవాలంటే వేరొకరి అనుమతి కావాలి.”

“మనసు కుదిరితే భర్త ఆస్థా యంగా దగ్గరకు తీసుకోవచ్చు. లేక పోతే చీదరించి దూరం చేయవచ్చు. అదంతా ఆడపిల్ల అదృష్టాన్నిబట్టి ఉంటుంది.” ఆడపిల్లను పెళ్ళిచేసి, అతనిగింటికి పంపేటప్పుడు, తలిదండ్రులువడే ఆవేదన.

“కాచేసిన చీకటి.” ఈ దేశంలో లక్షలాది ఆడపిల్లల జీవితాల్ని కాచే స్త్రీలు ఉన్నారు. ఇందుకు కారణం ఏమిటి? భద్రయ్యలాంటి స్వార్థపరులూ, రంగ నాయకులులాంటి మగజాతా? గౌరి

లాంటి అమాయకులైన ఆడపిల్లలుండటమా? అసహాయతా? దారిద్ర్యమా? ఏమిటి? ఏమిటి? ఏం చేయాలి ఈ పరిస్థితి పోవాలంటే?

ఈ దేశంలోని ఆడపిల్లల జీవితాలు ఇలా కన్నీళ్ళతో అంతం కావలసిందేనా? వాళ్ళ ఆవేదనను అర్థం చేసుకునే నాధుడేలేదా? ఏమిటి దీనికి పరిష్కారం?

విద్యతీ
హైదరాబాదు-36

సంపాదకులకు

అర్ఘ్యం.

పిద్రవరి జ్యోతి చదివాం చాలా బాగుంది. యన్. యన్. మణ్యంగారు రాసిన “ప్రగతికి సోపానాలు” కథ చాలా బాగుంది. ముఖ్యంగా యన్. వి. యన్. యమ్. శాస్త్రిగారు రాసిన జోకులు జ్యోతికే ఒక హైలైట్. మీ (మా) జ్యోతిలో ఇక నుంచి జోకులకు ఎక్కువ స్థలము వినియోగించ ప్రార్థన. ఇటు,

జె. మురళీధర్,

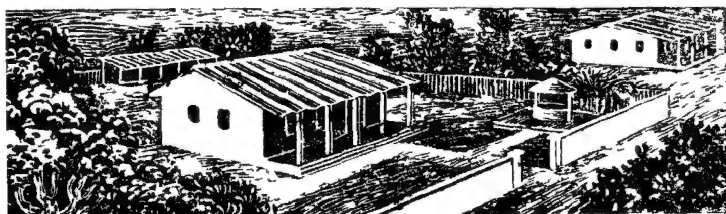
పిఠాభవట్నుం

CONCRETE THRASHING FLOORS

GRAIN STORAGE BINS OR SILOS

LOW COST HOUSING

In all these and many more

K. C. P. BRAND

DURGA BRAND

PORTLAND CEMENT

-RENOVED FOR STRENGTH & STABILITY-

play a constructive role

PLEASE WRITE TO US FOR FREE TECHNICAL ADVICE

MANUFACTURED BY :

THE K. C. P. LTD.

(RAMAKRISHNA CEMENTS)

MACHERLA.

THE ANDHRA CEMENT CO., LTD.,
VIJAYAWADA.

పిబ్రవరి నెల జ్యోతిలో సుమన్ వ్రాసిన “ట్విస్టు కథ చదివాను. మలుపు అనే పేరుతో సరస్వతి పాత్రను అగాధంలోకి తోసేసారు రచయిత, సాయంత్రం అయేసరికి తెలచీర కట్టుకుని వీధినబోయే ప్రతి మగాణ్ణి రారమ్మని పిలిచే వేశ్యకూ ఈ సరస్వతికి తేడా కనిపించదు. ఒకందుకు ఆ వేశ్యే నయం. ఆమె తప్పుచేస్తే చెయ్యనచ్చుగాని ఎవరినీ మోసగించడంలేదు.

తన భర్తకు విడాకులిచ్చి సరస్వతి హాయిగా భార్యను పెళ్ళి చేసుకున్నా సమంజసంగా వుండేదికాని ఈ బాటు మాటు వ్యవహారం ఏమిటి?

శాంతమూర్తి,
హైదరాబాదు-4

‘సైల్’ (శ్రీ నాదెళ్ళ వెంకట సుబ్బారావు)చనిపోయాడంటే నిజంగా ఆశ్చర్యంకన్నా బాధ ఎక్కువ వేస్తుంది. ‘సైల్’ ఇప్పుడిప్పుడే సైకి వస్తున్నాడు

‘బాబు’ (కార్టునిస్టు) అన్నట్టు .. “అతని కార్టూన్లు, బొమ్మలు ప్రారంభ దశలోనే ఉన్నాయి. కాలం కదిలేకొద్ది గొప్పవాడ అయ్యాడని సందేహంలేని విషయం. బొమ్మలు వెయడం కుండా చిత్రకారులుగా పేరు తెచ్చుకున్నా శ్రీకంఠే ‘సైల్’ ఎన్నోరెట్లు నయం .... ఎంత చక్కగా చెప్పాడు పాపం తన 22 వ యేటనే నూరేండు సిండిన సైల్ ఆత్మకు (జ్యోతి తర్రున) శాంతి కలుగజేయమని భగ

వంతుని కోరుకున్నాను. వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని, సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను

-సి. సాయిబాబు
హైదరాబాదు-4 (ఎ.పి.)

డియర్ ఎడిటర్

నమస్కారములు. మార్చి నెల “జ్యోతి” లో మీరు ప్రచురించిన వార్త నా ప్రിയమ మిత్రుడు శ్రీ ఎన్. వి. సుబ్బారావు (సైల్) ఇక లేడన్న వార్త నన్ను బాటుబాటు ములోని రారందర్శి దుఃఖభరితం చేసింది. అతను నాకు చిరకాల మిత్రుడు అంతేకాదు ఆ శ్రీ బాపుగారి ఏకలవ్య శిష్యుడుకూడానూ ఆ సున బొమ్మలలోని అంశాన్ని తన బొమ్మల్లోనూ ప్రబలి విశేషానికి శాయశక్తులా కృషి చేసేవాడు ఈ మధ్య అతను రచించిన ‘కాచేసిన చీటి’ అన్న కథ ముమ్మల్నూ దర్శి అలరించింది. ప్రఖ్యాత కార్టూనిస్టు శ్రీబాబు అన్నటు అంశాబ్బో వచ్చే ఆరిసులకంటే చాలా గొప్ప ప్రతిభ కనబడినాడు మంచి అభిర్చుడి లోకి వస్తున్న ఈ సమయంలో భగవంతుడతనిని చిన్న చూపు చూడు. ఈ సంతృప్తితో ఆ బాటు బాకి ప్రథ సానుభూతి తెలుజేస్తారని తలుస్తాను.

అని ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చు భగవంతుని ప్రార్థింతున్నా

వింజమూరి రామకుమార్
విజయవాడ

చెరకు సముద్రం ఎచ్చట ఉందో చూశారా ?

CMCF-2-152 T86

మార్చి "జ్యోతి" గటప చాలా జాగుంది. చిత్రకారుడు 'స్మైల్' మరణ వార్త మాకు చాలా విచారం కలిగించింది. అతని ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చుమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాము.

"రాక్షసి : నీ పేరు రాజకీయమా : వర్మిల్లు" సీరియల్ చాలాజాగుచోంది.

ఇంత జాగా తీర్చిదిద్దుకొంటోన్న "జ్యోతి" కొన్ని తప్పులు వ్రాస్తోంది. 'వారధి' నవల ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురితమైందని వ్రాసింది. కాని, ఆ నవల 'ఆంధ్రప్రభ' లో చదివినట్లు గుర్తు. అచ్చు తప్పులుకూడ అక్కడక్కడ ఉంటున్నాయి. ఇటువంటివి లేకుండా ముస్తాబై వస్తే దిష్టి తగులుతుందని భయమా :

-ఎన్వీయస్. ఎం. రామారావు
(బరంపురం)

మీరు ప్రచురించిన "గమనశ్రమ" అనే కథ నాకు చాలా జాగా నచ్చింది. అదివిషుగారి "రాక్షసి, నీ పేరు రాజకీయమా : వర్మిల్లు : సీరియల్ చాలా చక్కగా నడుస్తూ, పాఠకులకు సంతృప్తి పరుస్తున్నది. పోతే కె. శివారెడ్డిగారి "పారడాక్స్" గేయం నాకేమీ నచ్చలేదు. యద్దనపూడి సులోచనారాణిగారి "ఆశల శిఖరాలు" సీరియల్ నవ్వెన్నోతో నడుస్తోంది.

-బి. బాబూరావు
సికింద్రాబాద్-25

మార్చి "జ్యోతి" లో ప్రచురించబడిన "మనుషులు మారరు" కథ చదివాను. జయపురం ప్రజల జీవి

తాన్ని ప్రతిబింబించి ఈ చక్కని కథను రచయిత సుమారు 15 సంవత్సరాల క్రితమే రచించారు. అప్పట్లో జయపురం నుంచి వెలువడుతుండే "వెన్నెల" అనే లిఖిత పత్రికలో ఈ కథ మొదటిసారిగా ప్రచురింపబడింది. ఇన్నాళ్ళ తర్వాత అది అచ్చురూపంలో మీ పత్రికలో రావటం చాలా సంతోషింపదగిన విషయం. అయితే రచయిత శ్రీ పులిపాక సూర్యప్రకాశరావుగారి పేరు విషయసూచికలో తప్పు కథలో ఎక్కడా ప్రచురింప బడలేదు. ఇది చాలా శోచనీయం. ఏదయినా 15 సంవత్సరాల నుంచీ వెలుగు చూడని ఈ మంచి కథను మీరు ప్రచురించి నందుకు నా ధన్యవాదాలు.

-వ్యాయపతి బాలకృష్ణారావు
ఖరగ్ పూర్

ఈ మధ్య "జ్యోతి" చాలా ఇంట రెస్టింగ్ గా ఉంటోంది. మార్చి నెల జ్యోతిలో భమిడిపాటి రామగోపాలంగారి "గమనశ్రమ", శ్రీ గిరిరాజుగారి "ప్రేమలూ—పెళ్ళిళ్ళూ", రామగారి "నీడ" చాలా జాగున్నాయి. రెండు సీరియల్స్ పోటీగా నడుస్తున్నాయి. ఇది ఇలా ఉన్నా ఇంకేదో కొత్తదనం కావాలి అనిపిస్తోంది.

ఆంధ్ర-జ్యోక్స్ పూర్తిగా తగ్గించేశారేమిటి :

స్మైల్ మరణం చాలా విచారాన్ని కలగజేసింది. వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతిని, సంతాపాన్ని అందజేయండి.

—సుధాకర్

కేరావ్ 53 ఎ. సి. ఓ.

ఆకల కబురాలు

(గతసంచిక తరువాయి)

5

వైము ఎక్కినకారు, హాపుసింగ్ బోర్డువారు ఏర్పరిచిన ఒక కాలనీలో చిన్న యింటి ముందు వచ్చి ఆగింది.

ఇల్లు తీర్చి దే! కానీ గేటుముందు పెంచి మొక్కల వల ఒక విధమైన అందం వచ్చింది. తోవల వరంతా దగ్గర మాలతి తీగ దట్టంగా అల్లుకుని వుంది. కావలించి యిద్దరం దిగి తోవకు వెళ్లం.

ట్రాయింగ్ రూమ్ లో అడుగు పెట్టగానే ఆయన నెమ్మదిగా కూర్చోమని చెప్పి తోవకు వెళ్లారు. తోవల 'ఇమగో ఎమోమో ఎక్కడ నుండి' అంటూ భార్యని కాబోలు పిలవడం వినిపించింది. నేను యిటు గమనిస్తూ కూర్చోను. ఫ్రేమ్ వర్సీలు వేసే యిటు యాగది చాలా నిరాడంబరంగా వున్నాయి. గదిలో ఓముల చిన్న అద్దాల బీరువా, దాని

మీర రేకియో వున్నాయి. బీరువా నిండా, రకరకాలువి, బహుమతి వచ్చిన కప్పులున్నాయి. గదికి మరో మూల చేపలు వేసిన గాజు తొట్టి వుంది. బంగారు రంగులో మిలమిలలాడుతున్న నాలుగైదు చేపలు, నీళ్లలో ఆరెంట్ పనితో హడావుడి పకిపోతున్నట్లు కిందకి, పైకి వేగంగా దూసుకు పోతున్నాయి. నా కళ్లుగది అంతా కలియ తిరిగి, రేకియోపైన గోడమీద, డ్యాన ముద్రలో వున్నట్లున్న బుద్ధభగవానుని నిర్మల్ పెయింటింగ్ మీద నిల్చిపోయానాయి. ఇంతలో ఆయన తోవలనుంచి యిటువైపు వస్తున్న శబ్దం వినిపించటంతో గుమ్మం వైపు చూసాను. ఆయనతో సాటు ఆవిడ కూడా వచ్చింది. నేను లేచి నిలబడి నమస్కరించాను. అడవ్రతి నవా స్కారంచేసి, హార్వోమన్నట్టు చూపించింది.

సి రి య క్

ఈ ప్రపంచంలో కొంత మంది త్రిలు వున్నారు. వాళ్ళని చూడగానే చెప్పలేనంత గౌరవాభిమానాలు కలుగుతాయి. బహుశా యీ సృష్టిలో ఎంతో మధురమైన మాతృత్వపు మమత వారి కన్నుల్లో గోచరమవటమే కారణం అనుకుంటాను. రూపాలు ఎలా వున్నా, కట్టు, బొట్టు, నడవటవిధితో ఎక్కడలేని ప్రత్యేకతను పొందే చాలా కొద్దిమందిలో యీమే ఒకరు అనిపించింది.

“నీ జోస్యం యింత బాగానిజమా కుండని అనుకోలేదోయ్.” భార్యవైపు చూస్తూ చిరునవ్వుతో అన్నారాయన.

చింది. “మీరు కూర్చుని మాట్లాడుతూ వుండండి. నేనిప్పుడే వస్తాను.” అంటూ చేతిలో వనేదో సగంలో ఆపేసి వచ్చినట్టుగా వెంటనే వెళ్ళిపోయింది. నేను మళ్ళీ గదంతా కలియ చూస్తూ కూర్చున్నాను. ఆయన రేడియో పెట్టిన బీరువా తలుపు తెరిచి అందులోంచి ఆల్బం ఒకటి తీసి నాచేతికి యిచ్చాడు. నేను అది చూడగానే వాళ్ళబ్బాయిది అయివుంటుందనుకున్నాను. నానాహ విజమే అయింది! తెరవగానే మొదటి పేజీలో, దాదాపు నావయసే గల ఒకతని ఫోటో పుర్ సైజులో వుంది. రెన్నిస్ రాకెట్

యద్వనపూది సులోన్సరాణి

అవిడ నావైపు చూసి నవ్వింది. ఆయన అన్నారు నాతో.

“ఇంకర్యూ తీసుకుని చాలారోజులైంది. అతనికి యింకేదయినా వుద్యోగం దొరికి వుండచ్చు అని నేనేంత వాదించినా అవిడ వివలేడు. వుత్తరం వ్రాయమని పోరు పెట్టింది. అవిడ పతాయించు వ్యరాకాలేదు.”

అంత మందిలో అవిడకి ప్రత్యేకంగా నేనే ఎందుకు గుర్తున్నానో. నేనే కావాలని కోరటానికి కారణం ఏమిటో తెలుసు కోవాలని నాకు కుతూహలంగా అనిపి

చిలానంగా చేతిలో పట్టుకుని ఫోటో కోసం మంచి ఫోజు యిస్తున్నట్టుగా నిలబడి వున్నాడతను. ముఖం నిండైన బుగ్గితో, ఆడ పిల్లలా గుండ్రంగా వుంది! జాబ్బు యిప్పటి కాలానికి అనుగుణ్యంగా నుదురుని సగం కలిపేస్తూ ముందుకు పడి వుంది.

పేజీలు తిప్పాను.

ఎప్పుడెప్పటివో గ్రూప్ ఫోటోలు, యిద్దరిదరినీ, అతని బాల్యానికి సంబంధించినవి, అవిడ, ఆయన కొడుకుతో కలిసి తీయించు కున్నవి ఎన్నెన్నో వున్నాయి. పిళ్ళ ఫోటోలో దాదాపు

జ రి గి న క థ

ఫస్టుకాసులో బి. ఏ. పానయి. బాబాయి దగ్గర డబ్బు తీసుకుని ఏం. ఏ. చదివాను. వడ్డీతో సహా బాబాయికి మూడు వేలు వాకీవడ్డాను. పెళ్ళయిందని అబద్ధమాడి మేడమీద ఓ చిన్న గది కుదుర్చుకున్నాను. అనాధశరణాలయంలో వచ్చిన ఉద్యోగంలో యెంతోకాలం నిలువలేకపోయాను. ఇంటర్ వ్యూకి వెళ్ళిన నాకు గోపాలంతో పరిచయమైంది. ఉన్నట్టుండి గోపాలానికి ను సీ చేయడంవల అతని డ్యూటీ నేను చేపట్టి ఆ విధి నిర్వహణలో సమాజంచే దొంగగా ఊహించబడ్డాను.

బాబాయి ఏదో సంబంధం ఉన్నదని, ఆరువేలు కట్టం ఇస్తారనీ దాంతో తన వాకీ తీర్చవచ్చని ఉత్తరం రాశాడు. నేను ఆ సంబంధం చేసుకోను, నీ వాకీ తీర్చలేని అసమర్థుడనే అని ఉత్తరం రాశాను. గోపాలం ఆరోగ్యం కొంత కుదుట పడింది. గోపాలం బలవంతంమీద పినిమాహాలు గేటు కీపరుగా చేరటానికి ఒప్పుకున్నాను.

అక్కడ తలవని తలంపుగా పాత పరిచయస్థురాలు కాంతి తలపపడింది. సిగ్గుతో కుంచించుక పోయాను. గత మంతా స్మృతిపథంలో తిరగడం మొదలైంది.

తరువాత 'జ్వాలాముఖి' పత్రికనుండి ఇంటర్ వ్యూ వచ్చింది. ఎడిటర్ ఆదరంతో ఆ ఉద్యోగం నాకే యిచ్చారు.

.... ఇక చదవండి

ప్రతిదాంట్లో, కొన్ని ఇంట్లో ప్రాకుతో కొన్నింటిలో లంగా, జాకెట్తో ఒక మ్రామికూడా ఉంది.

ఆత్మం పేజీలు వరసగా, ఎంతో శ్రద్ధగా, అనక్రిగా చూస్తున్నట్టు చూడసాగాను.

ఆయన నిట్టూర్పు విడుస్తూ అన్నాడు.

'అసాధారణులకి ఆయుష్షుకక్కువ అంటారు. చదువులో, అట్టలో అన్నింటిలో ఫస్టున ఉండేవాడు. ఏమిటో! బలవంతంగా బలతకటం తప్పి తే మా కంటి దీపమే అరిపోయినట్టుంది.'

నేను సానుభూతి చూపాను.

పానం: ఒకే ఒక కొడుకు అని చెబుతున్నారు.

అతని భవిష్యత్ గురించి వాళ్ళు కన్న కలలు హఠాతుగా ఎండమావులు అయిపోవడం అనేది భరింపరాని వ్యధే మరి.

అల్పంనిండా అతని ఫొటోలే, రకరకాలుగ, అనేక రకాల స్థలాల్లో తీసినట్టున్నాయి.

అతను వేసుకున్న ఆ బట్టలు, ఆ గళ్ళు, ఒక్కొక్కచోట మెడలో స్కార్ఫ్, కుడిచేతికి గొలుసు, మోచెంపలవరకూ పెంచుకున్న జాటు యివన్నీ చూస్తే బాగా ఫాషన్స్ అంటే యిష్టపడే వ్యక్తిలా వున్నాడు. ఒక్కొక్కచోట అతని ముఖంలో అల్లి పోలికలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

అల్పం చూడడం అయిపోయింది.

చివరి పేజీ తిప్పేసి, మూయబోతున్న నేను హఠాతుగా ఆగి పోయాను. అందులో 18-20 సంవత్సరాల మధ్య వయసుగల ఒకమూల పొటో వుంది.

రెండు జడలు వేసుకుని రిబ్బన్లు పువ్వుల్లా వచ్చేలా మడిచి పైకి కట్టుకుంది. కళ్ళు వస్తుతః పెద్దవై వుండాలి.

కాటుక బాగా దిద్దుకోవడంతో బాగా వెడల్పుగా కనిపిస్తున్నాయి.

జీజింసేపు తడేకంగా, ఆ ఫొటో వైపు చూస్తే, మనం చూస్తున్నది ఫొటోగ్రాఫ్, విజంగా మనిషేమో అనే భ్రాంతి కలిగిస్తుంది.

అంత నడవంగా వుండి ఆ ఫొటో!

నేను తడేకంగా గమనించడం చూసారు కాబోలు.

అయిన వంగి నేను చూసిన పేజీ వైపు చూసి అన్నారు.

“ఈ అమ్మాయి నాభార్య తమ్ముడి కూతురు. ప్రస్తుతం హావనసత్తెన్ చేస్తోంది. వ్యూ ముందేం జుగుతుందో తెలియకుండా, వెర్రిగా ఎన్ని గాలిమేడలు కడితాం! అన్నీహూహలే! ఒట్టి అమాత కల్పనలై వూరుకుంటాయి. నక్క పుట్టగానే మూడి భార్య అవుతున్నాం. నూకు ఆడ పిల్లలు లేకపోవడంతో చిన్నప్పటి నుంచి చిటికీ మాటికీ ఏదో ఓకమీద మా యింటికి తెచ్చి అట్టిపెట్టుకునే వాళ్ళం. దాదాపు ఆ అమ్మాయి మదగ్గరే పెరిగిందని చెప్పాలి. యిప్పుడు ఆ అమ్మాయిని చూస్తేనే మాకు చెప్పలేనంత బాడగా వుంటుంది. పోయిన ప్రసాదు ఎలాగూ తిరిగి రాడు. వేరే సంబంధం చూచేయాలని వాళ్ళు నంకల్పం. ఈ అమ్మాయి విరటంలేదు. తనసలు పెళ్ళి చేసుకో నంటోంది. ప్రసాద్ లే పోతేనేం? ఈ యింటికి నేను కోడలినే అంటుంది. అయి పెళ్ళి చేసుకుని పెళ్ళిపో మేం మరీ పెంటరివాళ్ళం అయిపోతామని తన భయం. మాకేం ఫ్యాలేదని మేం ఎంత నచ్చచెప్పినా పనిపించుకోదు. డాక్టర్ పానయి బాపే కినిక్ ఓపెన్ చేసి, వీర, సాదకి తొచిసంత వరకూ సాయం చేస్తాను అంటుంది.

విమిలో : మాకంటే పిచ్చిదై పోయిందది." దీర్ఘంగా నిట్టూరుస్తూ అన్నారాయన.

"ఎవరి సంగతి మీరు చెప్పేది? అంటూ చచ్చారవిడ.

"మన సత్య గురించే."

"సత్య!" ఆ పేరు వున్నగించ దంతో ఆవిడకి ఆ అమ్మాయి అంటే ఎంత ఆదరం, ఆత్మీయతా వుందో నాకింక తెలిసింది. ప్రేతో తెచ్చిన వుస్తా పేటు మామందు పెడుతూ అంది ఆవిడ.

"సత్య మధ్యాహ్నం వచ్చింది. నేను మీరు చెప్పమన్నట్టు గట్టిగా చెప్పేసాను. వాళ్ళ నాన్న కుడర్పాలని చూస్తున్న ఆ విశాఖవట్నం సంబంధం ఒప్పుకోకపోతే నతో మాట్లాడల్సిన అసనరం లేదన్నాను. మేం చచ్చి పోయినట్టు అనుకోమన్నాను కళ్ళం బడి నీళ్ళు పెట్టుకుని, కాసేపు కూర్చుని వెళ్ళిపోయింది. సత్య వెళ్ళింతర్వాత సుందరానికి ఫోన్ చేసి తాంబూలాలు శుచ్చుకోండి సత్యని ఒప్పించే బాధ్యత నాది అని చెప్పాను. చివరి మాటలు అంటుంటే ఆవిడ కంఠం వణకటం, గద్దరికం అవటం నేను గమనించక పోలేదు.

"మరీ అంత గట్టిగా ఎందుకు చెప్పావు? యింటికీ వెళ్ళి బాధపడుతూ కూర్చుంటుందేమో!" అద్దూ స్రతి ధ్వనిస్తున్న కంఠంతో అన్నారాయన.

"దాని మొహం. చేతులారాజీవితం పాడుచేసుకుంటూంటే చూస్తూ ఎలా

వూరుకుంటాం? సుందరం చెప్పాడు. ఆ సంబంధం చాలా మంచిది. కుర్రాడు ఇంజనీరింగ్ పాసయ్యాడుట. బాగా డబ్బు అది వుంది. వెళ్ళిచేసు కుని, బ్యాంకి కూడా తీసుకుని పై చదువులకి విదేశాలు వెళ్ళాలని అను కుంటున్నాడుట."

"విజమే : కానీ సత్య మనసు మొదట వెళ్ళి వైపు మళ్ళాలికదా!"

క్షణం సేపు వాళ్ళిద్దరూ నా వునికినే మర్చిపోయినట్టు ఆ విషయం గురించి మాట్లాడుకున్నారు.

నేను విశ్వబంధం శ్రోతలా వుండి పోయాను.

అవిడ సేట్ నా చేతికిస్తూ 'తీసుకోండి. చల్లారిపోతోంది' అంది. నేను ఆల్బం మూసేసేముందు మరోసారి ఆ ఫొటోకేసి తదేకంగా చూసి మూసేసి పక్కన పెట్టాను.

అవిడ ఆల్బం తీసుకుని తనోసారి ఆ ఫొటోలన్నీ మొదటి నుంచీ చివరివరకూ చూసింది.

తర్వాత తీసుకెళ్ళి బీరువాలోపెట్టి వచ్చి కూర్చుంది.

"మీరెక్కడుంటున్నారూ?" అంది నన్ను.

చెప్పాను.

"ఈ పూజో బంధువులుగాని, స్నేహితులుగానీ ఎవరైతే నా వున్నారా?"

"బంధువులు లేరు. స్నేహితుడు ఒకతను ఉన్నాడు." గోపాలం పేరు చెప్పాను.

అవిడ కాఫీ తేవడానికి కాబోలు మళ్ళీ లేచి లోపలికి వెళ్ళింది.

మేంజిపిన్ తింటూండగా ఇంతలో బిలబిలలాడుతూ ఐదారుగురు అడవాళ్లు 'సుభద్రమ్మగారూ' అని పిలుస్తూ లోపలికి వచ్చారు.

'లోపలింది వెళ్ళండి' అన్నారాయన.

అంతా లోపలికి వెళ్ళారు.

వాళ్ళ పట్టుచీరలు, నగలు, కలలో పూలు చూస్తే పేరంటం పిలవటానికి వచ్చారేమో అనుకొన్నాను.

వాళ్ళు లోపలికి వెళ్ళిన వైపు చూస్తూ ఆలోచనగా అన్నారాయన.

"ఈరోజు శుక్రవారం కాబోలు. కబ్బో పూజ ఉంటుంది."

"కబ్బోలోనా పూజా?" అన్నాను.

"అవును, ఈ ప్రాంతాల్లో దగ్గరగా ఎక్కడా గుడిలేదు. కబ్బోనే వీళ్ళు

● ఒక రాజకీయవాది యింకొక రాజకీయవాదిని ఆకాశానికి ఎత్తివేస్తూ ఉపన్యసిస్తున్నాడు : " ..అతను తన లక్ష్యానికి నేరుగా పోగలిగాడు. తన మార్గానికి కుడి, ఎడమలను చూడకుండా, ఒక విరీతమైన, ఉన్నతమైన లక్ష్యంవేపు చొరవతో నెట్టుకపోయాడు. మిత్రులుకాని, శత్రువులుకాని అతనిని ఆపలేకపోయాడు. అతని మార్గాన్నుంచి పక్కదారుల పట్టించలేకపోయారు. అతని మార్గానికి అడ్డము వచ్చిన వారంతా, వారి వినాశాన్ని వరించారు. అటునంటి వ్యక్తిని మనం ఏమని పిలవాలి ? ? ? "

"లారీ దైవరు" ప్రేక్షకుల్లో వెనుకనుంచి కేక.

అప్పుడప్పుడూ హరికథా, భాగవతం కాలక్షేపం చేస్తుంటారు. ఏదయినా ప్రోగ్రాం పెట్టి, డబ్బు వసూలుచేసి యీ చుట్టుపక్కల ఎక్కడైనా చిన్న గుడి కట్టించాలని పిళ్ళ ఆలోచన. కానీ చాలా రోజులనుంచీ అది తాపత్రయంగానే మిగిలిపోతోంది. ఆచరణలోకి రావటంలేదు. అసలే మా ఆవిడకి కాస్త దైవ చింతన దీన జనోద్ధరణ అంటే ఎక్కువ ఆసక్తి. దాంతో మా అబ్బాయి పోవటంతో యిప్పుడు మరి అదే లోకం అయిపోయింది."

నాకు అది సహజంగానే కనిపించింది.

మనిషి మెదడుని వేధిస్తున్న ఆలోచనని వదిలించుకోవాలంటే ఒక్క శ్రమ కూడా వూపిరి అడని పనులుండాలి.

మా కాఫీ ఫలహారాలు పూర్తి అయినాయి

"ఇక వెళ్దామా అంటూ లేచా యానన.

తల వూపేను నేను.

లోపలనుంచి ఆవిడ వచ్చింది.

పిదోకలు తీసుకుంటున్నట్టుగా సమస్కారం చేశాను.

ఆవిడ ప్రతి సమస్కారం చేస్తూ అంది.

"మా దగ్గర పనిచేయటానికి ఒప్పు కున్నట్టేగా! మనసు మార్చుకోవద్దు మళ్ళీ....

జ్యోతి

నాకు నవ్వు వచ్చింది.

నేను ఎలాటి పరిస్థితుల్లో వున్నానో అర్థకమైన యిబ్బంది నా మెదని ఎలా వంచేస్తుందో ఆవిడ ఏ మాత్రం తెలిసినా యలా అనడుకడా అనిపించింది.

ఇద్దరం బైటికి వచ్చాం.

కారు వరకూ వచ్చి సాగనంపింది ఆవిడ.

మేం ఎక్కిన కారు తర్వాత సరాసరి మురికిగా, యిరుకుగా వున్న ఒక కార్మికవాడలో వచ్చి ఆగింది.

అక్కడ పిల్లలు ఆడుకునే స్థలం వూడ్చి కుభంచేసి, నీళ్ళు చల్లివుంటి. నాలుగైదు చాపలు వరిచి వున్నాయి.

వాటి కెదురుగా ఐదారు కుర్చీలు వేసి వున్నాయి.

మైకులు, తోరణాలు యితాటి హడావుడి ఏమీలేదు.

మా కారు అగగానే యిద్దరు మధ్య వయస్కులు వచ్చారు.

వాళ్ళు ఎంతో వినయ విధేయతతో ఆయనకి సమస్కారం చేశారు.

"ఇతను రవికుమార్. నా శేఖర్ లో నబ్ ఎడిటర్ గా జాయినయారు."

ఆయన పరిచయం చేశారు.

నాక్కొంచు సంకృప్తిగానే అనిపించింది.

వాళ్ళెంత పని అయినా చేయించుకోనీ ;

ఏ జంట్లు కావాలి

ఈ దిగువ ప్రాంతాలలో ధరావతు కట్టి తమ స్వంత బాధ్యతపై జ్యోతి మాసపత్రికను విక్రయించుటకు ఏజంట్లు కావాలి.

1. కృష్ణాజిల్లా

కొడాలి
నందిగామ
నూజివీడు
జగ్గయ్యపేట
పామర్రు
పెనమలూరు
ఆరుగొలను
కొండపల్లి
మానికొండ
గుడివాడ

2. చిత్తూరుజిల్లా

కాళహస్తి
పాకాల
జి. కొత్తకోట
వలసనేరు
కలిక్కిరి
సీలేరు
వంగనూరు
సత్తివేడు

3. కడపజిల్లా

పులివెందుల

4. తూర్పు గోదావరిజిల్లా

అనపర్తి

రాజోలు
సామల్కోట
మోరి

5. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

ఆకివీడు
కొవ్వూరు
నిడదవోలు
ఆరవలి
పోలవరం
పెనుగొండ

6. గుంటూరుజిల్లా

చీరల
చిలకలూరిపేట
పొన్నూరు
మాచర్ల
పెదనందిపాడు
మేదరమెట్ల
చిలువూరు
చేట్రోలు
ఈమని
ఇంకొల్లు
కొల్లూరు
పెదకూరపాడు
టంగుటూరు

7. ఖమ్మంజిల్లా

శ్రద్ధాచలం
కొత్తగూడెం
చర్ల
మధిర
పత్తపత్తి

8. కర్నూలుజిల్లా

అదోని
అల్మగడ్డ
అంగనవల్లి
బోన్
సందికొట్కూరు

9. కరీంనగర్ జిల్లా

జగిత్యాల
పెదపత్తి

10. మెదక్

షిర్డిపేట

11. నల్గొండజిల్లా

కోదాడ
మిర్యాలగూడ
నల్గొండ
బోనగిరి
దేవరకొండ

12. నెల్లూరుజిల్లా

బిట్రగుంట
కావలి
పొదలకూరు
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం
కోట
నాయుడుపేట

13. విజామాబాదు

షక్కర్ నగర్
అర్మూరు
బాన్ స్వాడ
కామారెడ్డి

వివరాలకు :

సర్క్యులేషన్ మేనేజరు,

జ్యోతి

మా చ వ రం

విజయవాడ-4

ఎంత జీతం అయినా యివ్వనీ !

ఉ ద్యోగం చెప్పుకునేందుకు
హుందాగా వుంది.

ఆయనకి వాళ్లు పూలమాలలు తెచ్చి
వేసారు.

వాటిలో ఒకటి నాకు వేయ
బోయారు.

నామొదలరకూ ఆ మాల రాకుండానే
తిరిస్కరించాను.

ఆయన కుర్చీలో కూర్చునే వుప
న్యాసం ప్రారంభించాడు.

అనాగరికంగా, నిరక్షరకుజీలా
కనిపిస్తున్న పీళ్ళకి యాయన ఏం
చెబుతున్నాడా అని కుతూహలంగా
వంటానికి కూర్చున్న నేను ప్రసంగం
మొదలైన కొద్ది సేనటికే నన్ను నేను
మరిచి ఆయన మాటల్లో లీనమైనాను.
భావావేశంతో, రసస్ఫూర్తిని ప్రతిధ్వ
నింపచేసే ఆయన కంఠంలో చిత్రమైన
అకర్షణ వుంది.

“ఈ ప్రపంచంలో మ ను ష్యు
లందరూ సమానం. ఎవరికంటే
ఎవరూ తక్కువవారు.” అంటూ
మొదలైన ఆయన వుపన్యాసం అనలు
ప్రకృతిగతంగా మొదట మనిషి తనకి
తాను ఎలాటి విలువ యిచ్చుకోవాలో
వివరించారు.

నేను తక్కువవారిని : నేను అనా
గరికుడిని : నేను పేదవాడిని : ఇలాటి
భావాలు మనిషిలో వుండే ఆత్మ
నియమనశక్తికి గొడ్డలి పెట్టుల్లాంటివి.

బైట ప్రపంచంలో మనకి ప్రత్యేకత
కావాలని కోరుతున్నప్పుడు, ఆ ప్రత్యే
కత ఏదో, మనింట్లో మన కుటుంబ
సభ్యుల మధ్య, మన యిరుగూ,
పొరుగు మధ్య, మన వీధిలో మనం
పొందేలా మెలగాలి.” అంటూ సాగి
పోయిన ఆ వుపన్యాసం, ఈ రోజులో
ప్రతిమనిషి తన తన పరిధిలో జీవి
తంతో ఎలా పెనుగులాడుతున్నాడో
సోదాహరణంగా వినిపించారు.

ఈ విధంగా అనర్థంగా అనేక
సంఘటనలు కట్టుకథల్లా వాళ్ళకి
తెలియచేస్తూ వాళ్లు యింకా సుఖంగా
ఆనందంగా, సంస్కారంగా బ్రతక
టానికి ఎలాటి మార్గాలు వున్నాయో
ఆయన వివరించసాగారు.

అక్కడ వచ్చి కూర్చున్నవాళ్ళలో
అడవాళ్లు కూడా వున్నారు. ఆయన
చెప్పిన మాటలు వారంతా ఎంతవరకూ
గ్రాహ్యం చేసుకోగలిగారో, దేవుడికే
తెలియాలి. కానీ వాళ్ళు కూర్చోవటం
ఎలాంటి చిన్న శబ్దంకూడా కాకుండా
శ్రద్ధగా, చెవులు విక్రబోడుచు
కుంటున్నట్టుగా నాకు విచి
త్రంగా అనిపించింది.

ఆయన మాటల్లో నూటికి నూరు
పాళ్లు వాళ్ళకి సంబంధించినవే
వున్నాయి. ఆయన వాగ్దోరణి చూస్తే
యీ రకమైన వాళ్ళతో చాలా రోజులు
నుంచి కలిసి మెలిసి తిరిగి, వారి అలి
ప్రాయాలు, ఆవేదనలు జ్ఞానంగా
తెలిసినట్టుగా వుంది.

అక్కడనుంచి లేచియింటి ముఖం

పట్టెనరికి రాత్రి 8 గం. కావస్తోంది.
అయిన నన్ను బివ్ స్టాప్ దగ్గర
డింపారు.

“రేపు కలుసుకుందాం” అన్నాడు
చేయి చాస్తూ.

“తప్పకుండా” అన్నాను, కర
చాలనం చేస్తూ. నా కది మర్యాద
కోసం చేయి కలిపినట్టుకాదు. చేతిలో

చేయివేసి వాగ్దానం చేస్తున్నట్టుగా
వుంది.

నేను చూస్తుండగానే కారు కను
మరుగైంది.

బిస్ స్టాప్ దగ్గర నిలబడ్డ నేను
బిస్ కోసం వెయిట్ చేయకుండా నడక
సాగించాను. రాత్రివేళ పేవ్ మైంట్ల
మీద ఆలోచిస్తూ షికారుగా నడవడం

మీ కేశములను జాగ్రత్తగా
చూచుకొనేవని
కేశవర్ధినిని
చదలండి.

30 యేండ్లుగా ప్రతియింటి పరివరణం
పొందిన హేరాయిల్ వే
కేశవర్ధిని రెడీ మిక్స్
తమిళ దినయోగమునకు
కేశవర్ధిని షాంపూ
పెత్తని, వరిమళభరితమైన బట్టకు
కేశవర్ధిని ప్రొడక్ట్స్ మద్రాసు-14

డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ : ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణాతోకలుపుకొని) మరియు ఒరిస్సాలకు
ప్ర గ తి వి జ స్సీ న్

పో. టా. నం: 178; పులిసాటివారిపేడి, విజయవాడ-1

నా కెంతో యిష్టం :

ఇక్కడికి గోపాలం యిల్లు ఎంతో దూరం లేదు.

వాళ్ళని చూపి యీ కబురు చెప్పి వెళ్ళాలని అనుకున్నాను.

ఎందుకోగానీ చాలా రోజుల తర్వాత నా మనసు కొత్త వుల్లాసంగా అనిపించింది.

ఇప్పుడు ఆ లోచిస్తే నేను యింటర్వ్యూకి వెళ్ళినట్లుగానీ, కొత్త వాళ్ళదగ్గర గడిపినట్లుగానీ లేనేలేదు.

ఎవరో తెలిసిన వాళ్ళంటికి కొద్ది పేపు కాలక్షేపంగా గడిపి వుల్లాసంగా తిరిగి వచ్చినట్లుంది.

మామ ధ్య పరిచయం చాలా స్వల్పం. అయినా నాకు ఒక విషయం సుస్పష్టంగా అర్థమైంది.

వాళ్ళకి నమ్మకమైన ఒక మనిషి కావాలి :

నాకు నమ్మకంగా జీతం యిచ్చే సంస్థ కావాలి :

ఒక విధంగా చూస్తే యిద్దరినీ అవసరమే :

ఆవశ్రమిక కోసం నా శాయశక్తులా పని చేస్తాను :

జర్నలిజం గురించి నాకు ఏమీ తెలియని మాట విషమే.

కానీ ప్రయత్నిస్తే ఈ ప్రపంచంలో తెలుసుకోలేనిది అంటూ ఏదీలేదు.

నునే పేయబోయే ప్రతి అడుగులో

మంచి చెడులని చూపటానికి, నన్ను హెచ్చరించటానికి ఆయన అండ నాకు వుండనే వుంటుంది.

పరధ్యాసగా నడుస్తున్న నేను ఎప్పుడు గోపాలం యింటిని సమీపించానో గుర్తించనేలేదు.

ఆలోచిస్తూ గబగబా నడిచేసినట్లున్నాను. త్వరగా యిల్లు చేరుకున్నాను.

నేను గుమ్మంలో అడుగు పెట్టగానే బాబు, పాప 'అవుగో మామయ్య వచ్చేసాడు' అన్నారు.

వాళ్ళిద్దరి చేతుల్లో కొత్తవి బిస్కెట్ పొట్లాలు ఉన్నాయి.

"ఏమిటి? నా కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? అమ్మ కొత్త టీఫిన్ ఏమైనా చేసిందా?" అన్నాను.

ఇంతలో గోపాలమే బైటికి వచ్చాడు.

"రవీ! రా! రా! యింత అలస్యమైందేం? నీ కోసం ఎవరు వచ్చారో చూడు!" అన్నాడు, నాచేయి పట్టుకుని వుత్సాహంగా రోవతికి లాగుతూ.

"ఎవరూ?" గోపాలం అసంబానికి ఆశ్చర్యపోతూ రోవతికి అడుగు పెట్టాను

అడుగు పెట్టిన వెంటనే చకిలిడి నై నట్లు చూసాను.

రోవల కుర్చీలో శాంతి కూర్చుని వుంది :

“శాంత !” నా పెదవులు అన్న
వ్వంగా విలికేయి.

నన్ను చూడగానే శాంతి లేచి నిల
బడింది.

క్షణంసేపు యిద్దరం ఒకరిని ఒకరు
రెప్పవార్చుకుండా చూసుకున్నాం.

గోపాలం అన్నాడు.

“పాపం ! మీరు నీ అద్రస్ కోసం
ఎంతో వెతికారుట. మన మేనేజరు
నేనూ, నువ్వు స్నేహితులం అని
చెబితే సరాసరి నా దగ్గరకి వచ్చారు.
ఇద్దరం కలిసి నీ గరికి వెళితే నువ్వు
రాలేదన్నారు. ఆమె అక్కడే వెయిట్
చేస్తానంటే ఇక్కడికి రమ్మని తీసుకు
వచ్చాను. మీ యింటివాళ్ళతో నువ్వు
రాగే యిక్కడికి రమ్మనమని
చెప్పాను. యింటికి వెళ్ళావా ?

వెళ్ళలేదు అన్నట్టు తల తిప్పాను.

“గుడ్ ! మంచిపని చేశావు”
గోపాలం వంట యింట్లోకి వెళుతూ,

“సీతా ! రవి వచ్చాడు.” అన్నాడు.

నేను, శాంతి ముఖామూలి నిలబడ్డాం.

“గుర్తున్నావా నేను ?” శాంతి
అలకగా, తీక్షణంగా అడిగింది.

“ఎందుకు గుర్తుండను ?”

శాంతి తమాషాగా తల తిప్పింది.

“ఏమోలే ! యిప్పు చాలా పెద్ద
వాడివి అయ్యావుగా !”

ఆ మాటల్లో శ్లేషికి నా మనసు
చిన్నకున్నది.

“కూర్చో” అన్నాను.

శాంతి కూర్చుంది.

నేను అలవాటు చొప్పున కిటికీకి
చేరగిలబడి నిలబడ్డాను.

గోపాలం వస్తూ అన్నాడు.

“నీ స్నేహితురాలు నీకో మంచి
వార్త తెచ్చిందోయ్” అన్నాడు.

నేను శాంతి వైపు చూసాను.

శాంతి నావైపు చూస్తూ అంది.

“రవీ ! మాకు నీలు సామాను
తయారు చేసే పా క్షరీ వుంది. దాని
మేనేజరు ఏదో గొడవ వచ్చి వెళ్ళి
పోయాడు. మాకు నమ్మకమైన మనిషి
చాలా అవసరం. అందుకే నేను నిమ్మ
నెరుకుంటూ వచ్చాను.” ఆరోజు
నా కళ్ళ ముందు శాంతి భరతి
నన్ను పరిచయం చేసినప్పుడు కేర
చాలనం కోసం నేను చేయి జాప్సే
అతను చేయి అందుకో పోవటం
గుర్తు వచ్చింది.

ఈరోజు శాంతి వెంట, వాళ్ళ
కంపెనీలో పుద్యోగానికి నేను వెడితే,
అతను సన్నెలా చూసాడో నేను
పూహించలేనంత మూర్ఖుణ్ణి కాదు.

గోపాలం నా అభిప్రాయం వివరం
కోసం అన్నట్టు నా వైపు ఆసక్తిగా
చూస్తున్నాడు.

నేను తల తిప్పి కిటికీలో నుంచి
బైటికి చూడసాగాను.

శాంతి భోరణి నాకు చాలా విచి
త్రంగా కనిపిస్తోంది.

ఆ మాటాడే తీరు చూసే గతంలో
మాయద్దరిమధ్యా వచ్చిన భేదాభి
ప్రాయం పూర్తిగా మర్చిపోయినట్లు
వుంది.

“మాటాడు మాట్లాడనేం?”
అన్నాడు గోపాలం.

“నాకు పుద్యోగం దొరికింది
గోపాలం” అన్నాను. సాధ్యమైనంత
సహజంగా మాట్లాడటానికి ప్రయత్ని
స్తున్నాను నేను.

“ఎక్కడ?” శాంతి అనుమానంగా
అడిగింది.

“ఒక పత్రికాఫీసులో సబ్ ఎడి
టర్ గా”

“ఎంత యిస్తారు జీతం?”

మళ్ళీ మాటల్లో ఆడే శ్లేష :

నేను సమాధానం చెప్పలేదు.

గోపాలం నావైపు. శాంతి వైపు
మార్చి మార్చి చూసాడు.

శాంతి యిలాటి సమాధానం ఏదో
ముందే వూహించిన దానిలా చూసి
నిట్టూర్పు విడిచింది.

“సరే. నీ ఇష్టం. ఈ రెండింటిలో
నీకేదీ లాభదాయకంగా వుంటుందో
బాగా ఆలోచించుకో. నువ్వు కావాలను
కుంటే నీకు దొరికిన ఆ పుద్యోగం
వదిలేయటం అంత సులభమేమీకాదు.
నేను చెప్పిన ఆ మేనేజర్ పోసు
మంచిది. చేతిలో మంచి అధికారం
వుంటుంది. అన్ని వసతులూ కల్పించి,
నెలకు నాలుగు వందలు యిస్తారు.
యింతమంచి అవకాశం యింకెవరికో
పోవడం యిష్టంలేక, నిన్ను వెతు

● యిద్దరు తీరంకరులు హడావిడిగా హోటల్ రిసెప్షనిస్టు దగ్గరికి వెళ్ళారు,
యిద్దరిలో ఒకడు ఎలాగో తమకు కావలసిన దానిని ఆశగగలిగాడు:-
మామ రెండు రూమ్లు వుండే ఒక బెడ్డు కావాలి.

రిసెప్షనిస్టు:-రెండు బెడ్లు వుండే రూమ్ కావాలి కమా

“కరిక్ట్!” అన్నారిద్దరు.

రూమ్ లోకి పోయి యిద్దరూ ఒకే మంచంపైన పడ్డారు. కాసేపటికి :
“గురూ! నా బెడ్ మీదే ఎవరో వడుకున్నాడూ!”

“అరేయ్, నీ బెడ్ మీదే కాదు నా పక్కలోకూడా ఎవడో వున్నాడూ!!”

“రీగ్రేగ్రేయ్ బిద్నాష్ లని తన్ని తరుండామురా” వెంటనే గదంతా
గండ్రగోళం అయి కాసేపటికి అగిపోయింది.

“గురో! మా నాడిని తన్ని కిందికి నెట్టావురా.”

“భేష్! కాని మానాడు గట్టివాడు, నన్నే కిందికి తోసేశాడు.”

“మరేం ఫర్వాలేదు, నా పక్కలోకిరా బిజ్జందాం!”

క్కుంటూ వచ్చాను. ఆరోజు సినిమా హాల్లో నిన్ను చూసినప్పటి నుంచి నా గుండెల్లో మంటగా వుంది.”

నేను మాట్లాడలేదు.

ఏం మాట్లాడాలో, ఎలా సమాధానం చెప్పాలో నాకు తోచలేదు.

గోపాలం ఏదో అనటానికి నోరు తెరిచి మళ్ళీ మానేసాడు.

నేను మళ్ళీ కిటికీలోనుంచి బైటకు చూడసాగాను.

అరగంట క్రితం నాలో కలిగిన పులాసం నామరూపాలు లేకుండా పోయింది, గుండెలమీద పెద్ద బరువు మోస్తున్నట్లు భారంగా అనిపించింది.

‘నేను వెళ్తాను. యిక్కడెక్కడైనా టాక్సీ దొరుకుతుందా ?’ అంది.

టాక్సీకోసం నేను వెళ్ళబోతుంటే గోపాలం, ‘అగు, నువ్వుండు నేను వెళ్ళి తీసుకువస్తాను.’ అని వెళ్ళి పోయాడు.

సీత జాబుకి పాపకి వంట యింట్లో అన్నం పెడుతోంది. గోపాలం వెళ్ళాడు.

శాంతి, నేను ముఖాముఖీ నిలబడ్డాం.

ఎందుకోగానీ, శాంతివైపు చూడటానికి నాకు మనస్కరించలేదు.

శాంతి మాట్లాడుతుందని నేను, నేను మాట్లాడుతానని శాంతి ఎదురు చూడటంతో ఐదు నిమిషాలు గడిచి పోయాయి.

శాంత పున్నట్టుండి అంది.

‘నువ్వు రాయివి! ఏం మారలేదు! నీ అహంకారం, నీ పొగరు వీనమెత్తు కూడా తగ్గలేదవి యిప్పుడు తెలుస్తోంది.

అన్యాయమైన యీ ఆరోపణలని విశ్వబద్ధంగా భరించి పూరుకున్నాను.

ఇంతలో టాక్సీ వచ్చి ఆగింది.

శాంతి నాతో వెళ్తున్నాననై నా చెప్పలేదు.

గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి వంట యింటివైపు వెళ్ళి సీతతో ఎంతో మర్యాద వుట్టిపడుతున్న స్వరంతో, చిరునవ్వుతో, ‘మీరు మా యింటికి తప్పక రావాలి. నేను వెళ్తాను, అని చెప్పి, వెళ్ళింది.

గోపాలం, సీత బైట టాక్సీ వరకూ వెళ్ళి సాగనంపారు.

శాంత టాక్సీలో కూర్చుని తలుపు వేసేసుకునే ముందు ఏదో అనటం, గోపాలం వంగి శ్రద్ధగా విని, తల వూపటం కిటికీలోనుంచి నాకు కనిపించింది.

కానీ నా శ్మ అనుకున్నదేదో స్పష్టంగా తెలియలేదు.

టాక్సీ వెళ్ళిపోయింది.

సీత, గోపాలం లోపలకు వచ్చారు.

సీత పిల్లలకి ఏం కావాలో చూడటానికి వంట యింట్లోకి వెళ్ళింది.

గోపాలం స రా స రి నాదగ్గరకి వచ్చాడు.

వసూనే, రవీ! నువ్వు యంత మూర్ఖుడవని, యంత బుద్ధితేనివాడివి అని నేను కంటలో కూడా అనుకోలేదు సుమా? అన్నాడు కోపంగా.

‘యిప్పుడేమైంది?’ తాపీగా అడిగాను.

‘ఏమైందా! ఆ అమ్మాయి అంత అభిమానంగా, నిన్ను యంత వెతుక్కుంటూ వస్తే నువ్వు మాట్లాడే తీరు అదేనా?’

‘నేను చేయాల్సిన మర్యాదలేవో నువ్వు, సీతా చేసారుగా.’

‘అంతేనన్నమాట! ఇదు గో అమ్మాయి చెబుతున్నాను. ఈ విషయంలో మాత్రం నీ భోరణి నాకేం సచ్చలేదు.’

‘సారీ గోపాలం!’

‘నాక్కాదోయ్ ఊహారృణ చెప్పుకోవాల్సింది ఆ అమ్మాయికి. ఇంతకీ ఏమిటి? ఎక్కడో పుద్వ్యోగం దొరికిందంటున్నావు.’

‘జ్వాలాముఖి ఆపీసుకెళ్లాను. ఎడి ఉద్వి కలుసుకున్నాను.’

‘నన్నెన్నో, అదంతా మర్చిపో. ఆ పత్రిక గురించి నేను వాకబు చేసాను. అంతా అప్పుల్లో వుండిత. ఈ అమ్మాయి చెప్పింది బంగరం లాటి పుద్వ్యోగం. తక్షణం వెళ్లి వాళ్ల వాళ్ల కలుసుకో.’

‘నావల కాదు.’

‘నీవల్ల కాదూ? ఎందుకని?’

‘నీకు తెలియదు గోపాలం! నేను చెప్పలేను కూడా.’ ఆ క్షణంలో మనసు విప్పి, నాకు, శాంతికి మధ్య జరిగిన గ్రంథం గురించి గోపాలానికి చెప్పేసేవాడినేమో!

కానీ సీత యంతలో బాబుని తీసుకుని అక్కడ పడుకోబెబ్బుకోటానికి రావడంతో, నా నాలిక్ బాట బోతున్న మాటలు నోటోనే ఆగి పోయాయి.

‘నిన్ను ఆ పుద్వ్యోగానికి వప్పించే బాధ్యతనాది అని ఆ అమ్మాయికి వాగానం చేసాను.’ ‘రీయన్ గా అన్నీ గోపాలం, నా సమాధానం అసవం లేనివాడిలా సీతవైపు తిరిగి’ సీతా, రవీ యీ పూట యిక్కడే బోంచేస్తాడు. త్వరగా వడ్డించు మళ్ళీ అట మొదలయే వేళయింది. నేను వెళ్ళాలి.’ అన్నాడు.

సీత తల వూపి వంట యింటిదోకి వెళ్ళింది.

గోపాలానికి, సీతకి జ్వాలాముఖి ఎడిటర్ గురించి, ఆయన భార్య గురించి నేను చెప్పాలనుకున్నది చెప్పలేకపోయాను. మారాత్తుగా శాంతి వచ్చి కాస్తా తేరుకొంటున్న నా మనస్సోవరంలో యిలా రాయి పిరి వెళ్ళడంతో, అంతా అల్లకల్లోలం అయినట్టు అయింది.

ఆ ఆలోచన అలల తాకిడి తగ్గటానికి కొంత వ్యసనం కావాలింది.

(స శే షం)

వేయి
గులాబుల
సారం...

బందీ గోడ్రెజ్
నం.1లో
చేయబడింది

గోడ్రెజ్ నం. 1 యొక్క మృదు మధురమైన గులాబీ పరిమళం, స్నానంచేసిన తరువాత, చాలా నేపు మీ వెనువెంట తారాడు తూ ఉంటుంది. మీ గడ వంటి దాని పుష్కలమైన మరుగు మీ చర్మాన్ని లాలిస్తుంది: దానిని అధిక సౌందర్య వంతం చేస్తుంది.

గోడ్రెజ్ నం.1 విస్తారమైన మన్నిక గల సౌందర్యపు సబ్బు.

శ్రీ దేవికి పెళ్ళని తెలిసి చాలా అ న ం ది ం చి న మాట

వాస్తవమే కాని అమెకు కావోయే భర ఒక ఉపాధ్యాయుడు. అంటే కేవలం ఒక బడి పంతులు మాత్రమే అని తెలిసేసరికి నిజంగానే క్రుంగిపోయాను. వాలో అంతర్గతంగా, వాకు తెలియకుండానే, అమెపై ఒకచిన్నసై జుసింపతీ

లాంటిది. ఇదివఱకు నే నామెపై చూపించే జాలవంటి దానికి సమానమైనదేదో బయల్పడింది. ఆనక ఆసింపజేసి కాస్తా ఒక విధమైన అసూయగా మారిపోయింది.

అసలు శ్రీదేవి ఆ యింట్లో పుట్టవలసిందికాదు; కాని ఆమె దొడ్డు వశాత్తూ పుట్టింది. బుద్ధి ప్రాక్టికల్, దేముడనేవాడే విజంగా ఉండి ఉన్నట్లయితే వాడు చేసే వెధవపనులలో మొదటిది శ్రీదేవిని రామ్మూర్తి మాష్టారింగ్లో మూడో కుమార్తెగా పుట్టించడం. ఒకటవగాని రెండవగాని కుమార్తెగా పుట్టి ఉన్నట్లయితే ఆమె అదృష్టశాలియూ అనేది వేరే విషయం. కుమార్తెలలో మూడవదే అయినా, ఆయన గారి సంతానపు వరుసక్రమంలో ఆమె అయిరవదీ. ఆఖరు దీను. మొదటి ఇద్దరు ఆడపిల్లలు, ఆ తర్వాత ఇద్దరు మగపిల్లలు ఆఖరున శ్రీదేవి ఆయన సంతానం. సహజంగా మొదటి సంతానాన్నీ ఆఖరు సంతానాన్నీ చాలా గారాబంగా పెంచటానికి ప్రయత్నిస్తారు తల్లిదండ్రులు. మొదటి 'ఇర్రూ' నాటికి అతికంగా, శారీరకంగా చూసక కంకా అన్నవిదాలా బాగుంటారు కనుక అనుకున్నవన్నీ అనుకున్నట్లే చేయగలరు. ఆఖరు సంతానం నాటికి ఆ తల్లిదండ్రులు అన్ని విధాలా సడలిపోవటంతో ఏమీ చేయలేరు, కోర్కెలున్నా కూడా. గారాబం, ప్రేమ వగైరాలు మాటలలో చూపగలరే

తప్పించి వేరు విధంగా చూపించలేరు. ఇది రామ్మూర్తి మాష్టారిలాంటి వారింట్లో సర్వసామాన్యమైనదే. కారణం ఆయనొక జనతా కాసు కంపార్టుమెంట్ వంటి సంసారం నడిపిస్తున్నవాడు కావటం! పైగా ఆయన ఇద్దరు కొడుకులు ప్రకాశం మధుమూర్తులు అప్రయోజకు లవ్వటం, ఐమీన్, పెద్దగా ప్రయోజకులు కాలేక పోవటం శ్రీదేవి దురదృష్టపు జాత కానికి మరో అదనపు అర్హత!

నేను బి. ఏ. ఆఖరు సంవత్సరం చదివే రోజులో అనుకుంటాను, ఒక రోజున శాస్త్రి చాలా అర్జంటుగా వరు గెటుకొచ్చాడు నా రూమ్ కి. అతను నా క్లాస్ మేట్. అన్నింటాను నాకు శిష్యవరమాణువు. అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలు, వినయ విధేయతలు గలిగిన ఒక అమాయకపు వక్షి. అలాగని అతనేమీ స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం స్వంత భావాలూ లేనివాడనికాదు. సరిగా చెప్పాలంటే ఏ పాత్రలో పోస్తే ఆ పాత్ర ఆకారం దాల్చే ద్రవపదార్థం వంటి స్వభావం నాదైతే, దానికిపక్కా వ్యతిరేకమైన వ్యక్తిత్వం అతనిది. ఏదైనా ఏకైకంగా, నిర్భయంగా చెప్పే స్వభావం అతనిది. కాని నే నంటే మొదట్నుంచి అదోధమైన గురు భావాన్ని పెంచుకున్నాడు. ఎంత వ్యక్తిత్వం ఉన్నా కాని నన్ను సలహా అడగనిదే ఏ వని చెయ్యడు. అతను హాస్టల్లోనే ఉంటుండేవాడు.

నేను బయట ఒక రూమ్ లో ఉంటాడేవాణ్ణి. నాకు హాస్టల్లో ఎకామిడేషన్ దొరకలేదు. కాస్త్రీ కూడా డేస్కాలర్ గానే ఉండి నా రూమ్ లో ఉండిపోవాల్సివచ్చింది. కాని ఈ సంగతి తెలిసి, వాడిమీదే అన్ని ఆశలూ పెట్టుకుని (తనకూతురు నిచ్చి పెళ్ళి చేయటానికి) కంటికి రెప్పలాగా వాడిని, వాడి చదువునీ కాపాడుతున్న వాడి మామ మాత్రం దొక్కించి దోలుకత్తా నన్నాడు. 'బడుద్దాయ్. నోర్మాసుకుని హాస్టల్ పడుండు. వెదవ్వేషా లేకావంతు మాత్రం వీపు రెండుగా చీల్చేస్తాను జాగ్రత్త' అన్నా డాయన. ఐనా కార్యకూరుడు గనుక పట్టిన పట్టును మధ్యలో విడిచే ఆనవాయితీ లేని వాడు గనుక కాస్త్రీ ఓ మంచి ముహూరం చూచుకుని వాళ్ళ మామయ్యను మళ్ళీ అడిగాడు. 'మామయ్యా నాకు హాస్టల్ బోర్ కొత్తేస్తుంది, మీ ఇంటి కొచ్చేస్తాను ...' అని.

ఈసారి ఆయనేమీ మాట్లాడలేదు. కానీ ఎర్రగా చూచారు. అంతే.

"అదికాదు మామయ్యా మిగిలిన కుర్రాళ్ళు నన్ను సరిగ్గా చదువుకో

నియ్యటంలేదు...." అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు.

"మీ హాస్టల్ క్రమశిక్షణ గురించి నాకు బాగా తెల్సుగాని నువ్వేం నాటకా లెయ్యకు. మీ ప్రిన్సిపాల్ తోటీ, మీ వారెన్ తోటీ సా చుంకాలం కబ్బులో నేను చెప్తానులే, నిన్ను జాగ్రత్తగా ఒక కంట కనిపెట్టమని" అంటూ హడావుడిగా ఆయన కోర్డు కట్టిపోయారు.

ఆయన పేరు సీతారామయ్యగారు. ఆయనదేహుళ్ళో మున్సివ్ మేజిస్ట్రేట్ గా పనిచేస్తున్నారు. పొరుగు పల్లెనుంచి ఆ వూరు పై చదువుల నిమిత్తం వచ్చిన మేనల్లుడివి ఆయన మొదట తన యింటోనే ఉంచాలను కొన్నారు. కాని మనవాడు తన కాబోయే భార్యతో, అంటే సీతారామయ్యగారి కుమార్తె కారదకో, ఎటువంటి చదువు తీసుకుంటాడో, వదువు ఎలా వెలగబెడతాడో అనే భయంతో వాడిని హాస్టల్లోనే ఉంచి తగిన కట్టుదిట్టాలు ఏర్పాటు చేశారాయన తన మిత్రుడైన కాతేజి ప్రిన్సిపాల్ తో చెప్పి. అలాగని టూమచ్ కట్టుదిట్టాలుపెట్టి బొత్తిగా పుస్తక

-
- తాజామహాలు చూచిన ఒక విచిత్రీయుడు ఇంత గొప్ప కట్టడాన్ని నిర్మించడానికి ఇండియాకి ఎవరు సహాయం (ఋణం) చేశారో నని సందేహం వెలిబుచ్చారు.

పురుగును చేస్తే ఒక బుద్ధావతారం
 మాదిరి తయారవుతాడనీ, ప్రేయసీ
 స్రియులు కాకపోయినా, కాబోయే
 భార్యాభర్తల్ని ఒక షారో వుంచి
 కఠినమైన నియమాల్తో ఎడబాటు
 కల్పిస్తే చదువుమాట దేము డెడగు
 మొదట మనస్సులు ఆ తర్వాత జీవి
 తాలూ పాడుచేసుకుంటారనే మానసిక
 శాస్త్ర సంబంధమైన సగ్గునత్వాన్ని
 గ్రహించక పోలేదాయన. అందుకనే
 అప్పుడప్పుడు అదినారాలుంటి పవిత్ర
 దినాలలో మనశాస్త్ర హయానికి
 కళ్ళాలు విడిచిపెట్టి కారదా సన్నిధా
 నానికి రానిస్తూ రాయన. శాస్త్రాని
 ఎల్లప్పుడే యిచ్చి పెద్ద ఏడ్వకేట్నిచేసి
 తన వారసత్వాన్నీ, సర్వస్వాన్నీ
 అంటే అస్థినీ, ఏకైక పుత్రికా
 రత్నాన్నీ అతని కర్పణచేసి తన
 జీవిత చరమాంకంలో ఏశాంతి తీసు
 కోవాలనే సత్సంకల్పం ఆయనది.
 మనవానికి అస్థిలెదనే బెంగలేదాయ
 నకు. ధనవంతుడు కాదే కూతుర్నెలా
 ఇచ్చి పెళ్ళి చేయటం అనే చింతలే
 దాయనకు. నడులలోని నీరూ సము
 ద్రంలోనే కలసి, సముద్రంలోని నీరూ
 సముద్రంలోనే ఉంటే ఇంక నీరులేని
 ప్రదేశాల గతేమిటనే వాన వికవాది
 ఆయన! అందుకనేవాడు, "నాకీ బోడి
 శియ్యే వద్దు బాబోయ్" అంటున్నా
 విన్నించుకోకుండా 'నో ర్యు య్' రా
 కుంకా, 'నీకేం తెల్పు' అంటూనే
 ఆయన తన మేనల్లుడిచేత కళాబ్రహ్మ

చర్యవ్రతం పట్టించేశారు! తద్వారా
 వాడు శాకు సహపారి అంటే 'కాన్
 మేట్' అయ్యాడు. నాకు కూడా
 మొదటో పెదగా ఆశయాలేమీ లేక
 పోయినా (ఆప్టికోర్స్ ఆనక పేద
 ఆశయం ఏర్పడిందనుకోండి) బియ్యే
 అంటే ఏమిటో ఒక విధమైన ఫ్యాన్సీ
 ఏర్పడి అందులో చేరాను. ఆ విధంగా
 వాడికి నేను సహపాతి నయ్యాను.
 మేజిస్ట్రేట్ గారి దండచండ శాసనం
 వల నెతేనేమి, నాకు హాస్టల్ ఎకామి
 దేశన్ దొరక్కపోవడం వల్లనే తేనేమి
 మే మిద్దరం లాడ్ మేట్స్ మూత్రం
 కాలేకబోయాం. ఆనక నా యోగ్యతా
 యోగ్యతలను జాగ్రత్తగా ఉణంగా
 పరిశీలించిన పిమ్మట తన మేనల్లన్నీ
 నాతో స్నేహం మూత్రం చేయటానికి
 అంగీకరించేరు మేజిస్ట్రేట్ గారు. వారి
 యిల్లు, నే నుంటూన్న రూమ్ తాలూకు
 యిల్లు ఒకే షిఫ్ట్లో ఉన్నాయి. అందు
 చేత మేనమామగారింటి కెప్పుడొచ్చినా
 నా రూమ్ కొచ్చి తనా రోజు కారదతో
 ఎలా గడిపిందీ. తా మిద్దరూ కలిసి
 భవిష్యత్తును ఎలా బంగారు కలలా
 రూపొందించుకో వలసిందీ ఆలో
 చించిన విధానాలూ నాతో చెప్తూ
 నా సలహాలను తీసుకొంటూ నాకు
 టైమ్ పాస్ యిస్తుండేవాడు.

తన చుట్టూ ఒక బ్రహ్మాండమైన
 వల ఉన్నదని ఇతరు లెవ్వరికి తెలియ
 కుండా, అత్యంత దుర్భేద్యమైన దిగ్గం
 లాంటి ఒక క్రమశిక్షణలో పెరుగు

తూన్న శాస్త్రి ఇతర అడవిరింపంక కన్నెత్తి చూచే అర్హత, పన్నెత్తి మాట్లాడే అర్హత (కనీసం పెదవివిప్పి విమ్మించే అవకాశం) ఏనాడో, అంటే ఎప్పుడో పదిహేను సంవత్సరాలక్రితం వీతారామయ్యగా రింట్లో శారద అనబడే ఒక అడకూతురు పుట్టిననాడే, కోల్పోయాడనే నగ్న సత్యం వాడికి తెల్పు నాకూ తెల్పును. అటువంటివాడు ఆ గోజున, పెగా ఆ రోజు ఏదో వర్కింగ్ దే కూడాను, లాస్టు అవర్ లేదని ముందేవచ్చి రూమ్ లో కూర్చొని చదువుకొంటుంటే హడావుడిగా యమార్జుటుగా పరుగెట్టుకుని వచ్చేసి 'అత్యంత ముఖ్య విషయం విడుదల చేయాలి' అంటూ నాకా వార్త చెప్పేటప్పటికి నిండా ఆశ్చర్యపోయాను. వాడి బతులుగా నేను భయపడిపోయి రెండు గ్లాసుల మంచినీళ్ళు త్రాగేశాను గడగడా.

"ఒరే, శాస్త్రి నువ్వు ఆ అమ్మాయి వైపు చూచినట్లు తెల్పిందంటే శారద ని ముఖంమీద ఉమ్మేస్తుంది. ఆమె మాట ఎలాగున్నా మీ మామకు తెల్పిందంటే ముందర నన్నూ ఆ వెనక విన్నూ పచ్చడి చేస్తారు" అన్నాను మందలింపు ధోరణిలో. బుంగమూతి పెట్టాడు వాడు. ఆ పోజులో నాణ్ని చూస్తే జాలే వేసింది.

"ఒరే శర్మా, ఒక్కటడుగుతాను చెప్తావా?"

"యస్!"

"ఈ దేశంలో, అత్యంత పవిత్రమని శామించబడే ఈ పుణ్యభూమిలో ఎంతమంది పెళ్ళయిన మగాళ్ళు వేరొక ప్రీతో స్నేహం చేయాలని తాపత్రయ పడటం లేదో చెప్పు చిట్టి!"

అబ్బా, చాలా గట్టి సమస్యే తెచ్చి పెట్టాడు. విషయం మారుస్తే కాని లాభంలేదు, అందుకని "సరే పెళ్ళయిన వాళ్ళ సంగతి ఏదవిచెట్టి నీ సంగతి మీ మామ సంగతి మాట్లాడు" అన్నాను.

"యూ, రాస్కెల్, నే నడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పరా అంటూంటే!"

"నీ కా అనుమానం ఎందుకొచ్చింది?"

"పోనీ స్నేహంకోసం తాపత్రయం అలా వుంచు. అందమైన ఒక అమ్మాయి. పోనీ అందంగా కూడా లేదనుకుందాం, అలా వెళ్తుంటే; ఏదో సర్కస్ కంపెనీలోకి ఒక వింత జంతువు వెళ్ళినప్పుడు ఎగబడిచూస్తూ, వీలైతే రాళ్ళు విసరే చిన్నపిల్లలాగ, ఎంతమంది మగరాయుళ్ళు ఇర్రెస్పెక్టివ్ మారిడ్ అస్ట్ అన్మారిడ్, అమె వైపు వెర్రిగా చూస్తూ, వీలైతే విమర్శలు విసుర్తూ, పళ్ళకిలింపటం లేదు!"

"ఏం, నీ కి రోజు ఇలాంటి పిచ్చి పట్టింది?"

"నే నడిగిందానికి సమాధానం

ఏవిట్రా... సుబ్బారావు...
అలమీద... ఆదెబ్బ...

పంలేడు... తొత్తి మా గ్రామిణి మిద
కోపం వచ్చి చేయి చేసుకుంటే...
గ్రామిణి కోపం వచ్చి...

శ్రీ

చెప్పరా పూర్తి!"

"అన్ పార్సునేటి మన కిం కా
పూర్తిగా నాగరికత అలవడలేదు. స్త్రీ
కూడా మనలాగే, మనలోనే ఒక
మనిషి. ఆమెకూ మనకూ వ్యక్తిత్వం
తోగానీ, మరే విధంగాగానీ తేడా
లేదనీ, ఆమెమీ వింత జంతువుకాదనీ
ఆమె ఒంటరిగా రోడ్డుమీద వెళ్తుంటే
కుతూహలమైన కళ్ళతో, దురాలోచన
చేసే మనస్సుతో అలా ఆమెవైపు
చూడక్కర్లేదనీ, 'రియలైజ్' చేసే
స్థాయికి మన 'కల్చర్' ఇంకా ఎదగ
లేదు బ్రదర్!" నిట్టూర్చాను.

"వెధవ కవిత్వం చెప్పుకు."

"ఇది వచ్చి నిజం!"

"సుప్త్య చెప్పినది బొమ్మ
మాత్రమే. దీనిని బొరుసు కూడా
వుంది!"

"ఏమో, నాకేం అర్థం కావటం
లేదు."

"ఐతే చెప్పమంటావా?"

"చంపేస్తాను. వెధవ నన్నెన్ను
సుహృదు. త్వరగా చెప్పు!"

"శ్రీదేవి అందమైనది. ఆమె
సౌందర్యాలహరి!"

"ఐతే?"

"భగవంతుని సృష్టిలో అత్యంత
అపురూపమైనది ప్రీ. తన రీజర్

దైమ నంకటిని ఒకచోట 'కాన్సన్
'చేట్లో'చేసి ఒక మహామృతమైన
సృష్టిచేసి దానికి శ్రీ అని పేరుపెట్టి
భూలోకంలో విడచి పెట్టాడా విధాత.
ఆ అండాన్ని అనుభవించడానికి సృష్టిం
చాడు మగవాణ్ణి!"

"పిచ్చి కుదిరింది, తలకు గోకలి
చుట్టమన్నాడట వెనకటికి నీ లాంటి
రోగ ఒకడు!"

"అనరా అను! నేను నీకు అలానే
కన్పిస్తానిప్పుడు. కాని ఆ న క ఆ
శ్రీదేవిని చూచానంటే మాత్రం ఆమె
వెనక్కాల బాడిగడ్డలాగ ఆమె
ఇంటివరకూ వెళ్ళి వెక్రిమొహం వేలా
దేస్తావ్. బిదర్ నీలాంటి వాళ్ళందరూ
వట్టి పూర్వరా. అందుకనే మీలోకంలో
మీరు బ్రతుకుతున్నారు. ఆశయం,
ఆశయం అంటూ దుర్భేద్యమైన
కోటను నిర్మించుకొని అందులో జీవ
చ్ఛవాల్లాగా బ్రతుకులు వెళ్ళ దీస్తు
న్నారు. బయటి ప్రపంచం ఏమిటో
తెలియదు మీకు. ఒరేయ్, ఒక్కసారి,
ఒక్కసారి కళ్ళు తెరచి బయటకు
చూడరా. ఎంతో సౌందర్య ముందిరా
ఇక్కడ. ఇనతలకు రారా, ఎన్నో
సుందర సీమలను చూపిస్తాను. చని
చూచి స్వంతం చేసుకుని అనుభ

వించరా!....స్వ....నా కా యోగ్యత
లేదురా. నా కా అవకాశం లేదురా,
అయామ్ అన్ ఫార్చునేట్ రా. కాని,
రేయ్, యీ కల్చర్డ్ ఇడియట్.
పోయింది కదాని, మరో అమ్మాయి
అండాన్ని ప్రశంసించే అర్హత లేదను
కొన నీ లాంటి వాళ్ళ 'సోకార్డ్
కల్చర్'ని గురించి ఏ విధంగా అర్థం
చేసుకోవాలో ఊహించలేకుండా
ఉన్నానురా శర్మా: సువ్వాహించే
డబ్బింతలేమీ లేవురా నాలో....!"

అనుమానంగా చూచాను వాడివైపు.
వాడి గురించి, వాడి సచ్చీలత గురించీ
నాకు జీజ్ఞాసగా తెలుసు. ఐనా ఏమిటో
ఒక్కొక్క పాడు జ్ఞానంలో ఈ
దొర్బల్యం.

"...సీడ్, నన్నర్థం చేసుకోరా.
వనంతకాలంలో లేత మామిడి చివు
ళ్ళనుమేసి వనంతరాగం పలికే గండు
కోయిల కంఠం విన్నా. శిశుంలో
నగ్నమైన తమ శరీరాలను వనంతా
గమనంతో లేచివుళ్ళనే రంగురంగుల
పత్రాల వస్త్రాలతో అలంకరించుకొనే
తరుతడివికన్నా, శరచ్ఛంద్రుని చల్ల
దనంలోని హాయిని అనుభవించినా,
కాశ్మీర్ లోయలనూ, కేరళ కొబ్బరి
తోటలను, రామేశ్వరం ఇసుక దిబ్బ

లను, అందమైన ఆడదాన్ని చూచినా
ఎంతటి పాపాణి హృదయుడికైనా
హృదయం పులకరించక మానదు.
పైగా శ్రీదేవి అందానికి ఎంతటి
వాడైనా దాసానుదాసుడు కావలసినదే.
అందునా నేను సామాన్య మానవుడినిరా
బ్రదర్ !”

“రేయ్, రేయ్ — నీకు కారద అనే
ఒకమ్మాయి కాబోయే ”

“ భార్యరా ! భార్య ! ఆనంగతి
నాకూ తెల్పును. అందుకే ఈ ఏడు
పంతాను. నా కెలాగూ శ్రీదేవిని వివా
హం చేసుకునే అవకాశంలేదు.
యోగ్యతలేదు. కనీసం నా మిత్రుడ
వైన నువ్వైనా ఆమెను వివాహం చేసు
కుంటే చూచి ఆనందించాలని ఇందాక
ట్నుచీ ఈ ఇద్దరే పోతున్నాను. అసలా
బంగారబొమ్మకి నవమన్మథకారుడ
వైన నువ్వే సరియైన ఈడూకోడివి.
ఏరా నా మాట లేమైనా వింటున్నావా?”

“ఒరే నా ఆశయం వేరే ఉందని
నీకు తెల్పుకుదా.”

“అర్థంలేని ఆశయంతో జీవితంలో
ఒక మదుకాంతాన్ని కాలదన్ను
తున్నావ్. నేనే నీ పాజిషన్ లో
ఉంటేనా ”

“అదేరా శాస్త్రీ సృష్టి విచిత్రం.
అవకాశం ఉన్నవాడికి ఆడర్పాలందవు.
సరే. పూర్తిలాగ కబుర్లు చెప్పక పోయి

చదువుకో. మన చదువులయిపోయిన
తర్వాత మనం జీవితంతో స్థిరపడిని
తర్వాత శ్రీదేవిని గురించి, నీ దేవిని
గురించి తీరిగా ఆలోచిద్దాంలే. అంత
వరకూ మనం మనమే. ప్రస్తుతానికి
మనం భారత భావి నిర్మాతలం. మన
ఆశయం బాధ్యత విస్మరించక పోవ
టం. పో. బి ఎ గుడ్ పిటిజన్ ”

“అప్పటికి శ్రీదేవి వేరొకరి దేవి
కావచ్చు !”

“పో నీ లే ఇప్పుడొచ్చిన నష్ట
మేముంది కనుక. పైగా నేనింకా
ఆ అమ్మాయి ఎలాగుంటుందో చూడ
నైనా లేదు. ఆమె గురించి ఇప్పట్నుంచి
మనస్సు పాడుచేసుకోవటం మొందుకు!”

ఆనాడు అలా అన్నానేగాని, ఈనాడు
శాస్త్రీ వద్దనుంచి ఈ ఉత్తరం రాగానే
విజంగనే ఆమె గురించిన ఆలోచన
లతో నాకు మనస్సంతా పాడై
పోయింది. ఒకానొక మహద్భుత
పౌందర్యరాశి ఏ సానంలో పడకూడదో
ఆ సానంలో పడుతోంది; సానపెట్ట
బడిన వజ్రం. కిరీటాన్నలంకరించి
కిరీటానికి, తనకూ సార్థకత తేవలసి
నదిపోయి, తిన్నగా బురదలోకి
పోతోంది. మరి ఆమె పరిస్థితులు
అలాంటివి. ఆమెకు కలుగబోయే
కష్టాన్ని ఊహించుకొంటే గుండె రులు
మంటోంది. అంతేకాదు. ఎవరో
నన్ను అపహాస్యం చేస్తున్నట్లుని
పించింది కూడాను .. “మీరంతా ఎద్యు

శౌందర్యము మరియు తాజాదనపు భావన... సింథాల్ సబ్బుతో

మీ కోసము... అపూర్వమైన సౌందర్యము,
రోజంతా తాజాదనము...
తెంకి విధములుగా పనిచేసే సింథాల్ సబ్బుతో
సింథాల్ రో ప్రపంచములో
ఇల్ల ఎంతో తాగుగా పనిచేసే క్రిమినాశిని శి-11
(హెక్సాక్లోరోఫీన్) ఉంది.
శి-11 గల సింథాల్ మాత్రమే
మిమ్మల్ని ఆందముగా
తాళాగా ఉంచగలదు

సింథాల్ నిజంగా దుర్గంధ నివారిణి సబ్బు

కేబెడ్ పూర్వం. జీవితం నెటిల్ కావాలి అంటూ బ్రతుకుల్ని అమ్ము కున్న ధర్మ క్రివర్స్ మీరు. ఏదైనా ఒక మంచి పని చేయటానికి ముందుకు వచ్చే రైర్యం, స్వతంత్రంగా ఆలోచించే మనసు లేవరా మీకు యువకులూ! మీ కెంతసేపూ లైఫ్ కావాలి, ధైర్య కావాలి, ధబ్బ కావాలి. హోవా కావాలి. కారూ, మేడలూ కావాలి. సొనైటీ లైఫ్ కావాలి! అంతే! జీవితాన్ని జీవితంగా, మనిషిని మనిషిగా చూచే మనస్సు, అందాన్ని అందంగా బ్రతుకనిచ్చే హృదయం అబ్బరైదురా మీకు! చాలు. ఇంక చాలు.

చ: నన్ను తల్చుకుంటే నాకే అనన్యం వేసింది. బియ్యేలో క్లాస్టా చ్చింది. పెద్ద ఆశయం పెట్టుకున్నాను. కొంతవరకు విజయం సాధించాను. యమ్మేలో చేరాలి. వెనకాల బోలెడు ఆస్తి. ఒక్కజేన్నే కొడుకుని కావటం మూలాన కా అంటే కా, కి అంటే కీ'గా అన్నీ అమర్చే తల్లి దండ్రులు, లక్ష్మీకటాక్షం, సరస్వతీ కటాక్షం కూడా ప్రసన్న మయాయి అంటూ ఆవేశంతో ఆనందంతో హృదయాన్ని మనస్సునీ రండింపచేసే పరిసరాలూ, ప్రజలూ! వహ్వా! యమ్మేలో జేరాను. జీవితాన్ని హాయిగా అందంగా అనుభవించాను. యమ్మేలో క్లాస్టా చ్చింది. ఐనా సరిపోలేదు, నా ఆకలి తీరలేదు. నా దృక్పథం హోదావైపు మళ్ళింది. కీర్తి కాంక్షవైపు తిరిగింది.

సొనైటీ లైఫ్ వైన ఆశ చిగురించింది

కాంపెటిషన్ పరీక్షలకు వెళ్ళాను సెలక్ష నొచ్చింది. ఈనాడు ముస్కోరీలో అయ్యేయస్ బ్రంబునింగ్ వతున్నాను. లక్ష్మీకటాక్షమేగాని సరస్వతీ కటాక్షం లేదని ఒకానొకప్పుడు పరిహసించేవారు హైస్కూలు గోజులో నా సహచరులూ ఉపాధ్యాయులూను. అనాడే మనస్సులో చిన్నం బీజం బయల్పడింది. కాని అప్పట్లో దానికొక రూపంలేదు. బియ్యేలో చేరిన తర్వాత సంవత్సరాని కొక రూపం యేర్పడింది దానికి. దాని ఫలితమే ఎమ్మే పస్టు క్లాస్! యూనివర్సిటీ పస్టు! నా ఆశ యం తీరింది! ఆ తర్వాత అయ్యేయస్! ఒరేయ్ చిన్నప్పుడు నన్ను పరిహసించిన కుర్రకుంకలూ రండిరా. నన్ను చూడండిరా. బాగా ఎత్తుకు ఎదిగి పోయానా. మీరెవరూ నన్నీనాడు అందుకోలేరు. ఈ బంగారు భవిష్యత్తును కష్టపడి నిర్మించు కున్నానరా నా చేతులతో!

కాని కాని. ఇంత గర్వంతోనూ, ఇంత పెర్ఫామాన్స్ తోనూ ఎంతో ఎత్తుకు ఎదిగిపోయాననుకుంటూన్న నన్ను క్రుంగదీసింది శాస్త్ర ఉత్తరం. అది నన్ను పరిహసిస్తోంది.

"బ్రదర్, అనాడే నా సలహాను పాటించి నువ్వు అందాల రాశిని వివా

హం చేసుకునుంటే ఆమె కీనాడీ దుర
వస పట్టేదా, ఆలోచించు ? ఆమెను
పువ్వుల్లో పెట్టి పూజించే వాడివికదా !
ఆ అద్భుత సౌందర్య తేజోమూర్తి
ఒక స్కూలు టీచర్ బ్రతుకు బాటల్
పడి నలిగిపోతుందనే ఊహే చాలా
హింసాత్మకంగా లేదూ ? నువ్వేమో
లైఫ్ లో నెటిల్ మెంట్ కోసం పూర్తిగా
అమ్ముడు పోయావప్పద్దో. ఈనాడు
లైఫ్ లో ఎంతో ఎత్తుకు ఎదిగావ్.
కంగ్రాట్స్ ! కాని ఎవరి కోసం ఎది
గావ్ ? జీవితంలో ఈ రోజుకాకపోతే
రేపైనా నెటిల్ కావటం అనేది
ఖాయం. దానికోసం ఊతెగ కంగారు
పడిపోయి ఇప్పుడెంత నష్టపోయావో
ఆలోచించుకో !” అంటూ ఏదేదో
వ్రాశాడు.

నేను నష్టపోయాను. అనే ఆలోచన
కన్నా మరో ఆలోచనే నన్ను ఎక్కు
వగా బాదిస్తోంది. శాస్త్రి వ్రాసినది

నిజమేనేమో నసిపిస్తుంది అప్పు
డప్పుడు. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు
మాత్రం సిల్లీ అనిపిస్తుంది మరి.
ప్రేమన్నా. సౌందర్యమన్నా, అన్వేష
ణన్నా నాకేం మహా ఘట్టి అభిప్రాయా
లేమీ లేవు. అలాగని తేలికభావమూ
లేదు. అనలనన్నీ అర్థం. సార్థకం
లేని పదాలు. అనన్నీ రచయితలకు
పనికివచ్చే మంచి కథావస్తువులు
మాత్రమే. నా ధ్యేయం వేరు. నా ఆశ
యం ఎంతసేపు ఇంద్రస్థి. ప్రతీ
వ్యక్తీ తనకు తాను “పుష్” ఇచ్చు
కుంటూ తోటివారికి “పుష్” ఇస్తూ
డై నమిక్ గా ముందుకు పోవాలి. ఇది
నిరంతర ప్రయాణం. దానికి గమ్యం
గాని “స్టాప్” గాని లేవు. సాధ్యమై
నంతవరకూ కష్టపడాలి. శరీరానికి
“బికిల్ నెస్” ని అలవాటు చేయ
కూడదు. దేవాన్ని ఉద్ధరించటానికి

● కొబ్బరిలఱు యజమాని:—కొత్తగా వచ్చిన గుడ్డ. చూడండి,
ఎంత బాగుందో ?

కష్టమర్:—ఇది రెండు మూడు వుతుకులకే కుంగిపోతుంది.
మాకు అక్కర్లేదు.

యజమాని:—మీరు పొరబడ్డారు.

గుడ్డ కంట్టం అంటూ ఉండదు. కానీ చిరిగిపోతుంది. రెండు
వుతుకుల్లో.

ప్రతి ఒక్కరూ శాయశక్తులా పాటు పడాలి. అందుకని ప్రతి ఒక్కరూ రాజకీయ నాయకుడే కానవసరంలేదు. ఎవరే వృత్తిలో వున్నా అలసత్వానికి చోటిసుకుండా, చి తశుద్ధితో కష్టపడి పని చేయాలి. అప్పుడే మన పెదలు అత్యంత శ్రమల కోర్చి సంపాదించి మన చేతులలో ఉంచిన ఈ స్వాతంత్ర్యానికి, ఈ దేశానికి, ఒక లక్ష్యం. ఒక సిరత్వం ఏర్పడుతాయి. అదే నా ఊహ ఎప్పుడూ; ఆయామె ప్రాక్టికల్ మాన్; ఐదోన్ హావెనీ టైమ్ టు థింకబౌట్ సమ్ సిలీ థింగ్స్ లైక్ లివ్వెండెఫెక్స్. ఇన్ ఫాక్ట్ ఐ దోంట్ టెక్స్.

‘కాని జీవితంలో మరో విషయం మరచిపోకు’ అంటూ నా మనస్సుని గతంలోకి లాక్కు వెళ్ళింది శాస్త్రి ఆలోచన. ఆ రోజున శాస్త్రి నాతో అలా మాట్లాడుతుంటే వీధిలో స్త్రీ కంఠాల కిలా కిలా రావాలు వినిపించాయి.

అదుగో, రారా. బయటకు రారా శర్మా అంటూ నన్ను రూమ్ లో నుంచి అరుగుమీదకు లాక్కుపోయాడు శాస్త్రి.

అప్పుడే స్కూలు విడిచిపెట్టినట్లున్నాయి. కొందరమ్మాయిలు, నలుగురైదుగురుండ పిచ్చు; ఇంటికి తిరిగి వెళ్తూ హుషారుగా ఏపీవో కబుర్లు

చెప్పుకుంటూ నవ్వుకుంటున్నారు. మమ్మల్ని చూచి నవ్వులాపేసి మావైపు అదోలా చూసి, వేగంగా పాస్ అయిపోయారు.

ఆ చెలిక తెలిలో ఒక రాజకుమార్తెను చూచి నోరు తెరుచుకొని అలా నిల్చుండి పోయాను. ఆశ్చర్యంతో. అ అమ్మక పొందర్యానికి మూర్ఛపోయాను. కేరళ కొబ్బరి తోటలు, కాశ్మీరు లోయలు, నెలమేళ్లు సూర్యకాంతిలోపడి, తెల్లని మంచు కిరీటాలను ధరించి భగభగ మెరిసిపోయే ఉన్నత హిమాలయ పర్వత పంక్తులూ నా కళ్ళముందు కూడా కనిపించటం మొదలెట్టాయి. శాస్త్రి చెప్పినది నిజం! అప్పుడే అరుకున్నాను ఆమె ఈ లోకంలో, పాపపంకిలమైన ఈ భూలోకంలో పుట్టి కూడదని. ఆమాటే అన్నాను శాస్త్రితో!

“య్యస్. యూ ఆర్ పర్ ఫెక్ట్ గా

కర్రెట్టు! ముఖ్యంగా ఆమె రామ మూర్తి మాష్టారింట్లో మాత్రం పుట్టకుండా ఉండాలింది. భగవంతుడు అంత మంచి పని చేసి ఆఖరున ఆ కాస్త వెధవ పని చేశాడు. చంటి పిల్లలు అందమైన పిచ్చిగ్గుళ్లు కట్టి ఆఖరున కాళ్ళతో త్రొక్కివేసినట్లు! ఆమె శాపవశాన్న ఈ లోకంలో పుట్టిన గంధర్వకాంత. ఆరాజకుమార్తె

నేను చెప్తాన్న శ్రీదేవి, నేను చెప్పినట్టు ఏంటే కాబోయే నీ దేవి!”

మళ్ళీ ఇంకో గాసు మంచిసీళ్ళ కోసం లోపలికి పరుగెత్తాను.

ఆ తర్వాత తర్వాత శ్రీదేవిగురించి “అన్ నాంచెడ్” గనే చాలా సంగతులు తెలుసుకున్నాను శాస్త్రివారా.

శాస్త్రి మేనమామ అంటే మున్సివ్ మేజిస్ట్రేట్ గారైన సీతారామయ్యగారు నేనుంటున్న వీధికి ఆ చివర నున్న ఒక పెద్ద భవంతిలో ఉంటున్నారు. ఆ ప్రక్కనే ఉన్న ఒక పెంకటింట్లో ఖాళీగా ఉన్న రెండో వాటాలో అద్దెకు దిగారు రామ్మూర్తి మాష్టారు. నేను బి. ఏ. ఫైనలియర్ చదివే రోజులో ఆయనకొఘారు బడిలో అయింది. ఆయన మునసబు కోర్టులో గుమాస్తాగా

పనిచేస్తున్నారు. ఇదివరకెప్పుడో ఆయన ఒక ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేశారట. అప్పుడుంటే ఆయన కాపేరు సెరవడి పోయింది. ఆయనా ఘాతుకబడిలో అయేటప్పటికి శ్రీదేవి ఆరవ పాఠం చదువుతుండేది. వెంటనే టీసీ తీసుకువచ్చి ఆ ఘాల్లో చేరింది. ఆ విధంగా శారద అంటే మన శాస్త్రి కాబోయే భార్య. శ్రీదేవి మిత్రరాండ్రయారు. పైగా ప్రక్క ప్రక్క యిళ్ళ కావటం వలన ఆమె గురించి శారదద్వారా శాస్త్రికి తద్వారా నాకూ చాలా విషయాలు తెలుస్తుండేవి. ఆతను ప్రతి ఆదివారం మేనమామను చూడటం నెపం పెట్టుకుని వచ్చి శారదను కవ్వించిపోతూ, తిరుగుటపాలో నన్నుమాడా చూచుకుంటుండేవాడు. అప్పుడు మేము ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడుకొనేవాళ్ళం. వాడంటుండేవాడు.

“ఒరేయ్ శర్మా, శ్రీదేవిని ఎవరు వివాహం చేసుకుంటారోగాని, నిజంగా వాడు అదృష్టవంతుడనుకో. ప్రపంచ సుందరినే తరిదన్నే అంత అందంగా ఉన్నదామె. అవునా? ఒప్పుకొంటావా? యస్. కాని ఆమెలో కంచుకాగడా పెట్టి వెతికినా కించిత్తు గర్వంకూడా లేదు. ఆమె చదువుల

రచయితలకు మనవి

“జ్యోతి”కి రచనలు పంపేవారు అవి నిరాకరింపబడిన పక్షంలో వాటిని త్రిప్పి పంపగోరితే రచనతోపాటు తగినన్ని స్థాంపులను జతచేసి పంపించాలని మనవి. రచనతోపాటు కాక తరువాతి స్థాంపులు పంపనదని, అట్టివారికి రచనలు త్రిప్పిపంపడం కష్టసాధ్యమని గుర్తించాలని మా విజ్ఞప్తి.

సరస్వతి. క్లాసులో అన్నింటోనూ
 పట్టుమార్కు. సంగీతలక్ష్మి. ఏమాష్టరు
 వద్దా ఆమె సంగీతం నేర్చుకోలేదు.
 కాని చాలా చక్కగా పాడుతుంది.
 ఇంటి వసులన్నీ తానే స్వయంగా
 చేస్తుంది. ఎవ్వర్ బిజీ. కాని ఎప్పుడూ
 అలసట పొందిన దానివలె కరు
 పించదు. ఎవ్వర్ హాపీ. మినమినలాడే
 మేలిమి శరీరం. నిండు యవ్వనంలో
 ఉన్నది. కాని....వృ....ఆమెకు ఇన్ని
 క్యాపిటెషనులున్నాగాని ఇవన్నీ
 దిటి ముందు దీపం వలె అయి
 పోయాయి."

"అదేం ?"

"ఆమె జీవితంలో దీపం వెలిగించే
 వారెవరాలేరు."

"అంటే ?"

"రామ్మూర్తిగారు ఆమెకు పెద
 కట్టం ఇచ్చి పెళ్ళి చేశారేరు. అసలు
 కట్టమే ఈ సులేలేమో ?"

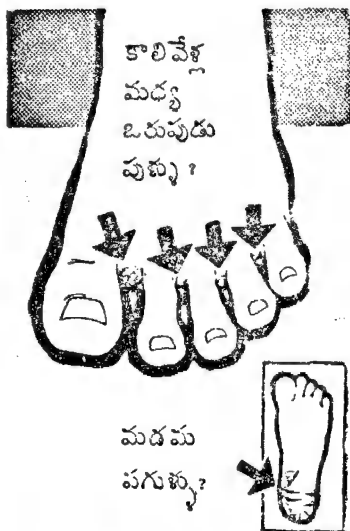
"అదీ నిజమే."

"ఇదివరకే పెద్దాడపిల్ల బిడ్డరకూ
 మంచి సంబంధాలు చేసి అప్పులుచేసి
 తీర్చలేక స్వంత ఊళ్ళో ఉన్న రెండేక
 లాల భూమి అమ్మేసి కుడేలయి
 పోయారు. కొడుకుల చదువు విమితం
 తన జీవితాన్ని. జీతాన్ని దానపోశారు.
 కాని వాళ్ళలో ఒకడు ఎలాగో అతి
 కష్టమీద మెట్రిక్ అయాననిపించు
 కుని హై స్కూల్లో అరెండరుగా

చేరాడు, రెండోవాడు ఇంటర్ చదివి.
 దాని అంతు చూడలేక పెకందరి గేడ్
 బ్రయినింగయి ఎక్కోకో ఎలిమెంటరీ
 స్కూలు టీచరుగా చేరాడు. వాళ్ళ
 కుటుంబాన్నే వాళ్ళు అతికష్టమీద
 అంతంత మూర్ఖంగా గడుపుకుంటు
 న్నారు. ఇక వాళ్ల శ్రీదేవి పెళ్ళికి
 ఎలా సాయం చేయగలరు : ఆలా
 ఆశించడంలోకూడా ధర్మంలేదు."

నేనేం సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఏమిటా శర్మా ఆలోచిస్తు

లిచెన్ సా

వాడండి

DZ-1613 CR-TG

హ్నాన్ ?”

“వ్నె.... ఈ రోజులో ఆడపిల్లలు ఎంత అందంగా ఉన్నా. ఎంత చదువు తున్నా కట్నాలు లేనిదే పెళ్ళి జరగటంలేదుకదా? ప్రతి పెద్దవానా పెళ్ళాం చదువుకున్నదై ఉండాలి, అందంగా ఉండాలి.... అంటాడే తప్ప కట్నం గురించి ఏమీ చెప్పకుండా. హూఁ! దేశం ఎలా దిగజారిపోయింది. ఒక వ్యక్తి కట్నం ‘డిమాండ్’ చేస్తున్నప్పుడు తనకు పెండ్లికుమార్తెయొక్క చదువు గురించిగాని, అందం గురించిగాని, ‘ఒబీడియన్స్’ గురించిగాని మాటాడే హక్కులేదు. ఇది కనీస పౌర ధర్మం !”

“కరెక్టు !”

“ఈ శ్రీదేవి కిప్పుడు మంచి సంబంధం చేయాలంటే కనీసం అయిదారు పేలైనా ఉండాలాయనవద. లేదా తక్కువలో చెదామంటే తనను తాను పోషించు కోవటానిక్కూడా స్తోమతు లేని చిన్న ఉద్యోగికిచ్చి పెళ్ళి చేయాలి. అది మాత్రం ఖాసుం. ఎందుకంటే ఈ రోజులో బజార్లో సరుకుల ధరలూగా అప్రమోజకుల ధరలుకూడా పెరిగిపోయాయి కదా మరి. కాని ఈ తక్కువ ధరలో వచ్చిన వ్యక్తి శ్రీదేవిని సరిగా చూచుకోగలడా? అని ఆనుమానంగా ఉంది. ఆమె బ్రతుకేమోతుందా, ఆమె వివాహ జీవితం ఎంత దయనీయంగా ఉంటుందా అని

తలుపుకుంటూంటే జాలి వెయ్యటం లేదు ?”

“అలా ఊఁ. అనవసరపు దయ ఒలకబోసే బదులు ఆమెను నువ్వే పెళ్ళి చేసుకో కూడదూ ! మీ శాఖే కూడాను వాళ్ళది !”

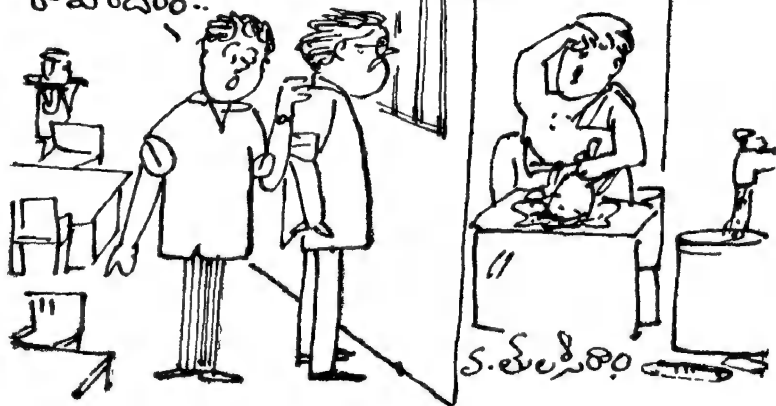
“నేనా ?”

“అవును నువ్వే. నీకు కట్నం బాధ లేదనుకుంటాను. బాగా ఆస్తి పరుడవుగదా ?”

“ఒరేయ్ నీ పిచ్చిగాని టైమ్ వస్తే ఆసులుండిపోతాయా ? కళ్ళముందు సంసారాలు సంసారాలు దేశంలో కలిసి పోయి, జమీందారీ నాటికి చిప్పు పుచ్చుకుని విదులవెంట బయల్దేరారు. అటువంటిది నాకి ఆసిమీద నమ్మకం లేదురా. నేనింకా స్త్రీకి చదవాలి. పెగా నా ఆశయమేమిటో నీకు తెలుసు గదా. అది సిద్ధిస్తుందిగూడా. అతర్వాత మాత్రమే నా పెళ్ళి విషయమై ఆలోచిస్తాను. అదీగాక మనకు శ్రీదేవి ఒకరై ‘ఎగాంపుల్’ గా కనిపిస్తుందిగాని నేడు మన సంఘంలో ఆమె లాంటి వాళ్ళు ఎందరో ఉన్నారు. వాళ్ళందరి మాటా ఏమిటి? ప్రతి వాళ్ళనూ ఎలాగ పెళ్ళి చేసుకోవటం?”

“ఫూల్స్ !! అలాంటివాళ్ళ సుద్ధ రించటానికి నీలాగ అర్హతలున్న పెద్ద వాయిలు ముందుకు రావాలేయ్. ఒరేయ్ ఫూల్, నీ ఆశయమేమిటో

సిరే నువ్వు! అలాగు చేతులు
 ముఖానా ఆవుదంతా
 ఎక్కడో దోక్తాంటావ్...
 రావోదాం..

నకు తెచ్చిరే. నువ్వు యమ్మే అని
 తావు. అయ్యేయిన్ అవుతావ్. ఇంకే!
 ద్రహ్మం దమైన పెళ్ళికొడుకువు.
 ఇంకెక్కడో భామికి, మీదైలు
 తీరు చేసే మేడకి ఏకైక వాంసుడవు.
 బోలెడు కట్నం వస్తుందన్నదైతే.
 ఇప్పుడైతే ఏముందిరా? నీ ఆశయం
 నాకు తెల్సినా!

“య్యా స్వతిస్!”

“నా మాట కద్దిరాకు. ఒరేయ్
 అసలు ఏవనైనా చేస్తే దబ్బున్నా కు
 చెయ్యాలా. మాలాంటి నాళ్ళని ఉద్ద
 రించండి మ్మీ. కనీసం మా దారికి
 అద్దం రాండిరా. నీ కెందుకురా అమ్మే

యన్. నువ్వు హాయిగా సామం
 చేసుకుంటుంటే, ఆ అమ్మే స్వయే
 అవకాశం ముగిసేలాంటి మధ్య
 తరగతి కుటుంబీకుడికి రావచ్చు.
 ఆ విధంగా చూకు సేవ చేసిన నాడి
 వచ్చతావు.

ఈనాడు దేశంలో వ్యవసాయ
 రంగం చాలా మందకొడిగి ఉంది.
 కాండా మేముటావ్? అని ఇంకొ
 ద ద్ర నాయకులు చేతిలో ఉంది.
 దిమ్మ విరిచిమ్మి గద్దె కెక్కిన పెద్ద
 లవే అలక్ష్యం చేయబడన దీనివల్ల
 చేతిలో ఉందిరా వ్యవసాయ రంగం.
 అదే ముగిసే సాంప్రదానిక రంగంగానా.

రాజకీయపు రంగంగాని తీసుకో. ఈనాడు మన దేశంలో పారిశ్రామిక రంగం ఎంతో పురోభివృద్ధి చెంది ఎందుకు సుస్థిరంగా ఉండగలిగింది? తాతలు బిల్లులు వంటి పెద్ద పెద్దవాళ్లు వాటిని పోషిస్తున్నారు. ఇక రాజకీయపు రంగం—మన దేశంతోబాటు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన కొన్ని ఇతర దేశాలు చూడు; వాటిలో చాలావరకూ ప్రజా ప్రభుత్వాలు పతనమైపోయి మిరింటి ప్రభుత్వాలు పైకి వచ్చాయి. కాని మన దేశం మాత్రమే? అప్పటి పెద్దలు కొందరు చనిపోయారుకానీ, అదే ప్రభుత్వం ఇంకా నడుస్తోంది. కారణం? ఎటు తెలుసా? తెలియదు. నేను చెప్తా విను! మన ప్రభుత్వంలో ఉన్న వాళ్ళందరూ డబ్బున్న వాళ్ళూరా బ్రహ్మర్షి. అందుకే మన ప్రభుత్వం చాలా జాగ్రత్తగా, సుస్థిరంగా ఉన్నది. సో ఓ ధనవంతుడైన వ్యక్తులారా, మీరు వ్యవసాయ రంగంలో కూడా ప్రముఖ పాత్రను వహించి, ఆ రంగంలో కూడా అభివృద్ధిని సుస్థిరతాన్ని సాధించి కద్వంగా దేశానికి చేస్తూ, మా వంటి మధ్యతరగతి వాళ్ళకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తూ, డబ్బులేని కన్నెపిల్లలకు కట్టుంలేకుండా వివాహం చేసుకొనేందుకు ముందుకు రమ్మని ప్రార్థిస్తున్నాను!”

“ఏమో నాకే, అర్థం గావటం లేదు. ఇప్పట్నుంచీ మన కెందుకీ

అలోచనలు? పస్ట్. మనం జీవితంలో గట్టి పురాదులు వేసుకోవాలి. ఆ తర్వాతే పెళ్ళి గురించి ఆలోచన!”

“నరే నీ తర్ఫీదు. చెందివాడి ముందు శంఖావాసలాగ నీముందు ఇలాంటి ‘డిస్కషన్’ లేవటం నాదే పొరబాటు వస్తా.”

“యస్. గుడ్ నైట్!”

అప్పట్నుంచీ నాక్కూడా ఎక్కడో అంతరాంతరాళాల్లో శ్రీకృష్ణ గురించిన ఆలోచనలు బయ్యలేలేవి. ఆమె అందాన్ని గురించి ఆలోచించేవాడిని. ఆమెను అదేసరిగా చూడాలనీ, ఆమెతో మాట్లాడాలనీ, ఆమెతో స్నేహం చేయాలనీ కాంక్ష రోజూ రోజూకీ అధికం కాసాగింది. కాని వేరొక ప్రక్క నా విషయం నేను అవసరంగా ఈ రౌంపిలోనికి దిగి ఆమెనుకూడా ఈ రౌంపిలోకి దింపటం నా కిష్టంలేదు. వివాహ విషయంలో నా తల్లి దండ్రులకు ఎదురు చెప్పటం కూడా నాకే మాత్రం ఇష్టంలేదు వాళ్లు తీసుకొచ్చి, వాళ్ళకు సచ్చి అమ్మాయినే పెండ్లి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశం నాది ఇది నేరౌంపెండెడ్-స్-తో వ్యక్తిత్వంలేని చుని చేసే ఆలోచన కావచ్చు. కానీ ఆనక అత్తాకోడిళ్ళ మధ్య సామరస్యం ఉండాలంటే మా వాళ్ళ తమకు సచ్చి అమ్మాయినే నా భార్యగా తీసుకొన్నే ఎవరికీ ఏ గొడవలూ ఉండవు. (శ్రీదేవి వాళ్ళకు

తప్పదు అని అనుకోను. కాని వాళ్ళ ఉద్దేశ్యాలు ఎలా ఉంటాయో మరి !) పెగా పుత్రుడిగా వాళ్ళకు సంతోష పెట్టటానికి నాకున్న ఒకే ఒక్క మార్గం. అరకాళం నా వినాహం విషయంలో వారికి పూర్తి అధికార లివ్వటం. ఇందులో నా 'ఇండివిక్చు వారిటీ'. స్వక్రిత్యంనంటే అర్థరహితమైన పదాలకు సాసంలేదు. ఇది నేనేనాదో నిర్ణయించుకున్న సూత్రం. పెగా 'ఏజేకేషన్ పస్ట్'. పో నేను శ్రీదేవిని మాత్రమే వినాహం చేసుకోవటం అనే ప్రవక్తేదే.

కాగా పుష్ప లాంటి ఆ సుకుమారి ఏ ఎడారి జీవంలో పడి నాదిపోతుందో అనే బెంగ. జాలీ ఒక ప్రక్క. అసాటి కట్నం లేకుండా పెళ్ళి చేసుకోక పోతారా అనే దీమా ఒక ప్రక్కనన్న మళ్ళీ పెట్టేవి. ఎవీహా. రోజు రోజుకీ ఆమె అన్నా, రామ్మూర్తి మాష్టారన్నా జాలీ. దేముడంటే కోపం, కసి, అసహ్యం పెరిగిపోయేవి.

తర్వాత వాళ్ళలు దగ్గర కావటంతో ఆమెను మరించి ఆలోచనలు తగించుకుని చదువులపైకి మళ్ళించాను. మనస్సుని పరితృప్తించిన తర్వాత వాల్టర్ పెళ్ళిపోయాను యిమ్మే చదవటానికి. అదయిం తర్వాత అయ్యేమిస్లో పెరిజ్ నాచ్చి ముస్సోరీ పెళ్ళిపోయాను బ్రయినింగుకి. ఆ మూడు నలుగు సంవత్సరాలలోనూ శ్రీదేవిని పూర్తిగా

మరచిపోయాననే చెప్ప వచ్చును ఎప్పుడైనా తెలగాగానీ. పచ్చగాగానీ ఉన్న అందమైన ఆడపిల్ల తెవరెనా కన్నీస్తే మాత్రం వెంటనే శ్రీదేవి గుర్తు కొస్తూండేది. ఆ వెనువెంటనే ఆమెపై జాలీ కలుగుతూండేది.

ఆ తర్వాత శాస్త్రీ వదసుంచి ఉత్తరం వచ్చింది నేను ట్రైనింగ్లో ఉండగా. నేననుకున్నంత పెరం జరిగిపోయింది. ఆమెకు ఏదీ జరుగ కూడదనుకున్నానో ఆదే జరిగి పోయింది. ఆమె ఒక స్కూల్ టీచర్ కు భార్య అయిపోయింది. తమింవాలి. స్కూల్ మాష్టర్లకు అందమైన భార్య లుండకూడదని నా ఉద్దేశ్యం ఏ మాత్రంకాదు కాని శ్రీదేవి వంటి ఆపురూప సౌందర్యరాశి అంటే నాకో ప్రత్యేకమైన అభిప్రాయం. అభిమానం ఉండటంనలన నాకా చిధంగా అనిపించింది రామ్మూర్తి మాష్టారు ఎన్నో సంబంధాలు తెచ్చారట. అందరికూ అమ్మాయి నచ్చిందట. కాని కట్నం లేకుండా ఆమెను వినాహం చేసుకునేందుకు, కనీసం తక్కువ కట్నమైనా సరే, ఎవరూ ముందుకు రాలేదట. 'మన వాళ్ళు బ్లీ వెధవాయిలోయ్' అన్నాడట గిరీశం. ఆలాగ ఈ దేశంలో ఉన్న వాళ్ళందరూ నలాంటి వెధవలేమరి ! అయితే ఈ ఉపాధ్యాయుడు మాత్రం ముందంజ వేశాడట. కట్నం లేకుండా ఆమెను వినాహం చేసుకొనేందుకు, గుడ్ :

కానీ, నాచె వంద్రపుల్ మాన్ యూ
అర్, మెడియర్ టీచర్ : అంత
అందమైన పెళ్లొన్ని మువ్వేం చేసు
కుంటావోయ్ మాష్టారు : ఆమెను
కారలో, కనీసం స్కూటర్ మీద
షికారు తిప్పగలవా, పెద్ద పెద్ద భవం
తులలో కాపురం చేయించగలవా,
షిషాన్, ఔరిన్ చీరలు చుట్టబెట్ట
గలవా, ఏమీ చేయలేవే. మరేం చేద్దా
మని ఆమెను పెళ్లి చేసుకున్నావ్ :
ఆమెను వంట యింటిలో అజగ
క్రొక్క, బొగ్గుల కుంపటి మనితో
ఆమె అందాన్ని పాడుచేదామనే పాడు
పంకల్పంతో, దుండ్రేశంతో

“యూ, ష టి వ :” టీచరు
గద్దించాడు.

“ఎం ?”

“నువ్వొక రాప్టెర్ వి :”

“అదేం ?”

“కాకపోతే ఏమిటి : నువ్వు
చెప్పిన అర్హతలూ, అవకాశాలూ ఉన్న
వాళ్ళెవ్వరూ ముందుకు రాలేదు.
ఎందుకో తెలుసా : తెలుసారా :
ఆమె ఎంత చదువుకున్నా, ఎంత
అందంగా ఉన్నా, ఆ అందం వెనుక,
ఆ అందంకంటే అందంగా ఉండే
అర్థం అంటే డబ్బును ఆమె తీసుకు
రాలేకపోతోంది. అవునా : ఈ సంగతి
ఎవరూ చెప్పరు. పైకనటానికి
నామోషి. పెద్దన ప్లీటు ఏవో చెప్పటం

అలవాటు మీకు. డబ్బులో పుట్ట
డబ్బులో పెరిగే మీలాంటి దొర్లార్లు
లకు అందం సంగతి మాట్లాడటానికి
అర్హతలేదు. మావంటివాళ్ళ గురించి
జాలి పడటానికి హక్కులేదు. కాగా
అందుకు సిగ్గుపడాలి కూడా :” అంటూ
అదృశ్య మయారు మాష్టారు.

నా ఆలోచనలు ఆ పు చేశాను.
అవును, నాకా అర్హత హక్కులులేవు.
నన్ను నాలాంటి సహోదరుల్ని చూచు
కుని సిగ్గుపడాలి అంతే : సరే,
నా కెందుకొచ్చిన గొడవిదంతా. జాలి
పడటం అంటూ మొదలు పెద్దే దానికి
ఒక హద్దుంటూ వుండదు. అసలు
రామ్మూరి మాపారు అంతమందికీ
మంచి భవిష్యత్ని ఇవ్వలేని స్థితిలో
తానున్న విషయం తెలిసి ఉండీనాడా
అనాడు అంతమందిని కనటం ఆయన
పొరపాటు శ్రీదేవిని నా భార్యగా చేసు
కుని, ఆమెను అన్ని విధాల సుఖపెట్టి
గలిగే సోమకూ అవకాశం ఉన్నా
కూడా అదేమీ చేయకుండా, కేవలం
ఒట్టి జాలి మాత్రమే పుష్కలంగా
ప్రదర్శించటం నా పొరపాటు.

ఆ తర్వాత మరో రెండేళ్ళకు నేను
అసిస్టెంట్ కలెక్టరుగా కాకినాడలో పని
చేస్తున్నప్పుడు ఒకసారి ఆఫీసు పని
మీద రాజమండ్రి వెళ్లాను. అక్కడకు
కోర్టుపనిమీద వచ్చి శాస్త్రి కలిశాడు.
చాలా కాలానికి కల్యాణ్కు ఆసందంలో
అప్పారాలోకి దారితీశాం, చిన్ననాటి

ముచ్చట్లు, తన వె నాహక జీవితానుభవాలూ చెప్తు శ్రీదేవి గురించికూడా చెప్పాడు.

“శ్రీదేవి భర్త ఇప్పుడు ఈపూర్లోనే స్టేట్ బ్యాంకులో ప్రొబేషనరీ ఆఫీసరుగా పని చేస్తున్నాడట!” నాగుండెల్లో పెద్దరాయి పడింది.

“మరి స్కూల్ టీచరని వ్రాశావప్పుడు?”

“అవును, అప్పట్లో అతను స్కూల్ టీచరే మరి!”

“ప్రొబేషనరీ ఆఫీసరెలా కాగలిగాడు?”

“బై ది బై అయామ్ వెరీ సారి. స్కూల్ టీచరంటే ఏ పెకందరీగ్రేడ్లో అనుకున్నావా? నే నప్పట్లో వివరాలు వ్రాయటానికి అవకాశం లేకపోయింది. అతను ఎమ్మె బియ్యూడీ హయ్యర్ పెకందరీ స్కూల్లో పని చేసుండేవాడు. తర్వాత స్టేట్ బ్యాంకులో పెరిష్ నొచ్చింది. అతను చాలా మంచివాడట. శ్రీదేవిని పువ్వుల్లో పెట్టి పూజిస్తున్నాడట. అతనుకూడా చాలా ఫెయిర్ గా ఉంటాడటలే. మొన్న పుష్కరాలకు వచ్చినప్పుడు నేనూ శారద వాళ్ళిద్దరీ కలిశాం. రియల్ శ్రీదేవి ఈజ్ వెరీ లక్సీ అన్ హాపీ నా!”

“పోనె. థాంక్ గాడ్. నేనురికే ఆమె గురించి ఇన్నాకూ అనవసరంగా జాలిపడి పోతున్నాను. వెదవ్వు ఎప్పుడూ ఇలాగే ఉంటావు. మరి ప్రాక్టీసెలా చేస్తున్నావ్? ఏదైనా ఒక విషయం వ్రాసేటప్పుడు వివరాలు

వ్రాయకపోతే ఎలాగరా?”

“నువ్వు మాట్లాడున్న దేమిటో నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు. అసలు ఇప్పుడేమైందనీ?”

“ఊ! ఏమీ లేదులే!”

తర్వాత కాకినాడ తిరిగి వస్తుంటే అనిపించింది. దేముడు చాలా మంచి వాడని—మంచివాళ్ళ కెప్పుడూ మంచే చేస్తాడనీ శ్రీదేవి హాయిగా ఉంటే అంటేదాలు. ఆమె అదృష్టవంతురాలు. కాదు కాదు ఆమెను పొందటం అనే అదృష్టమేగాక ఆమెను పువ్వులో పెట్టి పూజించటానికి అవకాశం దొరికిన ఆమె భర్తది ఆ అదృష్టం వ్వు! నేను అప్పట్లో ఆ చిన్న వెంచర్ చేయగలిగి ఉంటే ఆమె నా స్వంత మయి ఉండేవి గదా. దుగ్గిర్లుడు ఆ చాను తను కొట్టేశాడు!

ఈ విధమైన ఆలోచనలతో అంత వరకూ శ్రీదేవిపైనున్న జాలి క్రమ క్రమంగా ఆమెపైన, ఆమె భర్తపైన అసూయగా మారిపోవటం మొదలు పెట్టింది. ఆ అసూయతో అతనంటే ఒక విధమైన క్రోధం కనీ ఏర్పడ్డాయి నాలో, కానీ, నా, నేనేమీ చేయలేను. కాగా నా అసహాయతకు నాలో నేనే జాలి పడుతుంటాను. కాని ఈ జాలి అసూయలు అర్థం లేనివని గ్రహించటానికి మాత్రం చాలా కాలం పట్టింది నాకు.

□□□

జోక్స్ ప్రపంచం

అమెరికా

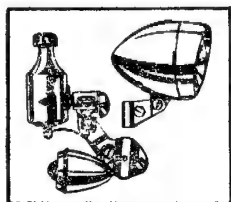
- ప్రతివాడికి ప్రభుత్వాన్ని తప్పు పట్టలేం కనుక, ప్రతి మనిషికి ఒక భార్యన్నా వుండాలిందే.
- ఈ దేశంలో పాతికేళ్ళలోపు ప్రతి ఆగపిల్లా, తాను సినిమా తారననుకుంటుంది. ప్రతి సినిమాతార తన వయసు పాతికేళ్ళలోపు అనుకుంటుంది.
- పొసగువాడు చెడ్డవాడైనా ప్రేమించు, వాడి భార్య అందమైనదైనా ప్రేమించకు.
- సంసారంలో విమర్శించడం తన హక్కునుకుంటాడు భర్త. తన కర్తవ్య మనుకుంటుంది భార్య.
- ప్రతి బిడ్డా వాడెత్తు బంగారంతో సమానం. ఇన్ కమ్ ట్యాక్సు కట్టేటప్పుడు.
- పెళ్ళికిముందు దైవోర్పు గురించి ఆలోచించేవాడు బ్రహ్మచారి.
- కథల్లో రాజకుమార్తెలకన్నా, యీ కాలపు ఆడపిల్లలు చాలా తెలివైనవాళ్ళు. అల్పాయిలు సమాధులు చెప్పగల ప్రశ్నలను మాత్రమే పిళ్ళు అడుగుతారు.
- డాక్టర్ కు జబ్బు అర్థం కాకపోతే కారణం వైరస్, అర్థమయినా నయం కాకపోతే కారణం ఎలర్జీ.
- నేరాలకు కారణం దబ్బుకాదు; దబ్బు లేకపోవడం.
- మగవాళ్ళ క్కావలసింది సౌకర్యం. ఆడవాళ్ళ క్కావలసింది అలంకరణ. యిళ్ళల్లో కాంతి ఎక్కువవుంది వస్తుంది :

- నీ దగ్గర దబ్బు తీసుకుని, నువ్వు సంపాదించింది నువ్వు సంపాదించనే లేదని నీన్నే నమ్మించగలవాడు అకౌంటెంట్.
- కత్తి ఎవ్వుడు అరవియ్యకు, నీ కోడిపిల్లను వాడే దొంగిలించి వుంటాడు.
- వల్లెల అందం తెలుసుకోవాలంటే, బస్తీలో మేడమీద గదిలో కూర్చుని వ్రాసేవాడి పుస్తకాలు చదువు.
- పక్కలో సుఖం చూపెట్టేది అలారం గడియారం.
- అందమైన వస్తువు సంతోషాన్నిస్తుంది, భార్య కొనమని అడిగేవరకూ.
- పొల్లు, గింజా పేరుచేసి, పొల్లు భద్రంగా పొట్లంకట్టేవాడు సంపాదకుడు.
- బాలమంది వాళ్ళ వంశ చరిత్రను వంద సంవత్సరాల వరకు వివరంగా చెప్పగలడు. వాళ్ళకు తెలియనిదల్లా, వాళ్ళ పిల్లలు గడచిన రాత్రి ఎక్కడుందీని :
- పాతికేళ్ళు మాటా మాటా అనుకోకుండా కావరం చేసారటనా ? గొట్టె బ్రతుక్కు తోడు గర్వపదం కూడానా ?
- అవివేకినని క్రుంగిపోకు, నీ తెలివిలో నీకు నమ్మకం కలగాలంటే ఏ అడపిల్లతోనైనా ఆరు నిమిషాలు మాట్లాడు.
- తెల్లవారి నిద్ర లేవగానే ఒక కప్పు మంచి కాఫీ త్రాగడానికి పెద్ద సంపాదనేమి అక్కరలేదు, కావలసిందల్లా భార్య ముందు నిద్ర లేవడం.
- చెడ్డది చూడకు, వినకు, మాట్లాడకు, నువ్వెప్పుటికీ గొప్ప పుస్తకం వ్రాయలేవు.
- ఈ దేశంలో నోట్లు తగలబెట్టడానికి చోటులేదు. అందుకే మూడెల్ల కోసారి చంద్రునిమీది కెళ్ళొస్తూ వుంటారు.

సేకరణ : విజయలక్ష్మి

అతడి చురుకుదన్నా అతిశయింపజేస్తున్నది

మిల్లర్

డైనమో లాంప్

అతడు ఎప్పటికన్నాకూడ ఎక్కువ చురుకుగా కనిపిస్తున్నారు. అతడి నాగరికతను అతిశయింపజేస్తున్నది మిల్లర్ లాంప్ సొబగు మిల్లర్ కోనటం తెలిస్తేనేమి చిరుకాలం పనిచేసేట్లు సమర్థంగా నిర్మింపబడింది మిల్లర్ ఇది ఎక్కువ ప్రకాశవంతమైన, ఎక్కువ నిలకడైన వెలుగు నిస్తుంది చురుకుగా ఉండండి నేడే ఒక మిల్లర్ లాంప్ కొనండి.

మిల్లర్ అండ్ సన్ లిమిటెడ్
ఇంగ్లండు వారి రిజిస్టర్డ్
ట్రేడ్ మార్క్
ఇండియాలో కలయాచేయబడినది. కలయాచేయబారు

మిల్లర్

మాత్రమే 18 సెలల పూచీ కలిగియుంది

ఒక లీటర్ ఇంజన్

లీటర్ మిల్లర్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-1 వర్క్స్: అంబత్తూరు, మద్రాసు-53

POST 141277 TEL.

చదువుతోన్న వుస్తకాన్ని దిండుక్రిందికి తోసి బేబిర్
 మీదున్న టైంపీస్ వంక చూచేడు సత్యం. రాత్రి
 పన్నెండవంతోంది. కిటికీ ప్రక్కగా మడత మంచంపైన
 పడుకొని నిద్ర పట్టక శ్రీనివాసరావు అటూ ఇటూ దొర్లు
 తున్నాడు. జగన్నాథం సిగరెట్టు వెలిగించి వరూధినీ
 ప్రసరాఖ్యం చదువుతోన్నాడు. సత్యం సత్యం సిగరెట్టుపొగని రైలింజన్
 కూడా సిగరెట్టు వెలిగించి శ్రీనివాస గార్లొక వదిలి "నిద్రపట్టక పోదానికి
 రావుని పంకరించేడు. కారణాలు మూడట." అన్నాడు.

"ఏం గురూ, నిద్రపట్టడం లేదా?"
 శ్రీనివాసరావు జోర్లా పడుకుని
 స్నేహితునికి సమరానం చెప్పేడు
 "లేదు. నిద్రరావడంలేదు."

"ఏమో, నాకు వెలీదు ఆ కారణా
 లేమిటో చెప్పు" అడిగేడు శ్రీనివాస
 రావుకూడా సిగరెట్టు వెలిగించి.

"దొంగతనం చేద్దామనుకునే

వాడికి. అర్థికంగా దెబ్బతిన్న వాడికి, వెళ్ళ గురించి ఆలోచించేవాడికిను."

సత్యం మాటలకి మెల్లగా నవ్వుతూ లేచి కూర్చున్నాడు శ్రీనివాసరావు. జగన్నాథం పుస్తకాన్ని కేబిల్ పైన పడేస్తూ "గుడిడికి సోమశీల గుర్తు చుంటుంది!" అన్నాడు.

"ఏం? అదేనా కారణం?" అడిగేడు సత్యం.

"ఆ పిల్ల గురించి ఆలోచించ కూడదా?" తమాషాగా నవ్వేడు శీను.

"శీను! పరీక్షలు దగ్గర కొస్తున్నాయ్. గొప్పింటి ఆడపిల్ల పులిలాటి దిరాబాబు! ప్రేమలో పడ్డావా నిన్నారేస్తుంది. మరో ప్రక్క చదువు చంకనాకి పోతుంది. ఈ నెల్రోజులూ ఆ చిట్టెమ్మ గురించి ఆలోచించడం అర్థోగ్యానికి అంత మంచిదికాదు." అన్నాడు జగన్నాథం.

శ్రీనివాసరావు మాట్లాడకుండా గది తలుపులు తెరుచుకని హాస్టల్ వరండాలోకి వెళ్ళి నించున్నాడు. హాస్టల్లో ఇంకా అక్కడక్కడ దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. వెన్నెల మతుగా కురుస్తోంది. చీకటి వెన్నెల్లో తెల్లగా అందంగా వుంది. మనసుకి పిచ్చి పట్టినట్టుగా వుంది శ్రీనివాసరావుకి. సోమశీల కళ్ళముందు తారటాడుతోంది, పాలరాతిబొమ్మలా, సోఫియా లారెన్ లా, వెన్నెల కురుస్తోన్న

ఆ రాత్రివి, వెన్నెల్లో వెన్నెల్లా వుండే సోమశీలనీ సౌంత్యం చేసుకుని ఆ రాత్రివి ఏదో చేసేయాలని వుందకనిక. ఆ రోజు సాయంత్రం వీచిలో కూర్చుని కులాసాగా మాట్లాడుతూ అడిగేడు శ్రీనివాసరావు సోమశీలని.

"నన్ను చూసిన మొదటిసారి నీకే మనిపించింది!" అని.

సోమశీల మెతటి ఇసుకలో తన పేరును చెక్కుతూ అన్నది "అరదు గుల మవిషిని చూడగానే మనసు రెపరెప లాడింది!" అది గుర్తుకొచ్చి సన్నగా నవ్వుకొన్నాడు. మగవాడిని నువ్వు మొనగాడివని ఏ ఆడదన్నా అంటే చాపుకు సిద్ధంగా వున్నవాడు కూడా మీసాలు దువ్వుతాడు. అదే ఆడదని ఆడతనం, మగవాడి బల హీనత! శ్రీనివాసరావు లోపలి కొచ్చే శాడు అక్కడ్నుంచి. జగన్నాథం ముసుగు పెట్టబోతూ.

"శీను! అంత విద్రాకపోతే కొంచెం తీర్థం పుచ్చుకో. వెంటనే విద్ర వదుతుంది" సలహా ఇచ్చేడు.

"నా దగ్గులేదు. అంటే ఇంతపే పెండుకాగుతాను!" అన్నాడు శీను.

"ఓూ నాట్ వన్ దగ్గుంది. జాలరి పేట సరుకు. వెళ్ళుదుగు!" అన్నాడు జగన్నాథం.

"వాడిస్తాడా?" అనుమానంగా

అన్నాడు.

“ఎవడికోసం! సరే నేనే వెళ్ళి తెస్తానుండు” అంటూ జగన్నాథం కలుపు తెరుచుకొని వెళ్ళిపోయాడు. అయిదు నిమిషాల్లో ఆయుధంతోనహా తిరిగిచ్చేడు జగన్నాథం.

¶ “ఏరా సత్యం! నువ్వు కూడా ముగ్గులోకి వస్తావా?” అడిగేడు జగన్నాథం.

“పు జ్యం పురుషార్థం తప్ప తుందా?” అన్నాడు నవ్వుతూ సత్యం.

మితలు ముగ్గురూ చావమీద దగ్గర దగ్గరగా కూర్చున్నారు. మూడు గజా గ్లాసులోకి పీసాలోవున్న పచ్చటి బొష డాన్ని వంపి సోదాలు అందుబాటులో లేని కారణంగా కూడా లోని మంచి నీళ్ళని కలుపుకున్నారు. గ్లాసులు పైకి లేవాయి.

కాకే గ్లాసులు కిందపెట్టి సిగరెట్లు వెలిగించారు. “ఇప్పుడు హాయిగా వుండి ప్రాణానికి. నా ఆయాం ఆన్ డి బోర్డర్” అన్నాడు శ్రీనివాసరావు కులాసాగా భుజం చదుచుకుంటూ.

“బాండరీ దాదగ్గురూ! సోమశీల

గుర్తు కొస్తుంది!” అన్నాడు జగన్నాథం నవ్వుతూ.

“పూర్! సోమశీల నా కెప్పుడూ గుర్తుంటుంది. అసలు మర్చిపోడం అంటూ వుంటే కదా తిరిగి గుర్తు చేసుకోవాలికి” సత్యం అనవసరంగా నవ్వేశాడు. నవ్వి అన్నాడు;

“గురుడు చాలా అమాయకుడై పోయాడు జగన్నాథం! సోమశీల గురించి వున్న రూమర్ తెలిసి ప్రేమిస్తున్నాడు. శీనూ! ఓరేయ్ నా చిట్టి తండ్రి సోమశీలకి కార్తెక్టర్ లేదట. పిచ్చిలోపడి మోసపోకురా బాబూ!”

సోమశీలని గురించి అలా మాట్లాడిన సత్యాన్ని హత్య చేయాలని పించింది. శ్రీనివాసరావు కా క్షణంలో.

“ఓరేయ్ గుడ్డోడా! తెలీకుండా అడపింపింద నిందవేయకు. రేనత్యం! రాస్కెలో! ఈ క్షణంలో నా చేతిలో తుపాకే వుంటే నిన్ను కాకిని కాల్చి నట్టు కాల్చి పారేసేవాడిని. పూర్! సోమశీల శీనుగాడి ప్రాణంరా బాబూ! తప్ప. ఇంకెప్పుడు వెధవ మాటలు

● జడ్జి:—నువ్వు హోటల్లో కుర్చీలు, బల్బులు విరగ్గొట్టి, తర్వాత యజమానిని. సర్వరును కొట్టి వాళ్ళచేతి ఎముకలుని విరగ్గొట్టావు. నువ్వు చెప్పదల్చుకున్న దేమయినావుందా ?

ముద్దాయి:—అప్పుడప్పుడూ అలాంటి దిలహీనత నాకొస్తుంటుంది.

“శిష్యా! సత్యం అ సహాయం దే
పొయ్యిదు. తాగిన మైకంలో ఏవో
అన్నాదని కష్టపెట్టుకోకు. నాడు విన్న
మాటకే నీకు చెప్పాడు. అంతేగా!”

శ్రీనివాసరావు కళ్ళు సగం మూసి
తెరచి అన్నాడు నీగరెట్టు పొగని గాలి
లోకి వదిలి.

“బొమ్మలాటిపిల్ల కంటి తెరుచుగా
వుంటే ప్రతి అజాకాని వెధవకీ ఆక
గానే వుంటుంది. ఆక ఆకగానే మిగిలి
పోవడంతో నోటికొచ్చిన మాటలకే
స్తాను. అంతేరా అంతే! నేను చస్తే
నమ్మారు. సోమశీలని నేను ధారు
లుంగా ప్రేమిస్తోన్నాను. ఆ అమ్మాయి
గురించి ఎవడన్నా తెలిక మాటలు
మాటాడితే నేను భయపడతాను. దయ
చేసే శాకింకెం చెప్పకండి.” అన్నాడు
శ్రీనివాసరావు. నీ సాలో మిగిలిన
మందుని గాసులోకి పోసుకుంటూ.
అతని మాటలు విని సత్యం నీరసంగా
గోడకి చే గిరిబడిపోయాడు. జగ
న్నాదం కూడా సత్యం కాళ్ళ దగ్గర
పడుకున్నాడు శ్రీనివాసరావు మెల్లగా
లేచి. మంచంపైన పడుకున్నాడు.
ఇంక మాటాడేముటు ఓపికలేక. అతని
కళ్ళముందు మాత్రం సోమశీల తార
ట్టుతుంది.

* * *

శ్రీనివాసరావు ఆ సాయంత్రం
గర్ల హాస్టల్ కెళ్ళేడు. అంను వెళ్ళే

వరికి సోమశీల అందంగా వున్న ఒక
కుర్రాడితో మాటాడుతోంది. శ్రీనివాస
రావు ఆ కుర్రాడికి పరిచయం చేసింది
సోమశీల.

“ఇతను రాజారావు. బెజవాడలో
నాతోపాటే బి. ఏ. చదివేడు. క్రికెట్
ఆటలో రంజివరకు పోయాడు. రాజా
రావు ఇతను మిష్టరీ శ్రీనివాసరావు
ఎం. ఏ. చదువుతున్నాడు నాతో
పాటుగా.”

శ్రీనివాసరావు. రాజారావుని పరి
క్షగా చూసేడు. సన్నగా, పొడుగా,
ఎర్రగా అందంగా వున్నాడు. మరీ
అంత పొడుగే కనక రేకపోతే ‘చీర’
కడితే ఆడదానిలా వుంటాడు రాజా
రావు అతను నిజంగా ఆడపిల్లయి
వుంటే బావుండే దనిపించింది. కానీ
అంంలోనే జెలసీ చెందాడు. సత్యం
మాటలు గురుకొచ్చాయి. సోమశీల
రాజారావుతో బెజవాడలో తిరిగిందని.

రాజారావుని కుక్కపిల్లని అడించి నటగా అడించాలనపించింది శ్రీనివాస రావుకి.

“అయిదు నిమిషాలు ఓపికపట్టండి. శారీ మార్పుకొస్తాను. అలా టౌన్ లోకి వెళ్ళొద్దాం!” అని లోపలకు వెళ్ళిపోయింది సోమశీల.

సోమశీల అన్నమాట నిలబెట్టు కుంది, అయిదో నిమిషం పూర్తి కాకుండానే వచ్చి:

“పదండి వెళ్దాం!” అన్నది.

రాజారావు లేచి నించున్నాడు. అతనితో సోమశీల చనువుగా మాట్లాడుతూ, కాకుతూ నడుస్తోంది. కంప రంగా వుంది శ్రీనివాసరావుకి. వాళ్ళిద్దరి మధ్యగా వెళ్ళి నడవాలనిపిస్తోంది తనకి. నాకు నొడుమీద కొచ్చేసరికి కిక్కిరిసే జనంతో గుడిసె బండిలా వుండే విశాఖపట్నం వదో నెంబరు సిటీబస్సు వచ్చి ఆగింది. అందులో ఎక్కడం సామాన్యమైన వారికి తేలికైన విషయంకాదు. కానీ అక్కడ అడవిలోకి రదీగా వున్న బస్సు లెక్కతం అంటే వల్లమాలిన ఇష్టం.

సోమశీల చాలా తేలికగా బస్సు ఎక్కేసింది. వెనకగా రాజారావు ఎక్కేడు. శ్రీనివాసరావు కొంచెం ఎడం అయ్యాడు వాళ్ళకి. సోమశీల బస్సులో ఒత్తిడిచే రాజారావుకి తగులుతోంటే, శ్రీనివాసరావు భరించ

లేకపోతున్నాడు. రాజారావుని చంపే యాలని వుందతనికి. రాజారావు నడుంచుటూ చేయివేసి నించోంది సోమశీల. అటు చూడడం ఇష్టంలేక తల తిప్పేసుకున్నాడు శ్రీనివాసరావు.

బస్సుదిగి హోటల్లో పా మి తీ రూంలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. శ్రీనివాసరావు మౌనంగా కూర్చోడం చూసి అడిగింది సోమశీల. “అలా వున్నావేం?” అని.

“తల నొప్పిగా వుంది!” సిగరెట్టు వెలిగిస్తూ అన్నాడు తను.

“ఏవన్నా టూబెల్స్ లేనా?” అడిగేడు రాజారావు.

“వర్లేదు. అదేపోతుంది!” అన్నాడు.

“నో! వుండండిప్పుడే వస్తాను.” అంటూ రాజారావు బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. అతను వెళ్ళినవైపే చూస్తూ అన్నది శీల.

“రాజారావు చాలా మంచివాడు.”

“అవును ఎదుటి మనిషి కష్టాన్ని ఇట్టే గ్రహించగలడులా వుంది.”

ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది సోమశీల. అంతలో అతనే ఎచ్చాడు.

“సారిడాన్ దొరికింది కాఫీతో వేసుకోండి. వెంటనే పోతుంది మీ

మీరు త్రాగే కాఫీ చిక్కగా,
కమ్మగా, స్ట్రాంగ్గా మరియు
క్షణంకోసం కావాలంటే...

BRU

మీకు కవచ్చేది అదే

బ్రూక్ బౌండ్

BRU

ఇన్స్టంట్

కాఫీ పోలి బ్లెండ్

చిక్కని, స్ట్రాంగ్

కాఫీ దిక్కి బ్లెండ్

క్షణంలో వయలొతుంది!

మేక టీర్స్, ఉల్లాసాన్ని దున్నుటలో

దాన్ని మించినది లేదు.

నొప్పి" అన్నాడు రాజారావు.

"దేశసేవకి బాగా పనికొచ్చేలా వున్నాడు. పారిటీ క్లబ్ లో దిగక పోయాడా?" అన్నాడు శ్రీనివాసరావు.

రాజారావు నవ్వే డతని మాటలకి.

"మీరెన్ని రోజులుంటా రిక్కడ?" అడిగేడు శ్రీనివాసరావు. అతను ఆరోజే వెళ్ళిపోతే బాగుండునని మనసులో వుంది.

"ఎయిండి వెళ్ళిపోతాను సార్. విజయనగరంలో మా అక్కయ్య వుంది. చూసి వెళుతూ ఇక్కడ శీల వుందని దిగేను. అసలీవేళే వెళ్ళిపోయే వాడిని. కానీ శీల తనమీద ఒట్టు పెట్టింది."

రాజారావు మాటలకి సోమశీల అన్నది "అవున్నిన్న చూసి రెండేళ్ళయింది. మెరుపులా కనబడి మాయ మైపోవాలనుకున్నా వేమిటి? అదేం కుదర్చు."

సోమశీలమీద వున్న ప్రచారాలు విజమేనా? అన్న సందేహంతో కొట్టుమిట్టాడుతోన్నాడు శ్రీనివాసరావు.

తను సోమశీలను దారుణంగా ప్రేమిస్తున్నాడు. తనికొక ఆమెకి భర్త కా లేడు కానీ భార్యభర్తలమధ్య సంబంధం తనకీ, సోమశీలకీ వుంది.

అలాంటిది తనముందేరాజారావుతో ఆ విధంగా సోమశీల మనలడం నచ్చ లేదతనకి.

"శీలా! నీ పద్ధతి నాకేం బాగో లేదు. నే న్నికు కాబోయే మొగుడ్ని. నా ముందు ఎవడో అణాకానీ వెధవతో ఇంత సన్నిహితంగా మనలడం నేను సహించలేను. నా రక్తం మరిగి పోతోంది. పీజ్ రాజారావు ని పొమ్మను. దూరంగా నా క్కనబడకుండా పొమ్మను" అని చెప్పాలనుకున్నాడు.

టిఫిన్ ముగించి కాఫీ తాగేక బయట కొచ్చేరు. "శీలా! నేను లాడికి వెళ్ళిపోతాను. తిరిగి దర్శనం?" అడిగేడు రాజారావు నవ్వుతూ.

సోమశీల అతని చెడిని పట్టుకుని నొక్కుతూ "నువ్వు రాక రాక వచ్చేవు కనక, రేపు కాలేజికి వెళ్ళు.

● జడ్జి: — ఇటీవలయిన ఒట్టులున్న ఆ సూటుకేసును నువ్వు దొంగిలించావు ఎందుకని ?

ముద్దయి — ప్రతిసారి పాకగుడ్డలతో కోర్టుకు రావడం నాకు చిన్నతనంగా వుంది

నీ రూం వెంట్రెంజన్నావ్! ఇంట్లో నాలుగు కమా! అల్లెరైతు! సరిగ్గా పదకొండు గంటలకి నేను నీ లాడి కొస్తాను. ఎక్కడికిపోను. వీలుంటే సింహాచలం వెళదాం!" అన్నది. ఆ మాటలు విని రాజారావు వెళ్ళి పోయాడు.

సోమశిల తనని కూడా రమ్మని చెప్పమింపకొన్నాడు శ్రీనివాసరావు. కానీ ఏమీ చెప్పిందికాదు. బస్సులో అడిగేడు శ్రీనివాసరావు.

"రేపు కలుద్దామా?" అని.

"సోమశిల! విన్నావుగా రాజాకి చెప్పేను. రేపు సింహాచలం వెళామని. మనం కల్యాణ కలుద్దాం" అన్నది.

శ్రీనివాసరావుకి కొరడాతో వీపు మీద భళవని కొట్టిస్తట్టపించింది. విశాఖపట్నంలో వున్న సముద్రం లోన్నా తెలుసుకొచ్చు. సోమశిల

మనసుని అరం చేసుకోడం అంత తేలిక కాదనిపించింది.

గర్న హసల్ దగ్గర సోమశిల దిగిపోయింది. శ్రీనివాసరావు హసల్ పిదారలో తన రూంని చేరేటప్పటికి రాత్రి ఎనిమిదన్నరయింది.

శ్రీనివాసరావుకి ఎప్పుడూ తాగ నంతగా తాగేసి కంటిక్కునబడ్డ నాడి నలా కాల్చిపారేయాలని వుంది సూబ్ కేసులోంచి అందమైన సీసాని బయటకి తీశాడు. దానిమీద గోల్ రిబాండ్ విప్పి అని రాసి వుంది మూత తీసి సీసా మూతని నోట్లో పెట్టుకుని తాగడం మొదలు పెట్టాడు.

కంరం మందుతోంది. చేత్తో కంరాన్ని సవరించుకున్నాడు. చిడ బడుతున్న అడుగులతో వెళ్ళి మంచం మీద కూర్చున్నాడు. అతనికి తెలి

దీర్ఘరోగులకు ఉత్తమ వైద్యము

హస్త ప్రయోగం. అంగము చిన్నదగుట సంధోగ కాలమందు అకస్మాత్తుగా కృపించి అనం ద్రులై చేందుట శుకరస్థము నెఱుంగకత్వము. (ఒక వోసేతో ఎన్నడు కనిపింపని ఎరుగనింత పీల్చిస్త-భర

ని హాయిచున్నది. శ్రీనివాసు ప్రతి పురుషుడు (పైట) ఉబ్బిపోను. (దమ్ము) బోదకాళ్ళు. కళ్ళు, కొల్లి. స్త్రీలు, కడుపునెప్పి. చెవులు, పోష్టద్వారా గ్యాంగ్లీ చికిత్స చేయవచ్చు.

శ్రీ బాలాజీ వైద్యశాల, డా: పి కుమారస్వామిదేవర ట్రావెలర్సు బంగళారోడ్, తెనాలి. (ఎ. పి.)

కుండా ఏడుపొసోంది. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాడు. జత్తు పిక్కున్నాడు. వంటి మీదున్న చొక్కాని చింపేసుకోవాలనిపించింది. రూంలోవున్న పుస్తకాలని దూరంగా పారేయాలనిపించింది శ్రీనివాసావుకి. పన్నెండవుతోంది. ఈ పాటికి సోమశీల రాజారావుగారి కోసం లాడికి వెళ్ళివుంటుంది. రాజారావు సోమశీలని దగ్గరగా తీసుకొంటూ ఉంటాడు. సోమశీల అందాన్ని త్రాగడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ వుంటాడు. శ్రీనివాసరావు కళ్ళకి ఓ అందమైన హోటల్లో ఒక గది, ఆ గదిలో అందమైన మంచం, ఆ మంచంమీద రాజారావు, రాజారావు ప్రక్కనే అతని చేతుల్లో సోమశీల కనబడుతున్నారు. కానీ ఆ విధంగా సోమశీల గురించి వూహించడానికి మనసొప్పలే దతనికి.

సోమశీల పేరు ప్రతిష్టలతోపాటు లక్ష్మీదేవికి మొగుడై కూర్చున్న చలపతిరావుగారి ఏకైక గాఢపట్టి. ఆ పిల్ల పుట్టిన వెంటనే చలపతిరావుగారి భార్య కన్ను మూయడంతో ఆయన కళ్ళన్నీ ఆ పిల్లమీద పెట్టుకొని వెంటాడు. సోమశీల చెప్పింది వేదం ఆ తండ్రికి. ఆ పిల్ల కిష్టంలేని పని చేయడం అంటే ఆ తండ్రికి సుతరాము నచ్చదు. ఏ విషయంలోనైనా సరే ఆ పిల్ల మనసు కష్టపడిందని తోస్తే కారణం వెదకందే నిద్రపోరు చలపతిరావుగారు. పెద్ద పెద్ద నదులకి సైతం ఆనకట్టలు కట్టిన ఆ మనిషి కూతురైన ప్రేమ విష

యంలో ఆనకట్ట కట్టలేకపోయారు. శ్రీనివాసావుకి ఆ విషయం తెలుసు. కనక సోమశీల సంస్కృతిని, నాగరికతని అప్పుగా అంచనావేసి భారణంగా ఆలోచించడం అతని కిష్టం లేదు. నాగరికత పెరిగింది. సంఘంలో మగవాడితోపాటుగా నమ్రత మైన అర్హతలని సంపాదించుకున్న ఆడది మగవాడితో మాటాడటం, చనువుగా తిరగడం తప్పేంకాదు. ఆ చనువుని తప్పుగా తీసుకోవడం బుద్ధిహీనుల లక్షణం. శ్రీనివాసావుకి అలాంటిది వుండేది. మంచంమీద పడుకోవాలని లేదు. నేలమీద పడుకున్నాడు శ్రీనివాసరావు.

“ఇక నిన్ను ఉపేక్షించను సోమశీలా! నిన్ను ప్రేమించిన వేదవని. నీ మీద సమ్మతం వుంది నాకు. నిన్ను వెళ్లి చేసుకుని ఇంట్లో కట్టి పారేస్తారు నువ్వీ నాగరికతని నేర్చుకోవవసరంలేదు. నువ్వైతే పకివుంటే నా కంటే వాణి!”

అంతలో తలుపు తోసుకొని నత్యం, జగన్నాథంగదిలోకి వచ్చారు. వాళ్ళని చూడగానే మనసు నిమిరం లేని శ్రీనివాసావు వెక్కి వెక్కి ఏడవడం మొదలు పెట్టాడు.

రాజారావు వెళ్ళిపోయాడు వెళ్ళే ముందు నిన్ను కలుసుకోవాలనుకున్నాడు. కానీ వీలేక పోయింది పాపం! అన్నది సోమశీల శ్రీనివాసరావుతో.

“నాకు మాత్రం ఏమీ అనిపించ

లేదు." శ్రీనివాసరావు ముఖావంగా అన్నాడు.

"అదోలా వున్నావ్? రెండ్రోజుల్నుంచీ కనబడలేదని కోపమా," దగ్గరగా జరుగుతూ అడిగింది సోమశీల.

"రెండ్రోజుల్నుంచీ కనబడకపోతేయేం! ఇప్పుడు కనబడుతున్నావుగా!" అన్నాడు శ్రీనివాసరావు.

"ని మొఖంలో జెలసీ కనబడుతోంది!" అంది నవ్వుతూ కిక్కిరిస్తూ చెప్తూ. సోమశీల చేతిలోకి మెత్తని ఇసుకని తీసుకొని తిగి క్రిందపోస్తూ.

శ్రీనివాసరావు సోమశీల మొహంలోకి చూస్తూ "జెలసీనా? ఎందుకు? నాకు జెలసీ అంటే ఎలా వుంటుందో తెలియ!" అన్నాడు.

"ఇప్పుడు నీ మనసులో వున్నదే జెలసీ అంటే!"

శ్రీనివాసరావు కొన్ని డజాలు అమె శ్మశ్రిలోకి గుచ్చి గుచ్చి చూసి అమె చేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు.

చీటి పడుతోంది. బీచిలో జనం లేదు. అక్కడుంది వాళ్ళిద్దరే!

అమె రెండు భుజాలని గట్టిగా పట్టుకొని దగ్గరగా లాక్కుంటూ అడిగేడు.

"శీలా! నే నడిగే దానికి నువ్వీ రోజు సూటిగా సమాధానం చెప్పాలి!"

శీల, అలాని చేతుల్ని విడిపించుకొంటూ అన్నది "నీ మనస్సులో ఏదో దెయ్యం ప్రవేశించింది. రాజా రావుని చూసిన దగ్గర్నుంచీ నీ మాటలే వేరుగా ఉన్నాయి."

"అవున్నిజే! శీలా! నీ దగ్గర నాకు

తప్ప మరో మదిషికి చొరవ, నవ్వి హిత్యం ఉండడం నేను సహించలేను. అది నాకు బాగోదు. అందుకే నే నీ రోజు ఈ నిరయని కొచ్చేను."

శీల నవ్వింది. నవ్వి "ఏమిటో ఆ నిరయం?" అడిగింది.

"పరిశ్చలవగానే పెళ్ళికి ఏర్పాట్లు చేయాలనుకొంటున్నాను."

"పెళ్ళా?" ఆ మాటకి ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించింది సోమశీల.

శ్రీనివాసరావు పిచ్చిపట్టిన వాడిలా అయిపోయాడు. "అవున్నేను మాటాడేది మన పెళ్ళి గురించి" అన్నాడు.

"నవ్వు చాలా పిచ్చివాడివి" అంది నవ్వుతూ సోమశీల.

"శీలా! వింతగా మాటాడి నాకు చిరాకు తెప్పించకు. అసలే నా మనసు బాగోలేదు" అసహనంగా అన్నాడు.

"శీమా! నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటానని నే నెప్పుడూ అనలేదే! ఎలా అనుకున్నా వనలు?"

"శీలా!"

సోమశీల కొద్దిగా వెనక్కి జరిగింది. "శీమా! ఇంతకాలం నుంచీ నువ్విదే అభిగ్రాహంలో ఉంటే మటుకు చాలా పొరబడ్డావు. నేను పెళ్ళి చేసుకోబోయే వాడికి చాలా అర్హత లుండాలి. నేను గొప్పింటో పుట్టిన దాన్ని. నా తెన్నో కోరిక లుంటాయి. అన్నీ తీర్చగలిగిన వాడు నాకు కావాలి. నువ్వు తీర్చగలవా?"

"ఏమిటో కోరికలు?" అడిగేడు మెల్లగా. అతని గొంతులో జీర అస్ప

వ్వంగా వలుకుతోంది.

“నీ వల్ల తీరేవికావు. శిశుు; నీకు కారుందా?” అడిగింది.

“లేదు.”

“అందమైన మేడ?”

“లేదు.”

బ్యాంక్ ఎకౌంటు?”

“లేదు.”

“నువ్వు నన్ను చేసుకొని ఏం చేయాలను కొంటున్నావ్?”

“నిన్ను నే నమితంగా ప్రేమించేను శిశుు; నిన్ను నా హృదయంలో ఉంచి ఆరాధించే మనసుంది నాకు. అది చాలామా?” అన్నాడు.

సోమశీల గలగల నవ్వేసింది.

“వెదన మ న న్ను. కథలోని మాటలు నాకు తెలవొప్పి. పెంపుడు కుక్కని గొలుసుతో కట్టిపట్టు, మంకల సూత్రం కట్టి ఇంట్లో మార్చే మంటే కూనే దొన్ని కాదు నేను”

శ్రీనివాసరావు సోమశీల భుజాన్ని గుచ్చి పట్టుకున్నాడు. అతని కళ్ళు నిప్పులు కురుస్తున్నాయి.

“ఏం రాజారాగగాడి కంటే తీసి పోయానా; వాదొచ్చేకే నీలో నాకీ

మాపు కనబడుతోంది” అన్నాడు.

“నువ్వెందుకు గిట్టి పీలవుకున్నావో అర్థం అయింది. అందుకే నిన్ను మరోసారి పూర్ అనాలనుంది.

“శిశుు; మా డాడీ నన్ను కళ్ళలో పెట్టుకొని పెంచాడు. నా మనసు కష్టం కలిగిందని ఏ మాత్రం తెలిసినా కారణం వెదకందే నిద్రపోడు. నా ప్రవరనని తప్పుపట్టే రైర్యం విజానికి నీ లాటి సామాన్యమైన మనసు లకి ఉండదనే రూలు జగమెరిగిన సత్యం. ఎవరన్నా తప్పు పట్టినా. ఆ తప్పు రైటుగా చెలామణి అయి పోయినవరు తప్పు పట్టిన మనిషి కాలిపోగల ప్రమాదం గూడా వుంది. శిశుు;

పెళ్ళికొని వయసులో ఉన్న అత దానికి మగవాడి అనవరం మగవాడికి అడదాని అనవరం ఎంతైనా ఉంది. కేవలం నేను అందుకే నీతో స్నేహం చేశాను. రాజారావు కూడా నీ లాటి స్నేహితుడే నాకు. చెప్పు నన్ను వెళ్లి చేసుకొనేపాటి రైర్యం నీకిప్పు డుందా?” సోమశీల కళ్ళలో నీరు గిల్లిన తిగింది. శ్రీనివాసరావు

● పిప్పిపోయిన స్త్రీకిగురించి రష్యా ప్రద్యు వార్తాపత్రిలో ఆధికార ప్రకటన :

“నీరా” నదిలో కొట్టుక సోయాడని నమ్మబడుతున్న పెట్రోల్ కళేబరం యొక్క ఆచూకీ తెల్పినవానికి తగు బహుమతి లభించద గలదు ముఠించిన స్త్రీకి వివరాలు : సాధారణమైన ఎత్తు : నీలి రంగు కళ్ళు, తెల్లని జుత్తు, చప్పిడి ముక్కు. ముఖ్యమైన గుర్తు : ఈయనకు సత్తి.

మాటాడలేదు.

“నాకు తెలుసు శీనూ! నిజం చెబితే మాటాడ లేవని నాకు తెలుసు. నిన్ను నేను వంచింజలేను. అందుకే నిజం చెప్తున్నాను. అంతా మర్చిపో శీనూ! ఈరోజు నేనే నీకు చెప్పాలనుకొన్నాను. నా పెళ్ళి నిశ్చయమై పోయింది హైదరాబాద్ లో గోవింద రావు అండ్ కంపెనీ ప్రొప్రైయిటర్ నన్ను పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాడు. అతనికి నాలుగు కార్లు, నాలుగు మేడలు, చేతినిండా డబ్బు, బ్యాంక్ ఎక్సాంట్లు నగలు, హైదరాబాద్ లో ద్రాక్ష తోటలు... చాలా ఉన్నాయి. ఒకవేళ నీకు నిజం చెప్పకుండా వంచించి పెళ్ళి చేసుకోవాలన్నా, ఈ సుఖాలన్నింటినీ ఎలా వదులుకో గలము?” అడిగింది జీరపోయిన గొంతుతో.

“అయితే నన్ను వంచింజలేక పోయిన దానిని గోవిందరావు కళ్ళ నెండుకు కప్పాలను కొంటున్నావ్!” అడిగేను. సోమశీల నవ్వింది. “కళ్ళు కప్పాలని నేనేం అనుకోదంలేదు. ఇన్ని సుఖాలమధ్య వున్న మనిషికి పెళ్ళాం గురించి ఆలోచించే పాటి తీరికంటుందంటే నేను నమ్మను. అతని ఇంటిని ఆసిని కాపలా కాయ దానికో, నలుగురిలో నా భార్యంటు చెప్పుకోడానికో ఒక ఆడది కావాలి.

ఆ ఆడది చదువుకొన్నవై సందాలి. అందంగా ఉండాలి. గొప్పంతో పుట్టి నాగరికత అబ్బినదై ఉండాలి. అంటే! అతనితోపాటు కట్టుల తెల్లాలి. బారుల తెల్లాలి. పరాయి మగాళ్ళతో

చొరవగా ఉండాలి. అవసరం అయితే ఆ నాగరికులతోపాటుగా తాగాలి. తడవాలి. శీనూ! పెళ్ళికి ముందు నా ప్రవర్తన గురించి తెలుసుకొనే పాటి తీరిక ఆ దేశానికి వుండదు. ఉన్నా, నాగరికత పేర్న, సరదాగా తిరిగిందని తోసిపారేసాడు. అంతే! మీదు మీక్కిలి సంతోషిసాడు.” అన్నది, జీరవదుతున్న గొంతుతో సోమశీల.

శ్రీనివాసరావుకి మాటాడడానికి మాటలు కరువైనాయి. సోమశీల నవ్వింది. ఆ నవ్వులో తెలిసిన బాధ కదిలింది.

“నన్ను చూస్తే నీకు ఆనందంగా లేదూ?” అడిగింది శ్రీనివాసరావుని సోమశీల. శ్రీనివాసరావు సోమశీల పంక చూస్తూ చెప్పాడు.

“చేలో తుపాకి వుంటే విన్ను కాల్చిపారేసి నీ శవాన్ని ఈ సముద్రంలో పారేయాలని వంది!”

అతని మాటలకి సోమశీల వెక్కి వెక్కి ఏక్కింది. కొన్ని క్షణాల తర్వాత లేచి నించుని “కెంపు” అన్నది. తరువాత మెల్లగా నడుస్తూ వెళ్ళిపోయింది సోమశీల.

శ్రీనివాసరావుకి వెళ్ళిపోతున్న సోమశీలని చూస్తుంటే గొప్పింటి ఆదపిల్ల పులిబాడీదన్న జగన్నాథం మాటలు గుర్తుకొచ్చేయి. ఆ పులితో ప్రేమ జూదం లాటిదని గ్రహించేడు శ్రీనివాసరావు. తన కెప్పుడూ లేనిదిగులు కలిగింది. ఆ దిగులుతోనే సముద్రం పంక చూస్తూ వుండిపోయాడు.

ఎంపైర్ స్టేట్ బిల్డింగ్స్

న్యూ యార్క్

చూచుటకు వచ్చే ప్రజల సంఖ్య - రోజుకు 35,000.

వరిమాణము - 37,000,000 ఘనపుటగులు (క్యూబిక్ ఫీట్).

ప్రతి సంవత్సరము వాదాపు మిలియన్ ప్రజలు దీనిని దర్శించెదరు.

ప్రపంచములోని 8 అద్భుతములలో యిది ఒకటి. (20 వ శతాబ్దములో విశ్రించినది యిది ఒకటే).

నీటిపైపు (వాటర్ పైప్) పొడవు - 19 మైళ్ళు.

దీని నిర్మాణములో వినియోగించబడిన యి - ము బరువు 60,000

టన్నులు. (న్యూయార్క్ నుంచి బాల్టిమోర్ వరకు మురకు యి యినుముతో - "డబుల్ లైన్" రైలు మార్గము వేయవచ్చునట్లు.)

చెలిఫౌన్ పైర్ పొడవు - 3000 మైళ్ళు.

1500 కిటికీలు

విద్యుచ్ఛక్తి వినియోగము - 2000,000 కిలోవాట్లు ప్రతినెలకు.

ఎలిఫేటర్ల సంఖ్య - 72. వాటి వేగము - 600 అడుగులనుంచి 1200

అడుగుల వరకు - నిమిషమునకు.

దీనిపైనుంచి 10 మైళ్ళ దూరమువరకు సముద్రములోని పడవలను చూడవచ్చును.

ప్రపంచములోని అన్నిటికన్నా పెద్ద టి. వి. టవర్ 1472 అడుగులు.

మాయుడు బాగా ప్రకాశించు రోజున 80 మైళ్ళ దూరము వరకు చూడవచ్చును.

పనివారి సంఖ్య - 6,000.

అమెరికన్లకు మాత్రమే : (మీరూ ప్రయత్నించవచ్చును).

షాకింగ్ కిప్పెస్ ఆన్ ది టవర్ :

—డా॥ జూలూరి పాండురంగ వివర్

అల్లుడి అభిషేకం

అజ్ఞరపు హనుమంతరావు

సాయంత్రం అయిదు గంటలైంది. పొలంనుంచి అప్పుడే వచ్చిన అనందరావుగారు కాళ్ళు, చేతులు, ముఖం తడుక్కుని లుంగీ చుట్టబెట్టు

కుని హాల్లో కొబ్బారు, ముఖం తడుచు కుంటూ.

“ఎరండి యిలాక కూడా ఏమీ ఉత్తరంలేదు వాళ్ళ దగ్గర్నుంచి...” అంది, వసుంధరమ్మగారు కాఫీ అందించి భర్త మొహంలోకి చూస్తూ.

ఆయనేం మాట్లాడలేదు. వేమూర్ వాడేమైన ఆలోచించి ఉంది. ఆయన ముఖం. వాలు కుప్పీలో కూర్చున్నారు మౌనంగా. ఆయనేదో గాఢంగా ఆలోచిస్తున్నాడని గ్రహించి మౌనంగా వంటింట్లోకి నడిచిందామెద...

మరో అరగంటలోనే వంటింట్లో పని పూర్తి చేసుకుని మళ్ళీ భర్త దగ్గర కొచ్చింది వసుంధరమ్మగారు. ఆయనలో ఏ విధమైన మార్పులేదు. అలాగే స్థానికులలా కూర్చున్నారు. ఏదో అరుదుదామని మళ్ళీ ఆ ప్రసక్తి మానుకుంది వసుంధరమ్మగారు. అదగవలసింది మాత్రం ఏముంది :

తన కెంత తెలుసో ఆయనకి అంతే తెలుసు; తనెంత బాధపడుతోందో అంతకు పదిరెట్లు మనసులో బాధపడు తున్నారాయన; తను మాత్రం పైకి వెళ్ళకక్కపోయింది. అంతే లేదా. ఆలోచిస్తూ అక్కడే కూలబడింది

“ఇదిగో! రేపొద్దున్న బండికి నేను గుంటూరు వెళుతున్నాను” నిశ్శబ్దాన్ని చీలుస్తూ హఠాత్తుగా అన్నా ఆనందరావుగారు.

ఉలిక్కిపడింది వసుంధరమ్మగారు.

“అదేమిటి? మీ రెండు కక్కడికి?...” అంది అయోమయంగా.

“ఎందుకేమిటి? అక్కడ పరిస్థితి తేమిదో! నెల్లాళ్ళబట్టి పదుత్రాలు రాసినా జరిగి లేదుకదా! పండగ యిహ నలుగురొజులుంది. ఎబ్బండే అందర్ని వెంటబెట్టుకు చక్కా వస్తాను...”

“బాగుంది వరస! అక్కడెవళ్ళెలా

ఉన్నారో అని మీరే అంటుంటిరి : పిల్లల కొండో బాగాలేదో, అతనికే బాగాలేదో. అమ్మాయికి న ల త గా వుందో ఇవేవీ తెలియకుండా, మీరు కూడా అక్కడికెళ్ళి కూర్చుంటే యీ కొంపలోనే నాక్కర్తినీ బిక్కుబిక్కులాడుతూ కూర్చోలేను బాబూ! మీకో బాబు నేనూ వస్తాను పదండి ...” అంది కచ్చితంగా వసుంధరమ్మగారు.

అవిడ చెప్పింది నబబుగానే తోచిందాయనకి. ఈ సమయంలో భార్య నొక్కరినీ వదలి వెళ్ళడానికి ఆయనకి మనస్కరించలేదు....

“సరే, అయితే! పెండగాకే లేచి బట్టలు అవీ సర్దు ...” అన్నాడు.

అవిడ మనస్సు కాస్త స్థిమిత పడింది.

2

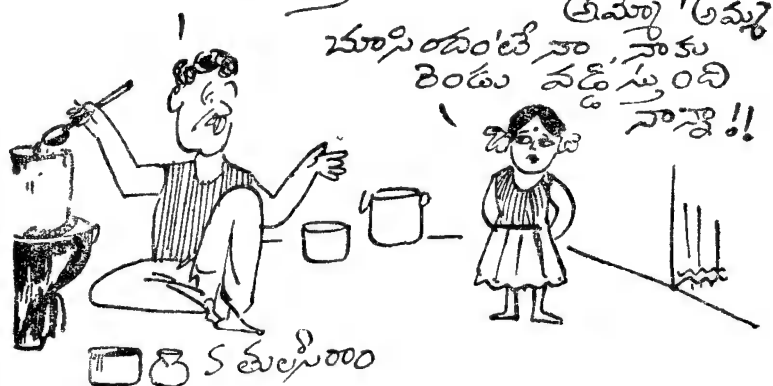
తాత్రి పదిగంటలెంది

పేసరు మడిచి ప్రక్కనేపెట్టి నిద్రకువక్రమించారు అనందరావుగారు. మరో పదినిముషాలోనే గడ్డొడ్డులో మురిగినట్టు ఆయన గుర్రే చెప్తాంది. వసుంధరమ్మగారికి మాత్రం నిద్రపట్టలేదు. ఏవేవో ఆలోచనలు కందిరిగల్గా అవిడ మనస్సు చుట్టూ వక్రభ్రమించసాగాయి. కొద్దికొద్దిగా గతాన్ని స్మరించుకుంటుంది

ఉన్న ఒక్కగానొక్క కూతురికి మనంగానే పెళ్ళిచేసి కావాలనిపించి అప్పుడే పదేళ్ళవుతోంది. అల్లుడు కూడా ప్రస్తుతం చెప్పుకోతగ్గ స్థితిలోనే వున్నాడు. ఈ పదేళ్ళలోనూ అల్లుడు,

కూతురు ముగ్గురు పిల్లలోటీ పండుగలా కని పట్టాలికిని సౌతిక, ముప్పయి మాటేనా వచ్చుంటారు. నాళ్ళొచ్చిన పదిరోజులు ఇల్లు పెళ్ళివారిల్లులా కలకలలాడుతూ ఉంటుంది. వచ్చినప్పుడలా అల్లుడుగార్ని మనంగానే నత్కరిస్తూ వచ్చారన్నాళ్ళును! ఇక ముందూ అంతే! “అతనికి మాత్రం ఎవరున్నారు చెప్పు! తలి, తండ్రి అన్నీ మన మే! మనకీ అదొక్కరే నలుసు! దాని కడుపు పండి అందరూ చరిగా ఉన్నారు అదే మనకి పదివేలు ...” అంటూంటాయన. అల్లుడి కూడా తామంటే ఎంతో ఆపేక్ష! అటువంటి దీసాని ఇలా ఎందుకు జరిగింది? పండక్కి రమ్మని అప్పుడే పడుతూ రాలేనా రాసుంటారు : ఒక్కదానికి జవాబులేదు! కారణం తెలిక ఇరవై రోజులబట్టి ఇద్దరూ సతమతమై పోతున్నారు. పోనీ ఏదైనా కోపం వచ్చిందా అంటే వాళ్ళకెప్పుడూ తెలుసున్నంత మటుకు ఎలాంటి లోపం జరగనివ్వలేదు. అలాంటప్పుడు ఎందుకూ కోపం! కూతురు అల్లడిమీ! విసుగు పుట్టిందాక్షణంలో వసుంధరమ్మగార్కి. ‘ఒకవేళ ఎక్కళ్ళ వాంట్లోనేనా గట్టిసుస్తీ చేసిందేమో! తెలియవరస్తే బెంగలుకుంటామని వూరుకున్నారేమో! పాపిష్టి దాన్ని అనవసరంగా విసుక్కున్నాను ...’ అని తనిలో తను అటుకుని, ‘రేపెట్లాగా వెడుతున్నాం! .... అన్నీ తెలుస్తాయి ...’ అని సమాధాన పడింది.... ఆలోచిస్తూనే ఎప్పుడో నిద్రలో కారి

బుద్ధిగోతల్లో 'అక్కడ ఉప్పు బొడి
ఉంది ఎలా అందిస్తావో.'

గింది, వసుంధరమ్మగారు.

3

గుంటూరు స్టేషన్లో బండి ఆగి ఆగడంతో పాటుపారంపీద కూతురు, పిల్లల్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయారు అనందరావు దంపతులు.

“మీ ఉత్తరం మధ్యాహ్నం ఆపీసు కొచ్చినట్లుంది. వెంటనే స్టేషన్ కెళ్ళు మని కొడుకు పంపారు మీ జబ్బుడు! ఆ అన్నట్టు సామానేమీలేనట్లుంది. ఆ పెట్టె ఇలా ఇవ్వవే అమ్మా..” అంటూ తల్లి చేతిలోంచి చిన్న తోలు పూటుకేసు అందుకుంది విజయలక్ష్మి.

పిల్లలు ముగ్గురు తాత, అమ్మమ్మల చేతులు పట్టుకుని ముందుకు నడిపించారు. ఇంకి అంతా అయోమయంగా ఉంది. “అవునుగాని, ఏవేం విజ్ఞే ఇదేం వాసే అమ్మా! ఉత్తరం ముక్క రాసుకోయా? హాడిలి చచ్చాం! అల్లు

దేవై (ఆ అలిగాడా-ఏవిటి కథ?!)...” అంటూ సాగదీసింది వసుంధరమ్మగారు, నడస్తూనే కూతురేం చెప్పందో నని చెవులు టక్కించారు ఆనందరావుగారు. “యింటి కెళాక మాట్లాడు కుందాంలేవే అమ్మా..” అంది విజయ ముఖంగా. అంతా బయటికొచ్చి టాక్సీ ఎక్కారు

4

సాయంత్రం ఏడుగంటలైంది .... “ఏవేం విజ్ఞే అల్లుడెన్ని గంటల కొస్తాడేవిటి? ..” అన్నా రానంద రావుగారు వెంటింట్లో కొచ్చి. పిల్లలి కన్నం వెలుతోంది విజయ. వసుంధరమ్మగారు ఆ పక్కనే కూర్చుని కూతురితో కబుర్లుచెబుతోంది. “ఎనిమిదవుతుంది నాన్నా! మీరు కూడా వచ్చేస్తారేవిటి! ప్రొద్దున ఎప్పుడు

భోంచోరో ఏమో! అమ్మా! నువ్వు కూడా రావే! మరేం పరవాలేదు. ఆయన నేనూ తర్వాత కింటాం...” అంది విజయ.

“హవ్య! అనతిష్ట! అతను రాకుండా మేం భోజనాలా? అయినా అసలు సంగతేవీలే అంటే కప్ప దాట్లు వేస్తావేం? ఉత్తరం గాయక పోలిదానికి కారణం ఏవీటంట? మీ క్లావలసిం దేవీటో చెప్పే మేం కాదంటామా? సాయంత్రం నుంచి అడుగుతుంటే మాట లిప్పిస్తావుకాని అసలు విషయం చెప్పు...” అంది వసుంధరమ్మగారు విసుగ్గా.

“అవునమ్మామ్! మీ మగసులో మాట ఉత్తరంలోనేనా రాయొచ్చుగా! అసలు సంగతేవీలే?” అన్నా రానందరావుగారు, ప్రక్కనే పీట వాలుకుని కూర్చుంటూ, తాపీగా.

“ఎప్పటికప్పుడు ఉత్తరం రాదా మనే నా ఉద్దేశం నాన్నామా! కాని ఆయన పదనిస్తేగా! తీరారాస్తే ఆయన కోరింది మీరు కాదంటారేమోని ఆయన అనుమానం....”

విసువోయా రానందరావుగారు.

“అదేంటి? మీ కేదీ ఎప్పుడు కావాలంటే నేను కాదన్నాను? నా అస్తి అనుబంధదానికి మీరు కాక ఇంకెవరున్నారు? అయినా నేను కాదంటానన్న అనుమానం అతని కెలా వచ్చింది? ఇంతకాలం నుంచి మమ్మల్నింటే అర్థం చేసుకున్నారన్నమాట ” బాధగా అన్నా

రాయన.

మళ్ళీ గొంతు నవరించుకుని ఆయనే అన్నారు .

“ఇంక అతని క్లావలసిం దేవీటంటి?”

“ఆ విషయం నన్ను మాత్రం చెప్పొద్దని వొట్టు కూడా పెట్టారు, మధ్యాహ్నం మీరు వస్తున్నారని, స్వేషం కెళ్ళుమని రాసిన ఉత్తరంలో ” అంది, విజయ పిల్లలకి మజిగపోస్తూ,

“బాగానే ఉంది ” మూలిగింది వసుంధరమ్మగారు.

ఆనందరావుగారేం మాటాడలేదు. అల్లదేదో పెద్ద ఎత్తుమీదే ఉన్నాడని మనసులోనే అనుకున్నారు. కాని అల్లడి ప్రవర్తనకి బాధపడ్డా రాయన. పిల్లలు భోజనాలు పూర్తిచేసి వాళ్ళ గదిలోకి పోయి చెరువుకుంటూ కూర్చున్నారు.

5

ఎనిమిది గంటలైంది.

ప్రకాశరావు రావడంతో మామూలు పరికరింపులు, యోగక్షేమాలు పూర్తయ్యాయి. సాధా జంగా వసుంధరమ్మగారు అల్లడితో ఎక్కువ మాట్లాడుతూ, ఈసారి ఆనందరావు కూడా మనసారా అల్లణ్ణి పరికరించలేక పోయారు. ప్రకాశరావు మాత్రం మామూలుగానే వున్నాడు. కూతురు, అల్లడు ఒకప్పుడు మాసుకొని చాటుగా నవ్వుకోవడం వసుంధరమ్మగారు పసిగట్టింది. అవిడ ఒక

మండింది కూడాను !

భోజనాలైనాక మానా అల్లుళ్ళిద్దరూ ఇష్టాగోష్టిగా కూర్చున్నారు. ఆ మాటా, యీ మాటా అయినాక అనందావుగా రన్నారు....

“ఏవోయ్! ఈసారి మా ఇంటికి రాదల్చుకోలేదా? ఉత్తరం పత్తరం రాయకపోవడంతో ఎవళ్ళ తెలవ్వందోనని ప్రాణాలు గుప్పెట్లో పెట్టుకొనొచ్చాం..! విషయమేమో ఉత్తరంలోనేనా రాయొచ్చుగా...”

“అవుననుకోండి! అయినా ఉత్తరం రాస్తే మీరు అశ్రద్ధ చేస్తారేమోనని..”

జ్యోతి

నసిగాడు ప్రకాశరావు.

“ఎంత మాటన్నావోయ్! ఎప్పుడోరు తెరిచి అడగడం, నేను అశ్రద్ధ చెయ్యకమూనా? మీ ఆనందంకోసం కొండమీద కోతిరయినా తీసుకు రావడానికి వెళుకాదను. నా సంగతి నీకు తెలియంది కనకనా”

“అది నిజమే ననుకోండి! ఇది నా ఒక్కటి కోరిక కాదు సుమండీ! మీ అమ్మాయి కూడా అంతోయితో భాగం ఉంది..”

“ఇంతకీ అనలు సంగతేవిటోయ్

మహానుభావా...."

"చెప్తాను వినండి .. మా పెళ్ళయి పదేళ్ళయింది. అవునా? ఇన్నేళ్ళూ మమ్మల్ని ప్రతిపంధక్కి ఆహ్వానించి యథావిధిగా నత్కరించి మీ రానందిస్తున్నారు: మీ షష్టిపూర్తి అయిన మొదటి పండుగ యిది: ఒక విధంగా మీ ఓప్పుడు క్రొత్త దంపతులన్న మాట! అలాంటప్పుడు మిమ్మల్ని పంధక్కి ఆహ్వానించి బట్టలపీచనరు పెడతారు: అందుచేత మీ దంపతు లిద్దర్నీ మా యింటికి రప్పించి సన్మానించి ఆనందించాలని మీ అమ్మాయి, నేను ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించుకున్నాం: ఈ సంగతి మీకు రాస్తే మీరు రావడానికి ఒప్పుకొను సరిగదా, తేలిగ్గా తీసి పారేస్తారు. అప్పుడు మా సరదా ఎలా తీరుతుంది చెప్పండి: మీ ఉత్తరాలకి జవాబు రాయకపోతే కంగారు పడి మీ ఓద్దూ ఎసారని మాకు తెలుసు....మిమ్మల్ని రప్పించడానికే యింత నాటకం అదాం తప్పయితే ఉమించండి మీమనసులు మిమ్మల్ని స్టేషన్లోనే సాదరంగా ఆహ్వానించాయి....యప్పుడు మీరుగాని మమ్మల్ని కొదని పంధగ ఇక్కడ జరుపుకుని మా సత్కారా లందుకోకపోతే, ఇక మీ ఇంటికి మే మెప్పుడూ రానే రాం ." అన్నాడు ప్రకాశరావు చిరు నవ్వు నవ్వుతూ

'అవును . అంతే ." అంది విజయలక్ష్మి తమలపాకలతో లోపలికి వస్తూ ..

ఆనందరావుగారి కళ్లు ఆనందంతో చెమర్చాయి "హరి మీ మొత్తానికి

భలేవారే ." అంటూ గట్టిగా నవ్వి, గొంతు నవరించుకుని, "ఇదుగో .... ఏవేవో! ఇది విన్నావా... వాళ్లు " అంటూ భార్యని పిలవజోయాడు.

గోడ పక్కనించి సంగతంతా విన్న వసుంధరమ్మగారు ముసిముసి నవ్వు నవ్వుతూ ప్రక్కకి తప్పుకో జోయేసరికి-

"అదేమిటే అమ్మా! అంత సిగ్గు యితే ఎలాగే .. కొత్త పెళ్ళికూతు రిలా! మీ అబ్బడు గారేలే .....

ఇలా " అంటూ పకవకా నవ్వింది విజయ లక్ష్మి. ఆమెతో స్వతి కలిపారు మావా! అల్లుళ్ళు! ఏం చెయ్యారో తెలియక వసుంధరమ్మగారు కూడా అఖరికి నవ్వేసి ఊరుకుంది

□□□

పనికొని పరిష్కారం

- భారతదేశంలో 500 పైగా అడవి మృగజాతులు. 1200 పక్షి జాతులున్నాయి.

- మానవుడు అంతరిక్ష ప్రయాణాలు మొదలుపెట్టి ఎనిమిదిన్నర సంవత్సరాలయింది. ఈ ప్రయాణంలో 37 వది అపోలో 12. ఇంతవరకు అమెరికన్ వ్యోమాగాములు 21 సార్లు. రష్యన్ వ్యోమాగాములు 15 సార్లు అంతరిక్షంలో ప్రయాణం చేశారు. ఇందులో పాల్గొన్నవారు 44 మంది స్త్రీ పురుషులు. అమెరికన్లు 23 మంది, రష్యన్లు 21 మంది.

- న్యూయార్క్లోని శరీరంలో నగటున ఎనిమిది లేక పది పిండుల రక్తముంటుంది. ఆ రక్తంలో 70 శాతం నీరు ఉంటుంది. (పిండు—12 బిల్లులు).

- ఈశాం వాడబాదుకున్న 52 ముక్కల “పేక” ను తొలిసారిగా ఉపయోగించినవారు “ఫ్రెంచివారు”.

- నిశ్చయంలో అతి విషకరమైన జంతువు “యారోపాయిజన్ ఫ్రాగ్”. ఇది ఎక్కువగా కొలంబియాలో ఉంటాయి.

- గడియారాన్ని 160 సంవత్సరాల క్రితం “బర్లిన్” వాసులు కనిపెట్టారు. మొదట గడియారాన్ని మేకకు తగిలించుకొని తిరిగేవారు. కాలక్రమేణా నగరికత పెరిగి మణికట్టు (స్ట్రీ) దగ్గర కొచ్చిందా గడియారం.

సేకరణ చున్. గోవిందరాజ్

వీపుగా పెరిగిన మామిడిచెట్లూ, కొబ్బరిచెట్లూ, పిచ్చి
 మొక్కలూ ఆ ప్రాంతాల్ని అడవిగా మార్చేశాయి. రాత్రి
 వెన్నెట్లో అకుల గలగల తప్పిస్తే మరో సవ్వడి

వుండదు. వారం రోజుల కొకసారి మాత్రం అప్పుడప్పుడు నెక్కల గోల విడిచుకుంది. ఈ మధ్య అదీలేదు. ఆ అడవి మధ్యనల్ల చెరువులో తెల్ల కలు-లూ—ఓ చిన్న తెల్లని రాబా. ఆ రాబాలో ఓ బాల్కనీ—ఓ భల్ల. ఆ ఇంటి ముందు బాగా తక్కినైన పిసాయిలా రకరకాల పూలమొక్కలు. గర్వంగా తీవిగా నిలబడ్డాయి వెన్నెల్లా తెల్లగా నవ్వుతాయి ఇంద్రధనుస్సులా రంగులు వెదజల్లుతాయి. ఆ పువ్వులు వెన్నెల్ని పరిహసిస్తాయి. చీకట్టు అపహసిస్తాయి

ఆ అడవిలోని ఇంటికి—సుమారు ఆరు మైళ్ళ దూరంలో మరో అడవి వుంది. ఈ అడవి సామాన్యమైన అడవికాదు నిజం చెప్పాలంటే అదో మహారణ్యం. కాదురణ్యం లేని జీవానికి కాదురణ్యం లేని మనసులకి అది అల వాలం. రబ్బు దిండిగా సంపాదించి ముడించిన అడవుగాలకి, కంట్రాక్టులో ఒకే దెబ్బకి రెండు పట్టలన్నట్టు అటు ప్రజల్ని ఇటు ప్రభుత్వాన్ని ఒకేసారి మోసంచేసే గుంటనక్కలకి, లంచాలు మరిగి విద్యుత్త ధగ్గాలు మరిచిన ఉద్యోగులకి, కడుపుకోసం మానాబి మానాలు మరిచిన దగావడ గొర్రెలకి రోగి బాగు' కాక నాడిచ్చే పీజుమీద దృష్టి లగ్నం చేసే పులి వేపాల బిషగ్వరులకి ఎక్స్కారి పిలకా వైగారి పిలకా ఎవడో చుడి వేస్తే—ఆ యిళ్ళ మీద పడి బతికే పీడను తోడేళ్ళకి, విక్రమీకావనర వసువులో తోకున బ్లాకు వ్యాపారం చేసే వ్యాపారి జల గలకి పేదరికంలో మగ్గుతూ ఓసర్

నెట్ ల వలు సంపాదించాలన్న పోరాటో కానీకూడా కక్కరివడే కాకులకి—ఇతరేతర క్రిమి కీటకాలకి ఆ మహారణ్యంలో చాలా పెద్ద స్థానాలే వున్నాయి. అయితే, అందులో అతి మంచి హంసలూ—ఎంతో చక్కని పావురాలూ లేకపోలేదు. కాని అవి అరుదు. అక్కడ జీతం ప్రళయ సదృశ్యమైన వేగంతో గిరున తిరిగి పోతూ వుంటుంది. చెవులు చిలుచు వడేటు మోక పెట్టే రైళ్ళుగలవైన ఎగిరే విమానాలూ—బుస్సుమనే ఫ్లైకరీ గొట్టాలూ—రొదచేసే బస్సులూ—కార్లు—స్కూటర్లు—మోటార్ బైకలూ అక్కడి జీవిత వేగాన్ని తెలుపుతాయి.

ఆ మహారణ్యంలో ఒక మారు మూల గదిలో—ఇరుకు అరలో ఓ పరందామయ్య ఏదై ఏళ్ళుగడిపేడు. ముప్ప మేళ్ళు ఆ అరణ్యంలోని ఓ ఫ్లైకరీలో స్క్రూలా జీవించేడు. అలా జీవించగా వచ్చిన సంపాదన పైసా పైసాగా కూడబెట్టేడు. అది మెలిగా ఓ ఇరవై వేలవగానే స్వంత ఇల్లు కట్టుకుందామని జాగా కోసం ఆ అడవిలో కాకిలా తిరిగేడు, ఓనాడు వుత్తనే దానంగా యిచ్చినా ఎవరికి అట్టరే! స్థలం—ఇప్పుడు గజం ఏదై అరవై రూపాయలు. అయినానీ తిరిగేడు తిరగా తిరగా వున్న పూరికి ఆయి మైళ్ళ దూరంలో మరో చిన్న అడవిలో చవగ్గా జాగా దొరికింది. అయితే, నహజ సిద్దమైన అడవి ఇది. ఇక్కడ మామిడిచెట్లు, నరుగుడుచెట్లు

మీరు కష్టపడి సంపాదించుకొన్న సొమ్ముకు సరిమైన విలువగల సైకిల్ కొనదలచుకున్నారా? హెర్క్యులిస్*

ప్రతిపైసాకూడ మీరు కష్టపడి చమటకుడిసి సంపాదించు కున్నారు. మీరు కూడ బెట్టిన అమూల్యమైన సొమ్మును సరిమైన విలువగల సైకిల్ మీద పెట్టాలి కదా? హెర్క్యులిస్ ను కొనండి. దానికి మీరు ఆశించే అన్ని అక్షరాలు వున్నాయి — బరిష్టక, సాఫీగా పోవడము, కచ్చికము, వేగము, కున్నీక.

అది సహజమే.

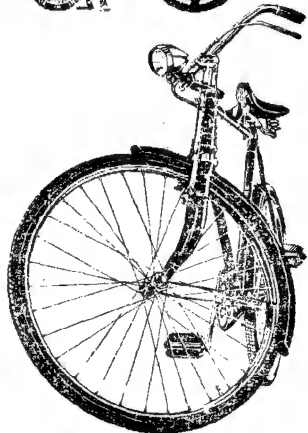
హెర్క్యులిస్ — ఆగ్నేయ ఆశియాలో అన్ని సౌకర్యాలు గల పెద్ద స్వాక్లర్ లో నిర్మించబడింది కలకాలం మీ జీవితమంతా మీకు సేవచేస్తుంది. భారతదేశమందంతటా 3,000,000 మంది హెర్క్యులిస్ నే విశ్వసించేవారిలాగే మీరు హెర్క్యులిస్ ను విశ్వసించవచ్చు.

హెర్క్యులిస్ ఒక్క సైకిల్ కాదు - మీ జీవిత కాలపు నేస్తము.

భారతదేశములో కయారుచేయవారు: టి. ఐ. సైకిల్స్ ఆఫ్ ఇండియా, అంబత్తూరు, మద్రాసు-53.

ప్రొప్రైటర్లు: ట్యూట్ ఇస్ పెన్స్ మెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ అనుమతినీ పొందినవారు.

* రిజిస్టర్డ్ బ్రేక్ మాల్స్ ది హెర్క్యులిస్ సైకిల్స్ & మోటార్ కో లిమిటెడ్ యు ౩ వారిది

TIC H 5423

వరిమితమైన కుటుంబం — సుఖప్రదమైన కుటుంబం

కాటిచెట్టా కొబ్బరిచెట్టా వున్నాయి. అయిదో ఆరో పావురాలూ, ఒకటో రెండో చిలకలూ, పదో పసిహేడో కాకులూ. ఏభయ్యో అరనయ్యో పిచికలూ, రెండు కుక్కలూ, ఒక్క పాలిచ్చే ఆపూ అక్కడున్నాయి. పెంటనే జాగా కొని పరంధామయ్య డాబా యిల్లు కట్టించేడు. ఆఫ్రికి ఓ చిన్న పాక ఏర్పాటు చేసేడు. ఇంటిముందు పూల తోటా — ఇంటి వెనక కిచెన్. గార్డెన్ పెంచేడు.

* * *

అతని స్నేహితులూ కొంతమంది పరిచయస్థులూ గుసగుసలు పోయేరు. నవ్వుకున్నారు. మరీ బద్ధుడాయీ కొందరు అతని ముఖాన్నే 'నువ్వు పిచ్చివాడివి' అన్నారు.

అయినా పరంధామయ్య ఏమీ బిడియ పడలేదు. ధైర్యం నే ఎదిరించేడు.

'నేను గాదు; మీరే పిచ్చివాళ్ళు.' డబ్బే పరమావధిగా ఇతర విలువలు విస్మరించే వెధవల మధ్య నేను బ్రతకలేను. ఇన్నాళ్ళూ ముక్కు మూసుకొని ఆకంపు మధ్య ఆకళ్ళలం మధ్య విలబడ్డాను. ఇక చాలు. ఏదై ఏళ్లు బతికేను. ఇంకో ఏభయ్యేళ్ళు బచ్చితంగా బ్రతికే తీరుతాను. నాని పిల్లలేను. బంధువుల తండా ఏదీలేదు. నేనూ నా ఇంటిదీ సుఖంగా ప్రశాంతంగా సహజంగా బ్రతుకుతాం. ఇంటి ముందు పూలతోట కళ్ళకి విందు చేస్తుంది. ఇంటి వెనుక దొండపాదూ,

బెండ మొక్కలూ, చిక్కుడు తీగ నోటికి విందు చేస్తాయి. ఆపు చక్కని పాలూ పెరుగూ యిస్తుంది. నెలకోసారి ఏ గోపాలపట్నమో సింహాచలమో వెళ్ళి ఇన్ని బియ్యం గింజలు తెచ్చుకుంటాను. నా కింకేం లోటు? హాస్పిటల్ పని మీద ఎవడూ మాయించో తిష వెయ్యడు. తిరుపతి వెళ్తూ 'ముద్ద' కోసం వాల్తేరులో ప్రేక్షకరిన్ని చేసి నా ఇంటిమీద ఎవడూ పడ్డు! ఆంధ్రా ప్రేస్ అనుకుని పరీక్షల నెపంతో సినిమాలు చూద్దామన్న వెధవాయిలకి వీలు చిక్కదు. ఏం? ఎందుకని? మీ మహాపట్నంకి మా ఇల్లు ఆరు మైళ్ళ దూరం. సరైన బస్సులేదు. నడిచి వాదామంటే — మీ సుకుమారం నాకు తెలియో? అందుకే ఇంత దూరం వచ్చి ఈ అడవిలో ఇల్లు కట్టుకున్నాను. నా సుఖం చూసి ఏడవండి. మీ డూర దృష్టం!' — అని వాళ్ళ నోళ్ళు మూయించేవాడు పరంధామయ్య.

* * *

డాబా ఇంట్లో గృహప్రవేశం చేసిన నాడు పెద్ద రిలీఫ్ పొందేడు. భార్య సరస్వతికి ఇంట్లోని ప్రతి మూల పదే పదే చూపించి మురిసిపోయేడు. గులాబీ అంటు నాటి అవెంత కాలానికి పుష్పిస్తాయో లెక్కలు వేసి చెప్పేవాడు. పెరట్లో బెండగిత్తులూ, బీర విత్తులూ, దొండపాదూ వేసి నాటి ఎదురుదల కోసం వెయ్యి కళ్ళతో ఎదురు చూసేవాడు. చిక్కుడు తీగకి కాయలు పట్టగానే జాగ్రత్తగా కోసి

స్వహస్తాలతో భార్య చేతికి అందించే వాడు. సరస్వతి అవి తరిగి కూర చేసేవాడా దగ్గరుండి మరీ మరిసి పోయేవాడు....పుడయం లేవగానే కాల కృత్యాల్లోనే తోటపనితో నిమిగ్నమై పోయేవాడు. మధ్యాహ్నం భోజనం కాగానే చిన్న నిద్ర....సాయంకాలం పూల మొక్కల సంరక్షణ....కొంత సేపు కాగానే భోజనం....తర్వాత చదువు....ఆనక నిద్ర....!

ఒకనాడు సాయంకాలం ఆరవు తూంది చీకటి అంతటా ఆవరించింది. చిరువెలుగు పరుచుకున్న పరిసర ప్రాంతాల్లో దక్షిణ పవనాలకి పూల మొక్కలు లయబద్ధంగా తలలాపు

తున్నాయి. ముందరుగు మీద వాలు కుర్చీ వేసుకుని ఎదురుగా వున్న పూల మొక్కల్ని పరిశీలనగా చూస్తున్నాడు పరంధామయ్య....గులాబీ అంటు పెద్ద దైంది. నల్ల గులాబీలు రెండు, తెల్ల గులాబీ ఒకటి, ఎర్ర గులాబీలు నాలుగు....ఆ మూల ఎంత అందంగా వున్నాయని! సన్నజాజి వందిరి విరగ బూసింది. మల్లెలు నవ్వుతున్నాయి. గులాబీచెట్టు గుర్బాస్తోంది. సంపెంగలు చల్ల గాలితో సరసమాడు తున్నాయి. ఆపూల పరిమళాలు....వాటిరంగులు... పరంధామయ్య కళ్ళముందు ఏదో అలౌకిక స్వప్నాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి. అరమాత కళ్ళతో ఆ సౌందర్యాన్ని అంతర్ని మనోనేత్రానా జూడ్రు

మీ ముఖమను సంపత్తిని అన్వేషించుకోండి.

hital
దిబార్

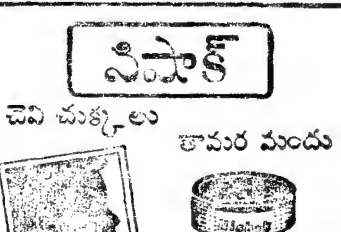
తెలివైన మెలిమిని సంపాదించి దివంగించి దివంగము తుక్కిరిసి అంటువారి కలగా ఉండివుంది. కొంచెం ము 'హిటల్' మీ ఇష్టమైన భూమి ముండ్లను కలపండి.

- ముద్దుకన్నులు, ఇతర రక్త వ్యాధులను కలిగించి "పం" నుండి కలుగజేయుదు.
- ముఖమను మీద ముద్దులు, చుక్కలు తగ్గితమగా ఉపయోగించి కలుగజేయుదు.
- శిల్ప గురికను ముద్దులను కలిగి నది ఈ మందు చూపించు.

జా: లార్ ముద్దుల రక్తము నకు అనవసరమైన విషమైన "ఏదో" కలిగి నది. ఈ విషమైన ముద్దులను ముద్దులను కలిగించి అన్వేషించు.

నిషాత్

చెవి చుక్కలు తామర మందు

గౌరవ్యముగా చేయబడినది. ఇతర రక్తవ్యాధులలో కూడా వనిచేయును.

- గురించి కలిగించు
- అంటువ్యాధులను నివారించు
- ముద్దులను ముద్దులను
- విషమైన ముద్దులను నివారించు
- విరమించు

- మరక అవసరము
- ముందు
- తగ్గితమగా వచ్చి
- కలగ జేయును
- మువవన కలిగి

అన్ని ప్రాంతములను కేసులను అంగదులలోను దొరకును

అధికారి: **కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్,** **కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్,**

కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్, **కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్,**

కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్, **కొచ్చిరి పాప (29) రివిజన్,**

కోవడం ప్రారంభించేడు. అతని కళ్ళ ముందు రంగు రంగుల పూల బాలల వయ్యాల కడలికలు....దూరంగా శ్రవణపేయంగా వినబడే కొబ్బరాకుల సరాగాలు....కొండల మీంచి వచ్చే వాలుగాలి అందమైన విసుర్లు.... అవిశ్చల్య సంగీతంతో రూపం దాల్చిన సౌందర్య జలధితో అతని మనస్సు తలమునకలై పోసాగింది....

“ఏమండీ !”

.....

“ఏమండీ !”

విసుగ్గా చూసేడు పరంధామయ్య. భార్య సరస్వతి గుమ్మానికి అనుకుని నిలబడుంది....ఎన్నో ఏళ్ళ తవస్సు భగ్గుమైన మౌనిలా ఘేదంబాడు.

“ఏనిటి ?” అన్నాడు.

“ఫలహారం అయిపోయింది....”

“అదేం. బియ్యం అప్పుడే అయి పోయేమా ?”

“మీపిచ్చిగాని. బియ్యం అయిపోతే ఫలహారం చెయ్యడమేఏంటి? మర్చి పోయినట్టున్నారు....ఇవేళళనివారం!”

“ఓహో ... అవునవును....”

“అమ్మయ్య. ఇప్పుడన్న మాట ఈ లోకంలోకి వచ్చేరు....” అంది సరస్వతి. అతనికి తాస్త దగ్గరగా వచ్చి

“అవును సరూ....అలా చూడు. ఎంత అందాన్ని సృష్టించే మనం !

ఈ పువ్వులు ఈ ప్రకృతి ఈ వెన్నెల ఈ చల్లగాలి.... ఇవంతా మనదే !”

సరస్వతి నిశ్శబ్దంగా నవ్వుకుంది.

“ఇలా పీట్టి చూస్తూ జీవించడం కూడా మర్చిపోగల్గు !” అన్నాడు పరంధామయ్య సంతృప్తిగా.

“మీక్కావల్సిందేగా !”

“అవును. అదే. రచ్చలకి. రాజు కీయాలకి, వేషాలకి, న్యేషాలకి. దూరంగా వుండాలి. అదే నా కోరిక. నా జీవితాంతం అలాగే గడపాలని నా ఆశ.”

ఏదురుగా హన్స పూల మొక్కలు చూస్తూ మౌనంగా నిల్చుంది సరస్వతి.

“ఏమండీ”

“వూఁ”

“ఇవేళళనివారం....”

“అవును. ఆ సంగతి ఇందాకే చెప్పేవు...”

“అది కావంకీ”

“మరేం ?”

“ఇవాళ కనివారంగదా... స్వామి పూజ చేద్దామని వచ్చింది....” అంటూ సుకుమారంగా నువ్వుల సరస్వతి.

“ఓ...అలాగేకానీ. నీ పూజలకి నే నెప్పుడూ పాల్గొనేది! నా నమ్మకం నాది. నీ నమ్మకం నీది. నాకు పూజా పునస్కారాల మీద, దేవీ మీద నమ్మకం లేకుండా మాత్రాన....

నీ పూజలకి నీ భక్తికి అడు వస్తానా ?
కానీ...."

"అది కాదండీ...."

"మరేదండీ : " పరంధామయ్య
వెక్కిరింపుగా.

"మరి...."

"వూ.....మరి....? అ గ రొ తు
లేవా? హారతి కప్పురం లేదా?
చెప్ప ఏమిటి ?"

"అన్నీ ఉన్నాయిగాని మీ అనుమతి
కావాలి...." న సు గు తూ అంది
సరస్వతి.

"ఇచ్చేరుగా...."

"పూజకి కాదు...."

"మరి దేనికి ?"

"మనం పట్నంలో వుండేటప్పుడు
పూలుకొని పూచేసేవాన్ని.... ఇప్పుడు
సంపెంగలైనూ గులాబీలైనూ దేవుడి
పటం అలంకరించాలని కోరిగా
వుందండీ...."

"సారీ, సరస్వతీ దేవిగారూ :"
అంటూ ముఖం మరో వేపు తిప్పేశాడు
పరంధామయ్య.

సరస్వతికి భర్త నైజం తెలుసు.
అతను అప్పునంటే... కాదంటే
ముమ్మాటికీ కాదు :

"అదేంటండీ... నాని కొక్క
సారి.... దేవుడి పూజకి అదీ అయిదో
ఆరో పువ్వులు.... అంతేగదా...."

పరంధామయ్య సమాధానం ఇవ్వ
కుండా బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నాడు.

"సరేండీ.... మీరెప్పుడు మాత్రం
నా మాటకి అవునన్నాయి గనక !"
అఖం అత్తం నిఘారంగా ప్రయో
గించింది సరస్వతి.

అయినా కిమ్మెట్లేమ పరంధామయ్య.

ఓ సమిషం అలాగే నిలబడింది.

"పోనీ ఒక్క ఎర్ర గులాబీ
కొస్తానండీ !"

"సరస్వతీ ! !"

ఉత్కింపపడింది సరస్వతి. భర్త
మొహంలోకి చూసింది. ఎక్కడో
ఏదో పుస్తకంలో ఎప్పుడో చూసిన
పులిబొమ్మ గుర్తుకొచ్చింది అమెకి.
పరంధామయ్య కళ్లు క్రోడంతో మిల
మిలా మెరుస్తో గుచ్చి గుచ్చి చూస్తు
న్నాయి. ద న ద మీ ది క. ద నా లు
పుట్టేయి. భ్రుకుటి ముడిపడింది.

అంతే !

ఆ తర్వాత మళ్ళీ ఎన్నడూ
పువ్వుల సంగతి ఎత్తలేదు సరస్వతి.
కాని పువ్వుల తలపుల్ని మాత్రం తన
గుండె నూరుమూలల్లో దాచి భద్రంగా
తాళం వేసింది.

ఓ రోజు పంధామయ్య గోసాల
పట్నం వెళ్లేడు సాయంతాలం అయి
దుగంటల లా బయలేరినాడు ఇంకా
తిరిగి రాలేదు.... ఎంట పూర్తచేసు

కొని వీధి గడపలో కూర్చుండి సరస్వతి.

ఆకాశంలో చంద్రుడు నిండుగా వెలుగుతున్నాడు. గులాబీల గుబాళింపు, మల్లెల మధుమలు, సన్నజాజిల పరిమళాలు వాతావరణాన్ని సుగంధపూరితం చేస్తున్నాయి. కొబ్బిగాకుల మీద చంద్రకాంతి నేలమీద పడి ముక్కలై తోంది. సరుగుడు చెట్లు విరహభిసారి కల్లా అనహనంగా కదుల్తూ... అవ్వకొలాపనల్ని గాలోకి ప్రసారం చేస్తున్నాయి.... ఎక్కడో కొండ శిఖరం మీద ఎవరివో వేణువులు....

సరస్వతి లేచి పూలమొక్కల వేపు నడిచింది. బారులు తీరిన పూల బాలల మధ్య.... వెన్నెల విసిరిన నేడి వెలుగులో.... సరస్వతి నిలబడింది. మరికాస నడిచి కొబ్బిరి మానుకి చేరబడి దృష్టి మీదకి సారిం చింది.... వెన్నెల వెలుగులో నాచు రంగు చెట్లు, బూడిదవర్షంలో కొండ, కొండమీద చంద్రబింబం.... ఆమె హృదయంలో అమృతం కురిపించేయి. కొండమీద గాలి తాకిడి ఆ అమృతాన్ని శీలతరం చేసింది. పున్నట్టుండి ఒక్కసారి బద్దకంగా ఒళ్లు విరుచుకుంది సరస్వతి.... గిరున

కాలం వెనక్కి తిరిగినట్టూ. పోయిన మధుభాండం దొరికినట్టూ అన్నింటినీ దామెకి!

ఈ సౌందర్యాన్ని నేను చూసి భరించలేను. కేవలం చూపులోనే ఇది నాది అని సంతృప్తి చెందలేను. ఈ సౌందర్యాన్ని అనుభవించాలి. ఈ పూలు నా జడలో నక్షత్రాలవ్వాలి. ఈ గాలి నా ఒంటికి గంధపూత పూయాలి. ఈ నిశబ్ద సౌందర్య సంగీతం నా గుండెలో రణించాలి.... అనుకుంది ఆ ప్రాణ.... ఆ సౌందర్య పిపాసి.

ఎన్నడూ లేని సౌందర్యదాహం ఆమెని పుడ్రేక పరచసాగింది. అతృప్త గడియగడియకీ, గంట గంటకీ అధికమై అపమితమై పోసాగింది.

మూడు పదులు దాటని పయనామెది. పిల్లలు లేచిపోవడం మూలాన బిగువు కేరిన తను వామెది ఆరోగ్యంతో విగవిగలాడే బ్రతుకామెది. ఆకాశనీలం పట్టుచీనా వంగవండు రంగు జాకెట్టూ ధరించిన సరస్వతి... కేవలం ఒక ప్రీతి మాత్రమే కాదు. శృంగార రసాధి దేవత, ఆమెలో ఆంధం వుంది. అవయవ సౌష్ఠ్యం

● కోపిష్ఠిలండ్రీ : పెళ్ళి కావలసిన ఆడపిల్లను తెల్లవారజాము మూడు గంటలకు యింటిదగ్గర దిగవిడవడంలో నీ వుద్దేశ్య మేమిటి! :

ప్రేమికుడు : సార్, మరేలేదు. నేను ? గంటలకల్లా ఆపీసుకు పోవాలి అందుకని...."

వుంది. కనుముక్కు తీరూ వుంది. ఆ అందాలపోవుకి సౌందర్య రాసి అంటే మక్కువ ఎక్కువే!

ఎరుపగా ఎన్నో పూలు.... రక రకాల పూలు.... రంగు రంగుల పూలు.... సువాసనలు వెదజల్లే సుగంధాలు విరజిమ్మే శృంగార కుసుమాలు....

కాని.... కాని....

చంద్ర బింబాన్ని కప్పిన మబ్బులా ఏదో దిగులు ఆమె గుండెలో ఆరవించింది. అంతలోనే ఏదో ధైర్యం ఆ దిగులు మేఘాన్ని సమీరకుమారుడిలా పారేస్తోంది.... భర్త మాటలు మస్తిష్కంలో మెదిలేయి. అకనెంత మంచివాడో అంత చండశాసనుడు. పూలు కోయడానికి వీల్లేదంటే— అంతే! దానికి మరి తిరుగన్నది లేవన్నమాట!

కాని. పరవశంతో పరవళ్లు తొక్కి ఆ అందాన్ని చూడకుండా కళ్ళు మూసుకోవడమెలా? తీరూ చూసి, ఆ అందాన్ని ఆస్వాదించకుండా వూరుకోవడమెలా?

అలానాడు.... అల్లవేళ... అభయభం ఎరుగని రోజులో.... ఈ సరస్వతికి పదహారేళ్ళ పరువం అంకురించిన తొలిమకియల్లో.... ప్రకృతి ఎంత కనికరించిందో! ఎంత ఓనార్పిందో! ఎంత సేద తీర్చిందో!

తల్లి వారానికొక సారి మొగలిరేకుల జత కుట్టేది. తనివి తీరా

మెరిసే కళ్ళతో చూసి, పొంగారే బుగ్గల్ని తన్మయంగా ముద్దుపెట్టుకొని 'నా బంగారు తలికి ఎలాంటి మొగుడొస్తాడో?' అని మురిసిపోనేడి. ఆ మాత్రుమూర్తి ఏ నాదూ ఏ రోజూ పువ్వులు లేని జత సరస్వతికి వుండేది కాదు. సంపెంగలు, పొగడలు, జేనుంతులు. బంతులు ఆయాకాలాల్లో ఆయా ఋతువులో ఎప్పుడూ సరస్వతి జడకి సొగసివ్వాలిందే! పూలే జీవితంగా— జీవితమే పూలుగా సాగిపోయిందామె దాల్యం అంతా!

సరస్వతికి పద్దెనిమిది వసంతాలు నిండేయి. పూర్తి యవ్వనం పొటమరించింది! వసిమిదేహం అందమైన వంపులు సంతరించుకుంది. ముఖంలో, చెంపల్లో, బుజాల్లో, కళ్ళలో స్త్రీత్వం అంకురింపసాగింది. ఇప్పుడు సరస్వతి ఎదిగే లత. సరైన జంటకోసం అన్వేషణ ప్రారంభమయింది. సరస్వతి తండ్రి కాళ్ళకు బలపాలు కట్టుకొని తిరిగేడు.... అతిరికి పరంధామయ్యుడొరికేడు. అప్పటికి పరంధామయ్యకి ముప్పయ్యే ఏమిదెళ్ళు దాటేయి. మొదటి భార్య నిస్సంతుగా అప్పటికి రెండేళ్ళకిందటే చనిపోయింది. అయినా సరస్వతి తండ్రి సందేహించలేదు. వరుడు బుద్ధిమంతుడు. ఆరోగ్యవంతుడు. చక్కటి పుద్యోగం చేస్తున్నాడు. పైపెప్పు ఒంటరి వాడు ఇంకేం? ఇరవై ఏళ్ళ తేడా వుంటే మాత్రం ఏం? భళి అంటే భళి అనకున్నారు. సరస్వతిని నామమాత్రంగా ఆమె అభిప్రాయం అడిగేరు. ఏమ!

చెప్పండి. తన తండ్రి నంపాదన ఆమెకి తెలుసు. తను గాక మరి నలుగురు ఆడకూతుళ్ళింకా వున్నారని తెలుసు. మరో మగ నలుసుకి చదువు చెప్పించి పెద్దచెయ్యాలని తెలుసు. ఇంకొక్క మంచి సంబంధం తండ్రి తేలేదని తెలుసు. అందుకే 'మియిష్టం' అంది.

అంతే యూమ్మని పెళ్ళి అయిపోయింది. మరి కొన్నాళ్ళకి కాపానికి వచ్చేసింది. పెళ్ళయి కొర్రలో బీచ్ షికార్లు, సినిమా విహారాలా కోరుగానే సాగేయి. భర్త కూడా బాగానే చూసుకొనే వాడు.

అయితే ఒకటే లోపం ఆమెని బాధించేది. పువ్వులు ఒక్కొక్కప్పుడు కన్పించేవికావు. కనిపించినా కొందామంటే బోలెడు ధర్. పెళ్ళా భర్త పొదువరి. దానా దీనా పువ్వులు కొన్నోరోజు పండుగరోజు అయ్యేదామెకి. ఆ మహానగరిలోని వన్నెండేళ్ళూ వన్నెండు యుగాల్లా గడిచేయి. ఊరికిదూరంగా జన సంచారం లేనిచోట భర్త యిలుకట్టివున్నాడంటే విపరీతంగా మురిసిపోయింది. పూల మొక్కలు పెంచుకోవచ్చు గదా అన్న సంబరంతో పరవశించిపోయింది. అన్నీ అరుకున్నట్టే జరిగేయి. కాని—

సరస్వతి గుండె ఒక్కసారి ఝల్లుమంది. సంపెంగ చెట్టు దగ్గర ఏమిటది...? పాము. నాగుపాము! ఒక్కసారి బుస్సుమని ఎటో చీకట్లో జరుమని జారి పోయింది...

మళ్ళీ ఆమె భావనా స్రవంతి ప్రస్తుతానికి ప్రయాణం చేసింది....

'నేనా యనికీ ఏం ద్రోహం చేసేను? నాకెందుకీ శిక్ష? ఇంకా ఏ శతేదా వున్నా పెళ్ళికి అంగీకరించేను. ఏరదూ అంతన్ని ఆగౌరవర్పలేదే! మరెందుకీ చిత్రహింస? చెట్టునున్న పూలు కోసుకోవడం తప్పా ప్రకృతి ప్రసాదించిన ఆనందం అనుభవించటం నేరమా? అసలు ప్రతిష్ఠి ఏం కోరుంది జీవితంతో? భర్త అనురాగం, సుఖప్రదమైన జీవితం, తిండి. బట్టి అంతేనా? పోనీ ఏవో చిన్నచిన్న సరాలు... ఓ బీచ్ షికార్లు. ఓ సినిమా. ఓ రేడియో, ఛేన్, పువ్వులు పొడవ్ స్టోలు... కాని నేనెన్నడూ ఇనన్నీకావాలనినోరుకోడిచి అడిగేనా? లేదే! పెళ్ళయిన కొర్రలో ముద్దుల్తో కౌగిలింతల్తో ప్రతిరోజూ పుక్కిరిబిక్కిరి చేసేవారు. ఆనందించేదాన్ని. ఓపికాది గడిచేక ఆశోరు తగ్గింది. ఆపీసులోపని, శ్రమ ఆయన ముఖం మీద ముద్ర వేసేవి. అలసటగా మంచం మీద పడుకునేవారు. ఎప్పుడో వినెలకో ఓసారి అర్ధరాత్రి పక్కలో దూరేవారు.. మరి కొన్నాళ్ళకి నెలల తరబడి నాఒళ్ళు ముట్టుకునేవారుకాదు. నాకుతెలుసు. ఆయనవిభయ్యాపడిలోకి వచ్చేవున్నాడు. దాంపత్య మధురిమలు మీద కొద్దికొద్దిగా మోజు తగుతోంది. అయినా నేను బాధ పడేదే! నా శరీరం రోజురోజుకీ పదును ఎక్కుతోంది. పరువలు రెక్కల్లా

ఎగురుతున్నాయి. మనసు మరో
మనిషి సాంగత్యం కోసం విల
విలాది ప్రోత్సాహి. అయినా అతన్ని
దేవునికి ప్రార్థించలేదే... కనీసం
అదదాదుల వేషేనా నామనసు మళ్ళ
లేదే. పోనీ నగలు కావాలనీ, రేడియో
కొనాలనీ. ఇంకా ఇంకా సినిమాలూ
షికారూ బట్టలూ కావాలనీ అడిగేనా.
లేదే! కోరికలే లేని సాధుజీవితం గడి
పేను.... అతనిలో శరీర దార్ద్ర్యం
నానాటికీ తగుతోంది. నా యశ్వంతం
రోజురోజుకీ పొంగులు వారోంది.
ఓ చిన్న గాలితాడి, ఓ పిల్ల మంద
మరియానిలం నా ఒంటిని చల్ల బరు
స్తున్నాయి.... స్వామి పూజ నా
సరాల వృద్ధికీ తని కాంత పరుస్తోం
ది.... అంత మాత్రానికే సంత్రుప్తి
పడున్నాను. అవును. నేను చాలా
అల్పసంతోషిని .. మృదువైన పూరే
కుం స్పృహకి నేను మురిసి పోతానే—
ఆ మురిపంలో పరవశించి నిద్రపో
తానే. నా కెందుకా అదృష్టం లేదు....?
ఓ స్వామీ .. ఓ భగవాన్....
ఏమండీ.... ఏమండీ.... మిమ్మల్నే....
ఎందుకులేదూ? చెప్పరూ?!

తూగగా నిట్టూరుస్తూ కళ్ళుమూసు
కొంది సత్యతి. రెండు కన్నీటి బిం
దువులు జలజలా వక్షం మీదికి
రాలేయి.

ఎదురుగా గులాబీలు దీనంగా
చూపేయి. సన్న జాజులు సైగలు
చేసేయి. మల్లెలు బేలగా దృక్కులు

నిగిడించేయి. చేమంత చలువకాంతి
అమె కన్నులలో మిలమిల లాడింది.

‘రా. నారుపోనీ నీరుపోసిన ఓ జవ
రాలా, ముద్దరాలా, రా! మేం నీకో
సమే పుష్పించేం. నీ ఆనందానికే
సుగంధాలు వెదజలుతున్నాం. నీ ఆరా
ధనకి అంకితం కౌవడమే మార్గే
యం.... రా’!

సరస్వతి రెండడుగులు ముందుకు
వేసింది. ఎర్రగులాబీ ఒకటి తెంపింది.
దోసిట్లో ఇన్ని బొండు మల్లెలు
కోసింది గబగబ ఇంట్లోకి వెళ్ళి
మాల కట్టింది. మధ్య ఎర్రగులాబీ ...
చుట్టామల్లెలు. మాల సిగలో
తురుముకొని అద్దంలో చూసు
కొంది. . ఎవరున్నారా అద్దంలో?
సరస్వతా? కాదు. సౌందర్యదేవత.
అవును. అవునవును.

అంజలో అడుగుల చప్పుడు. గబ
గబ వీధి గుమ్మంవేపు వెళ్ళింది సర
స్వతి. సైకిలు హేండిల్స్కి వేలాడున్న
రెండు పెద సంచుల్ని దింపుతున్నాడు.
అంతా అయ్యేక ఇంట్లోకి వచ్చేడు
పరంధామయ్య.

“అబ్బి. ఎంత పుక్క
పోస్తోందో!” అన్నాడు. ఫక్కుమని
నవ్వింది సరస్వతి.

“ఏమలా నవ్వుతున్నావ్?”

“ఏం లేదు. దామిదికి వెళ్ళాం
రండి. చెప్తా”

పరంధామయ్య లేచేడు. దాశా

ఎక్కిరిద్దరూ.

“వూ..... ఇప్పుడు చెప్పు. ఎందుకు నవ్వేసిందాక?” అన్నాడు పరంధామయ్య రుమాలుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ.

“ఎందుకా? ఆట చూడండి....”

“వూ..... చూపేను.”

“ఇటు చూడండి.”

“ఆ చూశా?”

“ఇప్పటికైనా తెల్సిందా?”

“అబ్బి. చెబ్బి. చంపక”

“ఇవాళ పున్నమి. ఆ చెట్టు గాలికి పూగుతున్నాయి. ఈ పూలు పరిమళాలు వెదజలుతున్నాయి.... నాకు చెప్పొద్దా.... చలేస్తోంది.... అందుకూ నవ్వేను....”

“ఓ.. అదా.. నైకిలు మీంచి ఒచ్చేను గదా? అందుకలా అనిపించింది”

“అవును గానీ, బొన్నుంచి ఏవి, టేమిటి తెచ్చేరు?” అంది సరస్వతి.

పరంధామయ్య సమాధానం ఇవ్వలేదు. కిందపతో తీక్షణంగా చూస్తున్నాడు. సరస్వతి కూడా అలా చూసింది.

“ఏమిటలా చూస్తున్నారు?”

“ఇందాక నే వెళ్ళే ముందు చూపేను.... ఎర్రగులాబీలు మూడుండేవి. ఇప్పుడు రెండే వున్నాయి. ఇం

కోటి ఏమైందా అని చూస్తున్నాను....” వున్నట్టుండి పరంధామయ్య గొంతు గంభీరంగా మారిపోయింది.

“... ఓ వేళ రాలిపోయిందేమిటి కొంపతీసి!” అన్నాడు మళ్ళీ.

“నేలరాలిందో లేకపోతే ఏ జవలాలి జడలోనేనా వాలిందో!” అంది సరస్వతి. అంటూనే అతని భుజాల మీద రెండు చేతులు వేసి మెడని చుట్టింది. పరంధామయ్య నవ్వుతూ ముందుకి వంగేడు. ఆమె సిగలోని ఎర్రగులాబీ అతని ముక్కుని పలక

మూలశంకరు

త్వరగా

నవ్వుక మైన

హెడన్ సాతో

చీకిత్తును పొందండి

-శస్త్రచీకిత్తు

అవసరములేదు!

001-327/1 74

రించింది.... అంతే! సరస్వతి చెంప
చెక్కుమంది.

“ఛీ.... నీ తెన్నెసాను చెప్పాలి;
బుద్ధిలేమా? పువ్వు మీద చేదులు వేసే
మూలకొలేడి తోడు చెప్పినా? లేదా?”
అంటూ గర్జించింది.

సరస్వతి మొదట బిత్తపడిపోయింది.
వెంట రైర్లం తెచ్చుకుంది. పొం
గిన సరాల్నిండా చెబలేగిన ఉద్రిక్తత
ఉప్పొంగి నివ్వసాల్సి ఎక్కువ
చేసింది.

“ఏం తప్పా?” అంది.

“తప్పా తప్పొక్కా!”

“ఏం నేను మనిషినివా? నాకు
మాత్రం సర్దాలేమా? మువ్వుటపడి ఓ
పువ్వు కోసుకుంటే ఆ పరాధ మై
పోయిందా?”

“సిగ్గు లేక ఇంకా అడగడం
ఒంటా? నేను ఒక్కంటే అంతే. నా
నూట మీద నీకా మాత్రం గౌరవం
లేదన్న మాట!”

“దానికి దీనికి ఏం సంబంధం?
రూపాయలు తగలేసి సిగరెట్లు పూదే
యటంటే మీరు? పెరటొన్ పువ్వు
కోసుకుంటే ఏం? మీకాంటి సర్దాయేనా
నాడి?”

“సిగరెట్లు బజార్లో అమ్ముతారు.
ఈ పువ్వులు నేను కష్టపడి పెంచేను.
అవి పుష్పించి సహజంగా నేలరాలాలి.
అంతే. ఎవరూ కోయడానికి వీలేదు.”

“పువ్వులు చెట్టుకుంటే చూసి
ఆనందించడంలో ఏముంది? ఆపాటి
దానికి కష్టపడి ఎందుకు పెంచటం?”

“పూలమొక్కలూ నీలాంటి కీకప
దార్దారే. నీకు మొదటిది. జలోచించే
కత్తుంది. నీరాధ నీనంతోడూ నీమొఖం
దుఃఖం చెప్పుకోడానికి వోయింది. కానీ
ఆ మొక్కలకి ఎవరినీ లేదు. పంటే
నీ వేళ్ళు కొడితేనేవి. అందుకే దాటిని
ముటుకోబడ్డాన్నాను. అసలు కొరణం
చెప్తోన్నాను. నీ తలరాయ మీద ఆ
నల్లటి సిగ పున్నంత కాలమే నీ అం
దరి అది తీసేస్తే ఏముంది....
బూదిద! ఈపువ్వు అంతే.”

“హాకూరా అంటూ చెప్పటం
మూసుకొంది.

“ఇదే ఆఖరుసారి చెప్తున్నాను.
ఇంకోసారిలా జరిగిందంటే ఈఇంట్లో
గువ్వో. నేనో— అంతే.” అంటూ
దూకుడుగా మెల్లమెల్ల కింకకీ దిగి
పోయేడు పరంధామయ్య.

కింద పచ్చని అడవి.

అడవి నిండా కాచిన వెన్నెల.

కట్టలు తెగిన దుఃఖం సరస్వతి
కళ్ళలో కల్లోలం రేపింది ఆ అందాల
నిలయంలోంచి దుఃఖాశ్రువులు భారగా
కురిసేయి. అడవిని కాచిన వెన్నెల
వెలుగులు ఆ కన్నీటి బిందువుల్ని
ముత్యాలుగా తీర్చిదిద్దేయి.

ఆ అడవిని వెన్నెల కాస్తూనే
వుంది.

అ వెన్నెలుకా అ డ వి పా లై
పోతునే వుంది.

కాలం మాత్రం అగిపోలేదు.

ఇంటి ముందు కాగిన చప్పుడవ
గానే దాదా మీదున్న సరస్వతి కిందకి
చూసింది. కారోంది పరంధామయ్య
దిగేను. ఏవో పెట్టెలు అతనూ ద్రయ
వరూ ఇంట్లోకి మోసుకు వచ్చేరు.
ద్రయవరకి డబ్బివ్వగానే కారు వెళ్ళి
పోయింది. సరస్వతి నెమ్మదిగా కిం
దికి దిగింది. ఇంట్లోకి చేర వేసి న
సామానుల్ని చూసి రొప్పుతున్నాడు
పరంధామయ్య.

“సరస్వతీ.. రా. ఇనుగో ఇదేమిటో
తెలుసా? బ్రాన్సిస్టర్ రేడియో. త్రి
బేండ్స్ది. ఇక్కడ సిలోన్ వస్తుంది.
తెలుగు పాటలూ వస్తాయి. హిందీవే
ఎక్కువనుకో. ఇది గో ఇది మరో
బేండ్ ఇక్కడ మైనరాకాదూ వివిధ
భారతీ వసాయి. ఇది మీకియం వేవ్.
ఇందులో విశాఖపట్నం వస్తుంది. నీకు
చూసుకోతుందని తెచ్చేను. ఇదు గో
వాణి. ఇందులో ప్రోగ్రామ్స్ వివరాలూ
అవీ వుంటాయి.... ఇది వ్యూఫైండర్.
తాజ్ మహల్నీ, బృంబా చిన్ గారెన్సినీ,
పేరినీనీ, అమెరికా వి శే షాల్నీ నీని
మూలోలా చూడొచ్చు. ఇదిగో ఇది
గ్రామఫోన్. ఇది రికార్డులు. భావ

* గౌరవనీయ చరిత్రా
దొరకుమ

* మీ కేశ సంపదకు

ఆరోగ్య సంరక్షణకు మరొకటి
ఇక ఎంతమాత్రం అనుమతించవలసి
అవసరం లేదు. రీటా చాది మీ కేశం
సౌభాగ్యాన్ని వృద్ధిచేస్తుంది. మీ
ఆరోగ్యం ఏమైనా, అర్ధగా పెరిగి
విగదిగలాటకు మార్గం వలెవలెనంత
ఔషధమంది చేయవలసిందేమీలేదు.

* సరికొత్త ప్యాకింగులో వస్తున్నది

రీటా

హిందీ, కన్నడ, తమిళం, కలకత్తా, మరాఠీ

మతివీ, రాజేశ్వరావీ, బాలమురళీవీ
తెచ్చేను " అంటూ గుక్క తిప్పకో
కండా వర్ణించ సాగేడు పరంధా
మయ్య

సరస్వతి వాటినన్నింటినీ చూస్తూ
నిశ్శబ్దంగా నిలబడింది.

రోజులు దొరుతూనే వున్నాయి.
పదిహేనేసి రోజులకోసారి వున్నమి
ఃస్తోనే వుంది. పూలు విరగపూస్తూనే
వున్నాయి.

వెన్నెట్లో దాబామీద గ్రామఫోన్
పెట్టుకుని మనసున మలైల మాల
లూగేనే' అన్న భానుమతి పొటవిన్నా-
'పాట పాడుమా కృష్ణా' అని రాజేశ్వ
రావు గొంతు విన్నా - బాలమురళి
అవ్వవదులు విన్నా సరస్వతి మనస్సు
మళ్ళీ పూలమీదకి వెళ్ళేది

వెన్నెట్లో విరగబూసిన పువ్వుల
ముందు ఇవన్నీ వృధా అనిపించేది

ఆలా రోజులు వారాలు నెలలు
గడిచేయి.

అడవిని వెన్నెల కాస్తోనే వుంది.

వెన్నెలంతా అడవిపాలాతూనే
ఉంది.

పువ్వులు పువ్వులు... పువ్వులు..

ఎటుచూసినా రంగురంగుల పూలు
కుసుమిస్తోనే వున్నాయి.

* * *

మంచినిళ్ళకి దూరంగావున్న బావి
దగ్గరికి పోవాలంటే సరస్వతికి కాన
ఇబ్బందిగా వుండేది. అందుకని
పెరట్టోనే ఓ నుయ్యి తవ్వించే ప్రయ
త్నాలు చేసేడు పరంధామయ్య. కూలీ
లని పెట్టించి ఎన్ని నిలువుల లోతు
తవ్వినా జలపశ్చేదు. డబ్బంతా వృధా
యేమోనని భయపడ్డాడు. బలి కానా
లంటే కోడిని కోయించేడు. అప్పటికి
జల పడకపోగా మేకను బలివేసేడు.
అయినా జలపశ్చేదు. విసుగెత్తి కూలీ
లనలా వంపించి వీధిగుమ్మంలో కూర్చు
న్నాడు పరంధామయ్య. అపు సాయి
వెచ్చుచేసి గ్లాసుతో వీధిగుమ్మంవేపు
వెళ్ళింది సరస్వతి. పరంధామయ్య
అదోలా రెప్పవార్చుకుండా పూల
మొక్కలవేపు చూస్తున్నాడు. 'ఏమండీ'
అన్న సరస్వతి పిలుపు అతని
చలనం కలిగించలేదు. కాసు నేలమీద
పెట్టి రెండు భుజాలూ పట్టుకుని
పూసింది చల్లబడ్డాన్న శరీరంతో
గానే ఏదో అర్థం అయినట్టు తోరు
మని విలపిస్తూ అతన్ని వాచేసుకు
పోయింది సరస్వతి.

పరంధామయ్య జీవితం ఆలా
ముగిసింది

* * *

పరంధామయ్య చనిపోయి అప్పుడే
రెండు నెలయింది. ఆ లంకంత
కాంవలో సరస్వతి ఒక్కతే మిగి

లంది ఓనాడు ఒంటరితనం దిగు
లన్నించి దాదా ఎక్కింది.

ఇంద్రధనుస్సు రంగుతో పువ్వులు;
నాచురంగులో చెట్లు, బూడిదరంగులో
దూరాన కొండలు, పైన పెద్ద చంద్ర
బింబం, అంతటా పరుచుకున్న తెల్లని
వెన్నెల కనిపించేయి. ఆమె మన
స్సులో మహారణ్యం చిటపటమంటూ
తగులడసాగింది. భావలహరి దారీ
తెన్నులేని దూరతీరాలకి వయనం
ప్రారంభించింది ఒక్క వుదుటున
కిందకివెళ్లి ఆకాశ నీలరంగు పట్టు
చీరా, అదే రంగు జాతెట్టా ధరిం
చింది. సిగవిప్పి జాత్తు విరబోసు
కుంది. ముఖాన తీర్చి తిలకం పెట్టు
కుంది. కళ్ళకి కాటుక అద్దుకొంది.
వీధిగుమ్మం తెలుసతీసి పూలమొక్కల
మధ్యకి వెళ్ళి నిలబడింది.

గులాబీలు స్వాగతమన్నాయి
మల్లెలు ఆహ్వానించేయి
సన్నజాజాలు నైగచేసేయి .
చేమంతులు రారమ్మన్నాయి
ఈ చుట్టూ చెట్లు, ఆ చుట్టూ
కొండలు. ఆపైన ఎవేవో పొదలు.
అదంతా అడవి.

ఆపైన ఆకాశం. ఆకాశంలో
గగనతార చంద్రుడు. అతనిచుట్టూ
మిలమిల్లాడుతూ తారలు.

కింద వెన్నెల. అడవి అంటటా
నిప్పుడసాతంగా అలముకున్న అ ధి
లేని వెన్నెల.

అడవిలిందా వెన్నెల. వెన్నెల
వెలుగులో అడవి రాగాలు తీస్తోంది.
విరహగీతికల్లో వేగిపోతోంది.

అడవి కాచిన వెన్నెల అడవిని
చూసి పరిహసిస్తోంది. వెన్నెల వెలు
గులో దళహతులతో అడవి కుమిలికుమిలి
పోతుంది.

పూలబుట్ట పట్టినన్ని గులాబీలు,
చేమంతులు. మల్లెలు, సన్నజాజాలు,
పొగడలు, సంపెంగలూ ఏరింది.
ఇంట్లోకివెళ్లి మాల కట్టింది. కొన్ని
పువ్వులు పరుపుమీద చలింది. కొన్ని
దేవుడికి సమర్పించింది. తీరుబాటుగా
జడ వేసుకుంది. ముడివేసి మాల
తురిమింది... అదంతా ముందు నిలబడింది.

కాని ఆమెకి కనిపించిన దేమిటి?
ప్రతిబింబంకాదు. కానేకాదు ఎదు
రుగా అద్దంలో పెద్ద అరణ్యం. కాకుండా
దూరని కిరారణ్యం. చీమలు దూరని
చిట్టడవి. అవును. అడవే ఆ అదంతో
ఆమెకి కనిపించింది. దుర్గమం.
దుస్సాద్యం అయిన అడవే అందులో
ప్రతిబింబించింది.

గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి పెర
ట్లోకి వెళ్ళింది. నూతిగట్టున నిలబడి
తొంగిచూసింది. ఆశ్చర్యం. జల
పడింది

ఎన్ని నీళ్ళో !!

పంచప్రాణాలూ కూడదీసుకొని
ముందుకు పురికింది, గబ్బుమని
చప్పుడు. కానేపు గాలిబుడగలమర్మర
ధ్వని అంతే. త్యాగ నిశ్శబ్దం.

వెన్నెల అడవిని కాల్చేసింది.

అవును,

అడవి వెన్నెట్లో కాలిపోయింది :

మమమమల మామల

బెంజమిన్ డిస్కరీ, గ్రాడ్స్టన్ రాజకీయంగా పరస్పర వ్యతిరేకులు. ఓ ఫ్రెండ్ డిస్కరీని "అవద" కు "విపత్తు" కు మధ్య ఉండే తేడా చెప్పమన్నాడు.

గ్రాడ్స్టన్ తేమ్మనదిలో వడితే అది ఆయనకు సంభవించిన "అవద". ఆయనను ఎవరైనా రక్షిస్తే అది "దేశాని"కి సంభవించిన "విపత్తు" అని సమాధానం చెప్పాడు డిస్కరీ.

స్ట్రాక్రటీసు దగ్గరికి శిష్యుడు తన వంశం గొప్ప గురించి తెగ డబ్బా కొద్దున్నాడు. "గురువుగారూ : మా వంశంలో ఎలాంటి పెద్దమనుషులు పుట్టారంటే : అలాంటివారు మీ వంశంలో కూడా జన్మించి ఉండరేమో" అన్నాడు. దానికి స్ట్రాక్రటీసు, "అవునుయ్యా. ఆ గొప్పతనం మీ వంశంలో సీతోపే అఖరయింది. నా వంశంలో నాతోపే మొదలయింది." అన్నాడు.

స్వతంత్ర రాక ముందు నెహ్రూగారు ఒకసారి లా హోరు వెళ్ళారు. లా హోరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారు స్తేషను వెలుపలకి ఆయన స్వాగతంకి ఏర్పాటు చేశారు. బయట ఏర్పరచిన ప్లాటుఫారం మీద నెహ్రూగారు వచ్చి నిల్చొగానే ప్రజలందరూ వచ్చి ఆయన మెడలో పూలదండలు వేయసాగారు నెహ్రూగారు చిరునవ్వుతో యిలా అన్నారు. నన్ను మీరంతా ఒక మేకుగా భావించారా ఏమిటి : వచ్చిన వాళ్ళందరూ ఈ హారాలు తెచ్చి నా మెడకి తగిలించి పోతున్నారు :

చిత్రరంగన్ దాస్ చనిపోయినప్పుడు, శ్రీమతిదాస్ సు మామర్న చేయడానికి గాంధీజీ కలకత్తా వెళ్ళారు. ఆమె కూర్చున్న మంచం మీదనే ఆయన కూడా కూర్చుని మాట్లాడుతున్నారు. ఆమె ధోరున విలపిస్తోంది. మాటల మధ్యలో గాంధీజీ ఒకమాట అడిగారు, “నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటావా ?” అని. ఆమె దుఃఖము ఎటు పూయ మయిందోగాని పొట్ట చెక్కిలయ్యేట్లు నవ్వింది.

నేకరణ : ఎన్. గోవిందరాజ్

వాషింగ్టన్ లో ఒక యిల్లాలు, ప్రెసిడెంట్ కూర్చున్న మాట్లాడిస్తానని ప్రాల్సాలు పలికిందట కూర్చున్న ఒక విందులో కలుసుకుని, ఆమెమాట వినిపెట్టుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో, “మిస్టర్ ప్రెసిడెంట్ : మీ చేత కనీసం మూడు మాటలైనా మాట్లాడిస్తారని పంపెం వేసాను” అందిట. “మీరు నెగరు” అన్నాడట కూర్చున్న.

ప్రాన్స్ లో రైట్ బ్రదర్స్ మొదటిసారిగా విమానం ఎగరవేసిన సందర్భములో ఏర్పాటు చేసిన విందులో, విల్బర్ రైట్ యిలా అన్నారట. “వేను బహిరంగ సభలో మాట్లాడలేను. కాని యీ సమయంలో, నా సంతృప్తి గురించి కొంచెం నేను మాట్లాడుతాను, నేను మాట్లాడే ముందు మాట్లాడినాయన, ఆకాశంలో చాలా నేర్పుతో ఎగరిడం గురించి ప్రసంగిస్తూ దేగ. వానకోవెలకు బంధించిన పోలికలు చెప్పారు. కాని, ఎందుచేసో నాకు మాత్రం పక్షిజాతి మొత్తంలో చాలా నెమ్మదిగా ఎగిరేదీ, బాగా మాట్లాడేదీ అయిన రామచిలుక స్ఫురించింది.

ఒక మిత్రుడు, తన అనారోగ్యత గురించి మార్క్ ట్వెన్ కి ఉత్తరం వ్రాస్తూ “ఒకేసారి వంటినొప్పి, చెవి నొప్పి అనుభవించడం కంటే పునమైన దేమైనా ఉన్నదా ?” అని వ్రాసాడట. దానికి మార్క్ ట్వెన్ తన సహజ ధోరణిలో “నాతం-పైన్ విటా నాన్యం” అని సమాధానం వ్రాసాడట.

నేకరణ : భమిడిపాటి సోమయాజి

రాజకీయమా? పిశ్చుపాచి వర్ణిల్లకు డిమాండ్ హక్కు

చూడగానే ఆదో చిన్న సై జ పల్లెటూరవైపుదానికి
వీలుగా ఆ వూళ్ళో నాలుగై దొడల గడప ఉంది. అంతే
గాకుండా జనాభాలెక్కల టైమ్ లో ఉపయోపదేందుగ్గానూ
గడపలేని గుడిసెలుగూడా కొన్ని ఉన్నాయి.

ఊరి చుట్టూతా పొలాలన్నాయి. ఆ పొలాలకి స్వంత యజమానులూ ఉన్నారు. అద్దెయజమానులూ ఉన్నారు. ఆ పొలాలలో నిక్షిప్తమైయున్న బంగారాన్ని తవ్వే వెలికితీసి యజమానుల కప్పగించడానికి కర్షకులున్నారు. శ్రామికులున్నారు. (ఈ శ్రామికుల రక్తాన్ని పైసల్లోకి మార్చుకుని పట్నాలకి బోయి పార్శ్వశ్రామికులైన వాళ్ళు గూడా ఉన్నారనుకోండి. అది వేరే విషయం)

పీఠంధోకి తగిన సదుపాయాలు సమకూర్చడానికి ఓ కో ఆ ప రే టివ్ (ఆనబడే) ప్లోరున్నది. తనఖా బ్యాంకుంది. రిక్రియేషన్ పేర డబ్బులు గుంజుకోడానికో డేరా సీనిమా హాలుంది. దానికి అనుబంధం(లా)గా ఓ కాకా హోటలు, కిళ్ళిబడ్డీగూడా ఉన్నాయి. ఒక్కకిళ్ళీ కావలసిన వారే కాదు, బుడికోనల గూడా చాలామంది జనం ఆ బడ్డీకే వెళ్తారు.

కాగా, పిల్లల్ని, పెద్దల్ని తీరిక సమయంలో విజ్ఞాన భనుల్ని చేయడానికో పొడుంకాం పంతులుగా రున్నారు. చేసిన పాపాలు కడుక్కోడానికి నీలుగా ఊరి మధ్యనో చెన్నూ, దానికి అసింటాన్ ఆస్తి ఉండిగూడా నాస్తికుల చేతుల్లో ఉన్న డేముడూ, అతగాడి తాలాకు అలయమనబడే ఒక శిథిల కట్టడమూ ఉన్నాయి.

సంతోష భోజనాలయేక తీర్థగా ఊసులాడుకుందుకూ, కష్టసుఖాలు చెప్పుకుందుకూ గుడితెదురుగానే ఏ చంద్రగుప్త మాయుడి కాలం నాటిదో

అన్న భ్రమకలిగించే ఓ రావి చెట్టూ, దానికి చుట్టూతా కట్టిన సిమెంటు చప్పా ఉన్నాయి.

‘మీరాక్కరే గాదు, తోటి(దేశ, విదేశ) ప్రజలుగూడా ఇలాగే అమోఘున్నారని’ చాటిజెప్పటానికి ఓ రేడియో ఉంది. శ్మశానంలో చెట్టుకి వ్రేలాడే భేతాబుడి శవంలా దాని తాలుకు మైకు ఈ రావి చెట్టు కొమ్మల్లోనే ఓ దానికి వేలాడుతూంటుంది.

చుట్టు పక్కల వన్నీ కుగ్రామాలు కావడం మూలాన ప్రజల్ని కన్నబిడలా ఆదరించి, వారి కష్టసుఖాల్ని విచారించి సమస్యల్ని సరిదిద్దడం కోసం ఉద్దేశింపబడ వంచాయతీ సమితి కార్యాలయంగూడా ఈ గ్రామంలోనే ఉంది.

ఒక్కసారి చూసేచూడగానే ముంజేతి కంకణంలా స్పష్టంగా ఇన్ని విషయాలు అగుపడున్నా ‘రాజకీయం’ అన్న ముక్క విడిపించక పోవడం గానీ దానితాలాకు చిహ్నాలు కనిపించక పోవడంగానీ ఆశ్చర్యం గలిగించే విషయమే.

అంతమాత్రాన ఆ ఊళ్లో రాజకీయాలు లేవనడం అనుకోడం అంత సబబు కాదు గానీ వెల్తురూ మొదలైన పంచభూతాలతో పాటు కలసిపోయిన రాజకీయాలు ఆరోభూతంలా మారి ఆ ఊరి వాతావరణాన్ని ఆక్రమించుకుని ప్రజలజీవితంలో ఓముఖ్య

మైనతాగమై కూచున్నాయి.

చిత్రమేమిటంటే గాలి ఉన్నది. కంటికికనబడదు. స్పర్శవల తెలుస్తుంది. రాజకీయాలూ అంతే. పైకి చూడ్డానికి కనబడదు. వాటివలలాభమో నష్టమో పొందినవాడికి, అటువంటివాళ్ళు తెలిసిన వారికితప్ప ఆ ఊళ్ళో నీ రాజకీయాల ఉనికి ఇతరులకు తెలీదు.

పేలమంది జనం ఒకచోట గుమిగూడి ఉన్నా మౌనంగా ప్రారన జేసున్నప్పుడు అలుముకునే భయంకరమైన విశ్వబింబం చాటున ఉన్నవాడికి అక్కడే వరూ లేనే భావన కలిగించినట్లు సూర్యగోళంలోని వాతావరణాన్ని మించి ఉండే రాజకీయాల్ని వెన్నెలకన్నా చల్లగా మార్చి ఈ ఊరిజనాలకి అనలిటు వంటి చూపే తెలీదు గాబోలు అన్నస్థితికి తీసుకువచ్చిన ఘనత పెదనాయుడిగారిది.

ఆ ఊరికి మొట్టమొదటి సారిగా రాజకీయాల చ్చినప్పుడు సరాసరి వారింటకేచ్చి బసచేసి ఆతిథ్యం పుచ్చుకున్నాయి. నాయుగారు వాటి నెంతో ఆదరించి, ఆ ఊళ్ళో ఒక ఉనికి కల్పించి, పెంచి పెద్ద చేసిన కారణంగా కొంతకాలమయేనరికితమయి చాలకపోతే పంచాయతీ అఫీసును పేర వేరే యిలుకట్టించి వాటి నందులో ప్రవేశపెట్టి ఇన్నాళ్ళుగా ఇన్నేళ్ళుగా తామే గారియనగా ఉంటూ వచ్చేరు. అవిగూడ ఆయన ఇలాకాలో పెంపుడు కుక్కలా విశ్వాసంతో ఆయన్నే అంటి పెట్టుకునుంది ఎందరెన్ని బిస్కెట్లు

చూపించినా చలించలేదు

కానీ హఠాత్తుగా పెదనాయుగారు కనుమూయడంతో అనలు కథ ఆరంభమైంది.

తెలుగు భాషలో 'రాజకీయం' అన్న ముక్కోటుండని తెలిసున్న ప్రతి వాడికీ పెదనాయుగారు కీ రిశేషులైనారన్న వార్త విసగానే పుట్టెదురుబం కలగడానికి బదులు ప్రజల భవిష్యత్తు ఏమిటి? వీళ్ళ ఆలనాపాలనా ఎవరు చూసారు. వీళ్ళను కడుపులో పెట్టుకుని కాపాడగల వ్యక్తి ఎవరు ఎవరన్న ప్రశ్నలు పెనుభూతాలై ఎదురుగా నిల్చి యుకిపించగా భయపడి పోయేదు.

నాయుగారి మరణంతో వాళ్ళకి జగతంతా అంధకార మలుముకొన్నట్టూ, భూత్రమణం ఆగిపోయినట్టూ, దేశం మొత్తంమీద బాక్ మార్కెట్ వ్యాపారం ఆగిపోయినట్టూ అనిపించి వణికిపోయేరు.

ఈ వణిక్రమముఖులందరూ 'పంచాయతీ ఆఫీసులో ప్రెజిడెంటుగారి కుర్చీలో కూచోగల సమర్థులెవరూ అని అనతి కాలంలోనే బిట్టతల వచ్చేటంత తీవ్రంగా ఆలోచించేవగానీ ఆ 'ఎవరో' గారు మాత్రం వారి బుట్టలకు తట్టలేదు.

కొంతమంది మనసులు మాత్రం కొన్ని పేరను సూచించేయి, కొన్ని పేరను అనుమానించేయి. (ఈ పేరను తలచుకోగానే కొంతమంది గుండెలు గుభేలు మన్నాయి.

మరికొంతమందికి 'నేనే' నన్ను సమాధానం దొరికింది. ఇంట్లో బిడ నెట్టుకుని ఊరంతా కలిగినట్టిదేట్లే అని వారాశ్చర్యపడి లేచేక అందులోని సాధ్యాసాధ్యాలను గూర్చి ఆలోచించడంలో లీనమయ్యేరు.

ఏ ఒకరిద్దరికో మాత్రం అనాధలైన అమాయిక ప్రజలను చూడం వల కలిగిన కడుపుకోత భరించలేక పిదసబడిఁ మీ రేం భయపడకండిక. నేనున్నా నిక్కడ. మిమ్మల్ని నాకంటి పాపలో దాచుకుంటానంటే అని అరవాలన్నంత వూపొచ్చేసింది.

మనసులో ఎవరెవరేమాలోచించుకున్నా వెక్కిరిస్త్రం ఆ పదిరోజులూ ఊరిచెరువు పొంగి పొర్లిపోయేట్టు కడవలకాదీ కన్నీరు గార్చడంలోనే నిమగ్నులై పోయేరు పెద్ద లందరూ.

పెద్దక్కగూతా ఐపోయేక నాలుగు రోజులకి, వచ్చేవారంలో ఉండబోయే రాజకీయ పరిస్థితులూ మండిపడి పోతున్న ఎండలో వసవి ఎక్కడికో పారిపోబోతుంటే పట్టుకోబోయిన మంత్రిలా స్పీడుగా అవధాని గారింటి చీడి లెక్కేడు మీసామి.

అవధానిగారి గురించి ఒక్కముక్కలో చెప్పాలంటే 'బ్రహ్మర్షి'. ఈ మూడక్షరాల ముక్కనే విడదీసి చెప్పాలంటే చాలా ముక్కలవనరమౌతాయి.

ఈళ్ళో ఉన్న కొద్దిమంది సంపన్న గృహస్థుల్లోనూ అవధానిగారు ఒక మెట్టు పైన ఉన్నవారు. కానీ మనిషివి చూస్తే రెండువందల ఎకరాల మాగా

ణికి అధిపతి అని ఎవరూ అనుకోదు. ఎల్లప్పుడూ బోజరాజు ఆసానానికి వెళ్ళబోతున్న పండితుడి వేషంలో ఉన్నా వేదంలో ఎనబై రెండు పన్నాలూ చదువుకున్నవారని పసిగట్టలేనంత అమాయకంగా ఉంటారు.

ఎప్పుడైనా ఇంట్లోంచి బయటికి వచ్చినపుడే బంగారపు పొన్నుకట్టగాని మిగతా సమయాల్లో ఆయన చేతుల్లో అష్టోత్తర శతనామోవళి పుస్తకాల్లో, భగవద్గీతో ఉంటాయని ఆయనతో ఏ పాటి పరిచయం ఉన్నవారైనా చెప్తారు.

భక్తి భావంతోగానీ వ్యంగ్యంగాగానీ నేలుగురూ చాటుగా అనుకునే 'పరమ ఛాంధసుడు' అన్న మాటను ఆయన మొహంమీద అనేసినా, అలా అన్నవాడెవడైనా ఒక చిర్మ వ్యవస్థ నవ్వేసి ఊర్కునే సహనమూ, సౌఖ్యల్యమూ ఆయన కున్నాయి.

ఈ పైన వివరించిన గుణాలుగల వ్యక్తికి అన్ని విధాలా సరితూగగల శ్రీయే మహాలక్ష్మమ్మగారు. అంశుకే అవిడకు అవధానులుగారి జీవితాన్ని పంచుకునే భాగ్యం కలిగింది.

నిజంగా మహాలక్ష్మి కున్నంత సిరిసందలతో తులదూగుతున్నా అవిడ కళ్ళలో దిగులు గూడుగట్టుకునుండ దానికి. గొంతులో బాధ జీరోధ్యనించ దానికి కారణం ఉన్న నలుగురు కొడుకులూ చదువుల సేరిత విదేశాల్లో ఉన్నారన్న బెంగ.

అట్లువంటి పురాణ దంపతులు పురాణ
వతనంలో ఉన్నవేళ వీరాసామి
చాచిలోకి దూసుకొచ్చి 'అవతల
కొంపలంటుకుంటుంటే పురాణాలూ
హరిఃభూ వీరింటి బాబూ! లెండి
తప్పవదండి. అవతల అనాధలైన
ప్రజల వెన్ను తట్టండి, అభయం
ఇవ్వండి' అన్నాడు ఆయాసాన్నిగూడా
ఎర్రత్యం చేసి.

అనిధానిగారు తమ చూపుల్ని
'లావొక్కింతయులేదు—' పద్యం
మీదనుండి కళ్ళతోడు పై అద్దంగుండా
వీరాసామి వేపు ప్రసరించేరు.

మహాలక్ష్మ్యగారు కూడా ఒక్కక్షణం
ఒత్తులు చేయడం ఆపి ప్రశ్నార్థకంగా
చూశేరు వీరాసామి వంక.

వీరాసామి పైబట్టతో ఓ సారి
మొహం తుడుచుకుని దాంతోనే
నేలని కుభ్రం జేస్తున్నట్లు దులిపి
గచ్చు మీద కూలబడి స్తంభానికి జేర
గిరి బిడ్డాడు.

అతని వాలకాన్ని చూసేక
'లావొక్కింతయు లేదు....' పద్యం
ఆవేల్లిక ముందుకు సాగదనీ, గజేం
ద్రుడి మొర ఇహ రేపు వినాల్సిందే
ననీ రుణి చేసుకుని పతీ. ఒత్తులూ
పెండి భరిణలో సర్దెసుగునీ పంటింటి
వేపు నడిచేరు మహాలక్ష్మ్యగారు ఓ
గ్గానెడు మజ్జిక తెచ్చి ఉద్దేశంతో.

అనిధానిగారు కూడా భాగవతం
మూసేసి 'ఏమిటయ్యా స్వామీ అహదా
పుడి ఎక్కడో కొంపలంటుకుంటేనే
గానీ మా గుమ్మం తొక్కువుగదా'

అన్నారు శాంతంగా కళ్ళతోడు తీసి
కణతలు నొక్కుకుంటూ.

శ్రుసారి ఎక్కడో అంటుకోలేదండి
బాబూ! మన ఊళ్ళోనే అంటు
కున్నాయి. మీలాంటి వాళ్ళు చూస్తూ
ఉరుకుంటే పక్క ఊళ్ళ గూడా
వా పించిపోతాయి. అనక చేతులు
కాలేక అకులన్న సామెత ఉండనే
ఉందిగదా'

చలని తేట మజ్జికతో వీరాసామి
ప్రాణం కొంక కుదుట పడింది.
వక్కనే ఉన్న వినన కట్టుదుకొని
విసురు కొంటూ 'హమ్మయ్య'
అ(నుకు)న్నాడు.

'ఇప్పుడు చెప్పవయ్యా స్వామీ
అసలు విషయం సామెతలుపయోగించ
కుండా....'

'అయ్యా! సూటిగా చెప్పేస్తానాల
కించండి. నాయుగారు కాలంచేతేక
పంచాయితీ అఫీసులో ఆయన
కూర్పున్న కుర్చీలో ఇంతవరకూ
ఎవరూ కూర్చోని విషయం మీకు
తెలుసుగదా'

'అయితే'
'అవటాని కేముందండి బాబూ!
మెడమీద తలకాయున్న ప్రతి వెధవా
నేనంటే నేనంటున్నాడు ఆ కుర్చీలో
కూచోడావిక'

'అయితే'
'ఇంకా అయితే గియితే ఏమిటండి
బాబూ. అలా అడ్డమైన నాదినీ సింహాస
నం మీద కూచో నిస్తామూ? కైవారాలు
చేస్తామూ?'

'షా! నెమ్మదిగా మాట్లాడు.

ముందాయాసం తీర్చుకో'

'అయ్యా! బయటజరుగుతున్న
మోరాలు తెలిస్తే మీరింత శాంతంగా
ఉండరు. ఎంత ధర్మరాజైనా కురుక్షే
త్రంలో పాల్గొనక తప్పిందా? అబద్ధ
మాడక తప్పిందా? మీరు నడుంగ
టూలి మళ్ళీ పాలెంప్రజలు గుండె
మీదచెయ్యే సుగుని ద్రబోవాలి
అదంతే'

'నేనా నడుంగటూల్సింది'

ఓ పొడుం పట్టుపట్టారవధానుగారు.
మరి చెడ్డవాళ్ళు చెలరేగినప్పుడు
మంచి వాళ్ళే గడటండి నడుం గట్టా
ల్సింది ఎదురు చెప్పకండిక. అది
రూలు'

'ఎవరయ్యా చెడ్డవాళ్ళు'

అవధానుగారికి వీరాసామి మాటలు
వినడమంటే సరదా. 'కాంప
లంటుకున్నాయండి బాబోయ్' అంటూ
పరిగెట్టుకొన్నాడు. అరఘంట గడచేక
గానీ అసలు విషయం చెప్పడు.

'ఎవరేవిటండి ఒహసారలా
వీడిలో అడుగెట్టి జూదండి. వెధవ
పలకరింపులూ, విషపు నవ్వులూ
వాళ్ళాను. ప్రతివాడూ 'ఏంది
బాబోయ్, అరేయ్ బావా' అంటూ వర
సలు గలిపేస్తున్నారు. ఉదాహరణకి
చెప్తాను. ఆ గొడ్డు మోతు వెధవ
లేడూ....'

'ఎవరూ'

'ఇంకెవరూ. కరణంగాదే'

'తప్పు స్వామీ! అలా అన
కూడదు'

'ఏమిటండి తప్పు. పిల్లాజిల్లా

లేనోణి అంటే తప్పించిందా? వాడికి
బిడ్డా పాపా ఎందుకు కలగ లేదం
టారు. ఆ బోడిముండ కరణిన్ని
అడ్డం పెట్టుకుని వాడు చేసిన పాపాలు
ఇన్న అన్నా. చేసినపాపం పామై
చుట్టుగోకుండా హస్తండా'

'ఒకళ్ళ ఊసు మనకెందుకు
జెప్పు'

'అవునర మొచ్చింది గాబట్టి.
అలా అంటే ముట్టనట్టుండ గలిగే
వ్యవహారమే నీ వరకూ రాక
పోతును చేయివాటి పోయింది గనకనే
మీకు విన్నవించు తూంట. వాడప్పుడే
రెండు లాటిల కంకర తోలించాడు.
రోడ్డేముస్తాట్ట రోడ్డు'

'ఎవరూ'

'ఎవరూ! శ్రీశ్రీశ్రీగవరాజులుం
గారు'

మయనభ ఏకపాత్రాభినయంలో
దుర్యోధనుడు "హహహహ పాదాతీ"
అన్నట్టుగా అన్నాడు వీరాసామి ఆపేరు.
ఉచ్చరించడమే తనకసహ్య మన్నట్టు.
"వేయించని మంచిదెరా"

"ఏవిటండి వేయించేది? కాకర
కాయ పుతా. చెప్పకండిక. ఒళ్ళు
మండిపోతుంటేనాకు, ఎలక్షనయ్యేంత
వరకూ ఆ కుప్పలలాగే ఉంటాయి.
గెలిచేదా నాలుగైదు నెల్లు పోమేక
విక్కుతూ నీలుగుతూ పరిపిస్తాడు.
ఓదేదా ఎక్కణించొచ్చేయో అక్కణికే
వెళ్ళిపోతాయి. ఎవడిక తెలియనివండి
బాబూ ఎరెక్షన్ వాగ్దానాలు.'

'నున్నట్టున్నంత చెడ్డవాడూ కన
పడులే వీరాస్వామీ. పోనీ గెలవనీ.

వ్యవహారజ్ఞానం ఉన్నవాడు. నిన్న మొన్నటిదాకా వైస్ ప్రెసిడెంట్ గిరి జేసినవాడుగనా'.

'వాడి బొంద. జ్ఞానం విషయ మెవర దాలో చిస్తున్నాడంటే బాబూ. పదవి నూ సేవరికి అందరి కళ్ళూ పచ్చబొంతనూ. నిన్నటిదాకా బొదూడనివాడు నాలుగు నిల్చున్నట్టు. పొద్దునొచ్చి నామినేషను పడేసావానూ మనా అనెప్పేదాకా తెలీదు నాకు. చెదామదా తిశేను. కనకపు సింహాసనమున.... అని ఎంతో నచ్చజెప్పి జూసేను. 'ససేమిరా' అన్నాడు. గవర్రాజుకన్నా తీసిపోయేనా అన్నాడు. తీసిపోవుగాబట్టే ఒద్దంటున్నానన్నాను. వినలేదు. అయ్యా! ఆ తర్వాత నా కాళ్ళూ చేతులూ అడలేదు. నూసరి మీదగ్గరి కొచ్చేసేనింక. అదీ విషయం.'

'నీ అలుడు నిల్చుంటే నీ కేమయ్యా? వదలి, పలుకుబడి'

చెప్పకండిక పంతులుగానూ నే విస లేనంతే. నోలో నాలిక లేనివాడు నిల్చున్నా ఒహటే కూర్చున్నా ఒహటే గానీ నీతిలేనివాడు లేది నిలబడ్డాడంటే శ్మశానంగూడా మనైపోదటండీబాబూ. మీరేం చెప్తారు. కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళమీద పడుంది. నూ అంకినీడు గురించి ఏమాత్రం తెలిసినా మీరలా అనేదికంటే. కన్నకూతురు గాబట్టి కడుపులో పెట్టుకుంటున్నానుగానీ— పగవడిగూడా వద్దండీ బాబూ అటు వంటలుడు. వదంటే.'

'ఇంతకీ నేనీం జెయ్యాలో చెప్ప లేదు'

'మీరేం చెయ్యాలంటే బాబూ. మీరేం చెయ్యక్కర్లేదు. ప్రెసిడెంట్ గిరికి నేన్నిలబడుతున్నానూ అనొక్క ముక్క జూలకి చెప్పండంతే. మిగతా పన్నీ వాటంతటవే జరిగిపోతాయింక' ఏమిటి? నేనా!'

'అవునండీ బాబూ మీరే. అలోచించకండిహ. మీరు గాకపోతే ఈ కేతి గాళ్ళటండీ అర్దులు. మీరు 'డి' అనండంతే. లేకపోతే ఈ పాలెం ప్రజలకి దిక్కు లేదంక'

తనకు వరసాగా కొడుకులు పుట్టుకొస్తున్నా కలగని ఆశ్చర్యం అప్పుడు గలిగింది అంధానూగారికి.

ఒక్క లిప్త అలోచన తత్వాత చిన్నగా నవ్వేరు.

'ఈ అలోచన నీకెలా వచ్చిందయ్యా స్వామీ'.

'నా కొక్కడికే ఏని టండీ బాబూ! మన్నేదో మాణిక్యమేదో తెలుసుకోగల ప్రతివాడికీ రావలసిన ఆలోచనే యిది. మరేమీ ఆలోచించకండిక'

అవధానిగారు తమ సహజమైన నిస్వల్ప, శాంత ప్రవృత్తులవల్ల ఏరా సామి ప్రతిపాదనని అంగీకరించలేదు.

బ్రాసలాయనకు రోజులో ఎక్కువ భాగం దేముడి గదిలోనే జరిగి పోతుంది. మధ్యాహ్నం. సాయంత్రం విధిగా గీతాసారాయణమో, పురాణ పఠనమో చేయవలసిందే. తన ప్రతి శ్వాసలోనూ అంతర్భాగమైపోయిన 'దైవ చింతన' ను వదలి 'రాజకీయ చింతన' చేయడానికి ఆయన అంత రాత్రి అంగీకరించలేదు.

కానీ వీరాస్వామి ఆయన అభిప్రాయాన్ని సుతరామూ అంగీకరించలేక పోయేడు.

ప్రజలెంత అమాయకులో తెలిగూజెప్పేడు. వాళ్ళకి ఒక ప్రభువు అరిచడంకంటే అతనిరమో వివరించేడు. అవకాల పదవికోసం ఉబలాట పడున్న వాళ్ళెంత దుర్మార్గులలో చెప్పి వాళ్ళకులగోత్రాలు బయట పెట్టాడు. మానవ సేవే మాధవ సేవన్న దేవరహస్యాన్ని మరోసారి గుర్తుజేసేడు. అవధానిగారిలాంటి వాళ్ళందరూ మిన్నకుంటే మోరకలి ఎలా ప్రబలిపోతుందో ఉదాహరించేడు. 'అధర్మాన్ని ఉపేక్షించడం అధర్మంగాదా'ని సూటిగా ప్రశ్నించేడు.

వీరాస్వామి యంత ఆస్థల పద్ధత అవధానిగారి దగ్గర్నుంచి 'చూద్దారే' అన్న ముక్కడిసుకుని బయటపడ్డాడు.

వీరాస్వామి వెళ్ళిపోయేక మన్నేదో మాణిక్యమేదో తెలుసుకో గలిగిరవాల్సి వంతుల ప్రకారం (నచ్చినట్టుగా) వచ్చి అవధానిగారి ఆవ్యర్థిత్వాన్ని అభ్యర్థించేడు.

రెండ్రోజులు సుదీర్ఘంగా ఆలోచించేక రాత్రిళ్ళ కలలో శ్రీకృష్ణవరమూర్తితో సంప్రదించేక అనాధలెన శ్రేయోభిలాషులకి అవయ మిచ్చే అవధానుగారు.

అసందం పట్టలేని ఆశ్రమలు 'కొండిబొట అంధానుగారికి జే' అని మొట్టమొదటి సారిగా వీరాస్వామి నాయకత్వంలో అవధానిగారి భవనాన్ని నివాసాలతో మార్చగించేడు.

4) మహాలక్ష్మమ్మగారి కెంతుకో

దుడుసుకున్నట్లుగా ఒళ్లు జలచరించింది. ఈ నిర్ణయం మంచికా చెడుకా అన్నటువంటి అనుమానపు పొరేబోరెపరెపలాడింది అవిడ మనసులో.

ఎలెకనాఫీసుకి అవధానిగారి నామి నేషన్ గూడా చేరింది. దాంతో అభ్యర్థల సంఖ్య మూడుకి పెరిగింది.

కరణం గవర్నరాజు అప్పటికే పాత పరిచయాలు తిరగేయడం విపరీతమైంది.

వీరాస్వామిలు తెన అంసీదు కొత్త పరిచయాలు చేస్తోడంగూడా విపరీతమైంది.

అలా అవధానిగారి పార్టీలు భయపడలేదు. శరవేగంతో జనాల్లాకి దూసుకుపోయేరు. కారు చేపూలా కమ్మకున్నారు ముక్కుల్లో ఓబ్బెడ పేసినట్టు లిగులుకని ఓటర్ల ఊపిరాడ నీయలేదు.

ఎక్కడ చూచినా ఆహాలు .... ఓహాలు .... రస రసలు .... గుస గుసలు .... హామీలు .... వాగ్దానాలు ... పరిచయాలూ.. పరాచికాలూ జోరుగా సాగిపోతున్నాయి.

అంతటా హడావుడి .... కోలాహలం.

ఆరేళ్ళ కష్టాదుగూడా అరవై యేళ్ళ పృథ్విలో నిడివీధిలో నింపెట్ట ఫలానావారికి పెట్రోయిలనుని కాసిస్తున్నారు.

ముక్కు మొహం తెనీనివాళ్ళు మరో ముక్కు మొహం తెనీని వాళ్ళని ఆత్మబంధువుకన్నా ఆస్థాయంగా పరిగిస్తున్నారు. క్షేమ సమాచారాలనుగుతున్నాయి.

ఇన్నేళ్ళు నాయుడుగారి పాలనలో గ్రామ ప్రజలకు జరగని సౌకర్యాల చెన్నిటితో (భూతద్దంగుండా) ఎత్తి చూపి 'ఈ కన్నీళ్ళు, ఈ కష్టాలు కల కాలం కాపురం చెయ్యవ' అని ధైర్యం జెప్పి 'మిమ్మల్నుద్ధరించడానికి నడుం గట్టింది ఫలానా బాబే' అని ఒకటికి పదిసార్లు గుర్తు జేస్తేస్తూన్నాడు.

'అ బాబు' హయాం నచ్చేక ప్రజా డీవనం ఎలా మారబోయేదీ చెక్కికలర్ దృశ్యాలలో కళ్ళముందు నిలబెట్టు న్నాడు.

మొత్తంమీద రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ ముమిడినళ్ళు మాగేసే గదిలో లాగి ఆడిరి వాతావరణంలో ఒక విధ మైన ఉద్రిక్తత ఏర్పడింది.

రెక్కలా చిచ్చిన కొడుకులు విదేశాల తెగిరిపోయినా ఎంతో అవునరం పడేసేగానీ గడప దాటి కాలు బయట పెట్టాల్సిన అవునరం కలగని అపథాని గానికి ఈ నండడి న మూహాల్ని చూస్తూంటే తన చుట్టూ ఏం జరుగుతుందో అర్థంగాలేదు. తెలుసుకోడానికి ఉత్సాహం గూడా చూపలేవాయన.

భావమంతా మానికి సంబంధించి సంత వరకూ కృష్ణవరమాత్మ మీదా ఇహానికి సంబంధించినంత వరకూ వీరా స్వామిమీదా పడేసి నిమిత్త మాత్రులై కూచుండిపోయేరు.

వీరాస్వామి బైటనించి లోనికొచ్చి నప్పుడెల్లా ఒక్కో విచిత్రమైన నార్త చెప్పేవాడు.

'దొంగ వెధవలు. వాళ్ళ ఎత్తులు జూసేరండి బాబూ. వీళ్ళ దుర్మార్గానికి

నాయుడుగార్ని గూడా అద్దం పెట్టు కుంటున్నార క్రిందగ్రహాళ్ళు గాంధీ నడ్డుపెట్టుకున్నట్లు. శిలావిగ్రహం పెట్టి స్తార్డ ఆయనది.'

'ఎవరు స్వామీ ఆ మాట అన్నది'

'ఇంకెవరు బాబూ! మా అంకినీడు పార్టీవాళ్ళే. నా కొళ్ళు మండిదలచే నమృంది. వాళ్ళ నక్కవినియాలాస్తుం చేసు. శిలావిగ్రహమేం కర్మ కంచు విగ్రహమే పెట్టిస్తామని చెప్పమన్నెప్పే నంతే మనవాళ్ళతో. వాళ్ళ రోగం కుదుర్చుండిక. ఒక్కడూ నోరెత్త లేదీకంతే.'

నిజమే! ఆయన చేసిన సేవలకి కంచు విగ్రహం పెట్టించినా ఆయన ఋణం తీర్చుకోలేము స్వామీ.'

'ఇదిగిదిగో. మీరిలా అభయహస్త మిస్తారన్నలిశే మీతో చెప్పకుండా బయట మాటిచేశాను.

ఈ విధంగా వీరాస్వామి అపథాను గారిని సంప్రదించకుండా ఎన్నో నిర్ణయాలు చేసెయ్యడం వాటికాయన సంకోచించకుండా ఆ మోదముద్ర వేసెయ్యడం మామూలై పోయింది.

ఒకనాడు వీరాస్వామి రునరున లాడుతూ లోనికొచ్చాడు. 'దుర్మార్గు లండీ బాబూ నరరూప రాక్షసులంతే. ఇలా మలుపుల్ని కొనేవాళ్ళను నే నెక్కడా చూశేదు ఈ పాపాల నీ భూమాత సహించలేదీక.'

'ఏమిటి స్వామీ మళ్ళీవమొచ్చింది' నెమ్మదిగా అడుగుతారేమిటండీ బాబూ! అవతల వాళ్ళు మన ఓటవీని నవిలేస్తుంటేను, ఒక్కెదు వేరిలా

పారెయ్యండి వాళ్ళ అంతేదో తేలు స్తానిక'

'ఏమిటి స్వామీ ఎందుకు మళ్ళీ దబ్బు'

'ఎందుకేమిటండీ బాబూ వాళ్ళు ఓట్లన్నీ కొనేస్తున్నారు. ఎక్కటి కడిపిరా ఫదీ. వచ్చిపానూ అంటున్నాడు. ఏవీ తెలిసి వాళ్ళకి నేనీ పెట్టటం కాదటండీ మరి. చూద్దాం. మన వేనా అంత చేతులు ముడుచుగూర్చున్నదీ. ఒక్కసారి గనక మనంచేయి విడిలిస్తే వాళ్ళక్కడుంటాంక'

"గెలవడం కోసం లంచం గుడా పెట్టాలాస్వామీ. ఇటుంటి నీచపు నులు చేసి గెలవకపోతేనేం."

వీరాసామి జాలిగా నవ్వుతోయేడు గానీ అలానవ్వుతే ఏడ్చినట్టుంటుందని మామూలుగానే నవ్వేడు. నవ్వడం పూర్తయేక ఇలా అన్నాడు.

"ఎందుకే ఏటా టండీ బాబూ! మీరింత సత్కళాలవ్వనుపులు గాజటి మీరు సింహాసనాన్నదీ ప్రిస్తే మళ్ళీ

ధర్మం నాలుగు పాదాలా నడుస్తుందన్న ఆశతోనే మేమిన్ని బాధలు పడుతుంటు. మీరెన్ని సంసలకి వేల మీద విరాళాలివ్వలేదు. ఇదీ ఒక విధమైన విరాళమే. ప్రజాసేవ కే గదా మన మేంచేసినా. ఈ అమాయక ప్రజలు ఆ దుర్మార్గుల చేతుల్లో పడకుండా కాపాడడం కోసం మీరు అర్చు బెడతే అది నీచపునెందుకౌతుందండీ. ఇదీ ఒకవిధమైన ధర్మ కార్యమే గదా...."

అవధానిగారు మారు మాట్లాడకుండా వీరాసామి అడిగిన మొత్తాన్నిచ్చేరు.

వీరాసామిలా అడగడం, అవధాని గారలాగే ఇవ్వడం అది మొదటిసారి గాదు. ఆఖరుసారికాదు. కనుక ఎలక్షను ముగిసే లోపల అవధానుగారు చాలాసార్లు చేయి విడవ వల్సివచ్చింది.

రోజులు దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ ఎన్నికల ప్రచారం తీవ్రతరమైంది. ఏనోటా విన్నా అవధానుగారి పేరే విన

● ప్రఖ్యాతి చెందిన వేటగాడు క్లబ్ లో మిత్రులకు తన సాహసిక అనుభవాలను చెప్తున్నాడు. "ఒకసారి నేను గుడారంలో కూర్చొని లక్షణంగా భోజనం చేస్తున్నా; ఇంతలో పెద్దపులి వచ్చి సరిగ్గా వెనక చేరి నా మెడను వాసన చూస్తుంటే ఆ వెచ్చని ఊసిరి నాకు తగిలింది, అప్పుడు నేనేమి చేశానో తెలుసా".

అప్పటికే బాగా విసిగెత్తిపోయిన మిత్రుడు లేచిపోతూ :

"బహుశా కాలరు పైకెత్తుకొని పుంటావు" అన్నాడు

—వద్మావతీరాజ మోహన్

బదుతోంది. ఎక్కడ చూసినా ఆయన తాలూకు ఎన్నికల గుర్తే కనబడుతోంది

ఎన్నికలు ముగిశాయి.

ఫలితం ప్రకటింప బడింది.

అప్పుడు మాత్రం అవధానుగారి పేరు వినబడ్డేదు.

ఫలితం ప్రజల చెవిని బడగానే “అంకినీడు గారికి యె” అన్న కేకలు గ్రామాన్నంతటినీ వెల్లువలో ముంచెత్తాయి.

ఈ వార్త వినే సమయానికి భగవత్సన్నిధానంలో ఉన్న బ్రహ్మర్షి “దైవేచ్ఛ” అనుకుని ఒకనిట్టాయ్ వదిలేయ.

ఆతర్వాత ఒక్కొక్కరే వచ్చి అవధాని గారికి తమ సంతాపాన్ని తెలిపి రిష్టైకార్థలా వచ్చినంత అర్జెంటుగానూ వెళ్ళిపోయేరు అంకినీడు గారికి అభినందనను తెలుపడం కోసం.

ఆ మధ్యాహ్నమే ఒకతను అవధానిగారింటికి పరిగెట్టి కుంటూ వచ్చేడు.

“త్వరగారావారి వాటూ! వీరాస్వామి గారు విషం మింగి ప్రాణం తీసుకోబోయేరు. సమయానికి ఆదాటుగా రద్దు పడ్డారు. ఆయన మిమ్మల్ని చూశాలంటున్నారు.

సాధ్యమైనంత తక్కువవ్యవధిలో వీరాస్వామిదురుగా నిలబడ్డారు అవధాని గారు.

యింటిముందు చాలా మంది జనం ఉన్నారు. గదిలో మంచం చుట్టూ ఉన్న ముఖ్యుల్లో గవర్రాజు, అంకి

నీడూ గుడా ఉన్నారు.

అవధానిగార్ని చూస్తూనే అన్నాడు అంకినీడు.

‘క్షమించండి పంతులుగారు! కులతనం వేడిలో ఎందరు జెప్తున్నా వినేకుండా ఈ పన్నేకాను. ఇంతవరకూ వసుంద నెలిస్తే కాలు కదపకబోతును, ఇంత జరిగేకే ఈ పదవులూ పలుకుబడులూ నాకొద్దు. ఈ ప్రెసిడెంటు గిరిమీరే దీసుకుని మా మావంతు బ్రతికించి పుణ్యం గడుకోండి. దర్శంతో చెప్పలు కుట్టించు గిచ్చుకుంటాను.’ అవధానిగారు అతన్ని చరిస్తూ తమ సహజమైన చిర్నవ్యుతో జవాబిచ్చేరు.

‘తొందర పడకంకినీడూ. నువ్వు తప్పేమీ చెయ్యలేదు. నిజంగా నాకా పదవిమీద వ్యామోహం లేదు. బనాముసలివాణ్ణి. నీవు కుట్టవాడివి. యువకులు పనేసినటు వృద్ధులు చేయలేరు గదా. ప్రజాసేవ జేసే మహద్భాగ్యం నీకు దక్కింది. జాగ్రత్తగా నీ కర్తవ్యం నీవు నిర్వహించు. అపైగ పరమాత్మ ఉండనే ఉన్నాడు. ఇక మీ మావంటూరా స్నాని కొచ్చిన అవదేమీదేదు. ఆచార గారి హస్తవాసి మనకు తెలింది గనకనా....’

క్షణోపల వీరాస్వామి కళ్ళ తెరిచి అవధానుగారివేపు పశ్చాత్తాపంతో దహించుకుపోతున్న హృదయంతో చూసేడు. దరిమిలా అందర్నీ ఆ గది విడిచిపెట్టి పొమ్మన్నట్టుగా నైగ జేసేడు.

అవధానుగారు తప్ప మిగతా వారంతా వీరాస్వామి అనుజ్ఞ ప్రకారం

బయటికి నడిచేరు మానంగా. అవ
భాషుగారు వీరాస్వామిని అప్యాయంగా
వలకిరించేరు.

‘ఎలా ఉంది స్వామీ’

‘ఆ మాట మాత్రం అడక్కండి
బాబూ నాగుండె మండి పోతోంది.
ఉట్టి పుణ్యానికి నాలుగోడల మధ్యనా
కృష్ణామా అనుకూల మిమ్ముల్ని
బైటికి లాగేను. నావల్ల మీరు చాలా
నష్టపోయేరు బాబూ! బహటా రెండా
పాతికవేలు. నేడే నీ న పాపానికి
ప్రాయశ్చిత్తం లేదంతే ఈ పాపిష్టి
మొహం ఇహ మీ క్కనబడకుండా
ఉండాలని ప్రయత్నిస్తే ఆ పాపిష్టి
దేవుడు ఆ అవకాశం గూడా ఇచ్చి
లేదు. నా పాపానికి నిష్క్రూతి లేదీంక
లేదు’

‘తప్పు స్వామీ! త్వరపడి దేవుణ్ణి
విందించకు. ఎవరెవరి ఖర్చులో ఎలా
జరగాలని రాసిపెట్టుంటుందో అలాగే
జరుగుతుంది. అందరమూ నిమిత్త
మాత్రులమే. ఆ పాతిక వేలా నిజంగా
నావి కావేమో! అవి ఎవరికి ఎలా
చేరాలో అలాగే చేరేయి. నేనేమీ
బాధ పడంచేరు. నువ్వేమీ బాధ పడకు.
నేనా పదవి ఆశించలేదని నీకూ తెలుసు.
నేను కేవలం విన్ను సంతోషపెట్టడం
కోసం. ధర్మసంస్థాపన కోసం స్వంత
అల్లుడికే ఎదురు తిరిగిన నీ కోసం
విల్చున్నాను. ఇందులో ఎవరిదోషమూ
లేదు. ఎప్పుడేదెలా జరగాలో అలాగే
జరుగుతుంది. అందుకు భిన్నంగా
జరగలేదని బాధ పడడం అవివేకుల
లక్షణం. అయినా గెలిచింది ఎవరో

వూయి వ్యక్తి కాదుగదా! స్వయాన
అల్లుడాయ్. పెద్దవాడివి. అన్నీ తెలిసిన
వాడివి. నువ్వతన్ని చక్కదిదుకో
పైనుండి. ధైర్యంగా ఉండు. సెస్తా
నింక’

అవధానిగారు వీరాస్వామికి ధైర్యం
జెప్పి గది బయటకు నడిచేరు.

ఆయన బయటకు రాగానే అంకి
నీడూ గవరాజూ లోనికొచ్చేరు.

వాళ్ళిద్దర్నీ చూచూనే వీరాస్వామి
చెంగున గంటేసి లేచి కూచున్నాడు
మంచం మీద

ఏనో మాటాడబోతూ యదా
లాపంగా కిటికీవేపు చూసిన అంకి
నీడుకి, ఆతన్నసుసరించిన మిగతా
యిద్దరికీ యింటివేపు సాగిపోతున్న
అవధానిగారు కనబడేరు.

మహావ్రస్థానాని కెడుతున్నట్లున్న
ఆయన్ను చూడగానే ‘నీ కెందుకల్లుడూ
నువ్వు నిలబడు. ఎలకనుకయ్యే ఖర్చు
నేనెలాగో సరుబాటు జేసాను’ అని
అభయ మిచ్చిన మామా, సకాలంలో
మామగార్నండి సరెన సహాయం
పొంది అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్న
అల్లుడూ, అందినంతలోనే పదివేలు
దిగ్గమింగి తన అభ్యర్థిత్యాన్ని అంకి
నీడుకి దారబోసి మళ్ళీ ఉపప్రభువు
పదవితోనే తృప్తిపడ క రణం.
ముగురూ కలిసి జమీలిగా ఘక్కున
నవ్వేరు అవధానిగారికి వినబడడనే
ధైర్యంతో—

□□□

రాత్రినీ, నీవేరు రాజకీయమా? వరిలు! ధాగం

[గత సంచిక తరువాయి]

8

నీకు సిగ్గులేదురా సత్యం! మళ్ళీ
వా జమ్మవి. వాడి తొత్తుని." అన్నాడు సీతాపతి.

"అవునవును. మహా నీకే వుంది, సిగ్గు! తగుదునమ్మా అని వచ్చి నా ప్రాణం తీసి చిరంజీవిగాడికి పని చేయమన్నాను. చేసేను, ఇవాళ వాడు నాయంటికి వచ్చి నన్ను పలుకరించి తెడితే నీ కది మంటగా వుంది. ఇంటి కొస్తున్నవాడిని మోకవజ్జకు గెంటు మంటావా?" అన్నాడు సత్యం రోషంగా.

"ఎంత నేను చెబుతే మాత్రం అంతపని ను క్షయింతుకు చేస్తావులే? పోరాపో! మీ కెవ్వరికీ సిగ్గులేదు."

"ఇందాక నా కొక్కడికి అని యిప్పుడు మా అందరికీ అంటున్నావ్, నిడి రెళమేమిటా అసలు?"

"ఉచ్చేళమా? ఒరె సత్తిగా, నన్నెందుకు చెచ్చగొడతావ్ చెప్పు. నీకేం తెలిదుట్రా?"

"ఏమిటి తెలిసేది?"

"అమ్మకొడికా! ఎదిగిపోయేవురా బాబూ! అవు నే చిరంజీవిగాడికి గుండెని కదూ ఎడక్క ఏమంతావ్ మరి? ఒరేయ్ మీ రాజకీయాలు తగులబడిపోనూ, ఎంతెంత రాజకీయంరా సన్నాసీ! నేను రాజకీయా లకి నర్రీ కావడం లేదురా బోడిగా. రాజకీయాలన్నీ ప్రేమలోకి తీసుకురావ డంటున్నాను. అర్రమయ్యాందా?" అన్నాడు సీతాపతి కోపంగా.

ఎన్నికలు పూర్తయిన ఆరు నెలలు గడచిం తర్వాత శిబిర్లూ తీయబడిగా కూచుని మాటాడుకునే అనుకాళం చిక్కింది. వాళ్ళిద్దరూ హోటలు రత్నంలో ఒక మూల కూచుని తర్లన

సీతయ్య

భరనలు చేసుకోదం ప్రారంభమైంది
'సిగ్గులేనితనం' దగ్గిర్నుంచేసు.

సీతాపతి ప్రేమ పేరు ప్రస్తావించ
దంతోచే సత్యం చాలా రకాల ఆలో
చనలకి గురైపోయేడు. చాలాసేపు
నిశ్శబ్దంగా వుండి చివరికి అన్నాడు.

"అయితే నన్నిప్పుడేం చేయ
మంటావు? వాడిని మాయంటికి

న్నాడు. తెలుసా?"

"అయితే, ఏమిటయిందశితావ్?"

"ఏమిటయ్యిందా? నువ్వె నా
అడుగుతున్నావ్ — ఏమి టయిందని?
నీకు చీమ కుట్టినంత బాదై నా
లేదుట్రా?"

"నన్నెందుకు కుట్టాలి చీమ?"

"చీరంజీవి మీ సుమతిని ప్రేమిస్తు

జరిగిన కథ - కమామిషం

తిమ్మాపురం పురపాలక సంఘ ప్రెసిడెంటు రామదాసుకు
ఆర్థ, అంతస్తు అన్నీ ఉన్నాయి. ఆయన వారసుడు
చిరంజీవి కాలేజీ ఎలక్టునులో నిలబడి గెలిచాడు.

ఆ కాలేజీలోనే చదువుతున్న కరప్రసాదంతో పరిచయం
పెంచుకున్న సుమతి అకస్మాత్తుగా ప్లేటు ఫిరాయించి
చిరంజీవివైపు మొగ్గుతుంది.

చిరంజీవి పుట్టినరోజు పండుగ. తడి, మడి పార్టీలు.
సుమతి వగైరాలంతా హాజరు, రామదాసుగారు మర్యాద
కోసం వచ్చిన విద్యార్థు లందరికీ నాలుగు సీటి వాక్యాలు
బోధించారు.

— ఇక చదవండి.

రానిస్వ కూడదంటావ్, అంటేగా?"

"ప్రేమొలిపెట్టి ఇంటా ఏమిటా
గాడిదా? నియంటికి వాడొస్తే నాకేం
మంటుమకున్నావా?"

"దొంకతిరుగుడు మాని తిన్నగా
మాటాడు."

"వాడు మీ సుమతిని ప్రేమిస్తు

న్నాడురా?"

"చెప్పేవ్."

"మీ సుమతిని నేనూ ప్రేమించే
చేత్రా రాస్కెల్?"

"మరి సుమతి నిన్ను ప్రేమించ
వద్దా?"

"అమాటకొస్తే సుమతి చీరంజీవి

గాడినీ ప్రేమించడం లేదు తెలుసా :
వాడి మేడనీ, కారుని, వాడి హోదానీ
చూచి ఆళ పడుతుందేమోగానారేయ్,
వాడు దొంగరాస్కెల్ ! ఉదాహరణ
కావల్సివస్తే—నేను, నేనురా ! అవ
సరమున్నంత వరకూ నన్ను వాడు
కుని, ఆ అవసరం గడిచిం తర్వాత
నన్ను పుట్టినట్టిని కొట్టినట్టు కొట్టి
పొమ్మన్నాడు. అదే విధంగా, మీ సుమ
తితో వాడి అవసరం తీరిం తర్వాత
సుమతిని పొమ్మంటాడేగాని పెళ్ళి
చేసుకోడు. యమదెబ్బగాడు వాడు.
వాడి దొంగబుద్ధి, వాడి నక్కచివయం
నాకు తెలుసునా నన్నానీ : పో....
పెళ్ళి మీ సుమతితో చెప్పు. కళ్ళు
మూసుకుని గోతిలో పడొద్దని హెచ్చ
రించు. తెలిసిందా ?" అన్నాడు
సీతాపతి.

"గొయ్యో సుయ్యో, దానిష్టం.
దానిష్ట మొచ్చినట్టు నడుస్తుండేగాని
మధ్య మన మెనళ్ళమీ నలహా
లిచ్చేందుకు ?" అన్నాడు సత్యం.

"సుమతి మీ సిస్టరా !"

"అందుకని దాని ప్రైవేట్ ఎఫై
ర్స్ లో జోక్యం చేసుకోమంటావా ?
నావల్ల కాదది. 'సుమతి ! సువ్వు
చిరంజీవిని ప్రేమించడం మానేసి
సీతాపతినే ప్రేమించమ్మా !' అని
చెప్పేందు కిదేమైనా కూరగాయల
వ్యవహారమా ? ప్రేమరా ప్రేమ !
ప్రేమనేది జీవితంలో ఒకే ఒకమాటు,
ఒకే ఒకడిపై న కలుగుతుంది. అంతే
గాని రోజుకో రకంగా రోజుకో మనిషి
మీద కలగదు. తెలుసా ?"

అన్నాడు సత్యం ఆ వేళం గా.
సీతాపతి ఫెక ఫెగానవ్వేసేడు. అనవ్వుని
మరికొంతనేపు పొడిగించేడు. నవ్వు
అగిపోవటం తోటే అతని మొహం
ఎర్రబడి వుంది. హోటల్లోవున్న సం
గతి మరిచి చాలా రోషంగా అన్నాడు
సీతాపతి.

"ఏం చెప్పేవురా సత్తిగా ! ఒరేయ్,
సువ్వు మరిచి పోయావో, లేక నటి
స్తున్నావో గాని మీ సుమతి మొట్టి
మొదట ప్రసాదం గాడ్ని ప్రేమించి
ంది. నీకూ తెలుసా నిషయం. పైగా
అది మామూలుగా ప్రేమించలేదురా.
మాటుగా ప్రేమించింది. వాడు, ఆ
ప్రసాదం గాడు సాధు జంతువు గనక

• ఆనివిష్టు •

చేతులు కట్టుక్కుచున్నాడుగానీ అదే
మరో రాడీ వెధవ వుంటే. ఆ పరిచ
యంతో సుమతికి పుట్టిన చైల్డ్ కి
తండ్రై పోయేవాడు. చూస్తుండు,
చిరంజీవిగాడు ఆ హోదాకి పెళ్ళి కాక
ముందే చేరుకోకపోతే నన్ను పేరుతో
పిలవకు !"

సత్యం చివలున లేచి సుంచు
న్నాడు. గుప్పెట బిగించేడు గాని
మళ్ళా వెంటనే తెరిచేడు. గట్టిగా అరవ
బోయేడుగాని సంజాయిచుకొన్నాడు.
కానీ, అతి నెమ్మదిగా మాటాడినా,
చాలా కటువుగానే అన్నాడు.

"అంత మాట అని సువ్వు గనక
బతికిపోయేవు. అదే మాట మరో

వెదవ ఎవడెనా అని వుంటే వాకు చీరేసి వుండును. సుమతి నాకు సిస్టరన్న సంగతి మరిచిపో. ఒక ఆడపిల్ల గురించి చెడుగా మాటాడకు. నీ కన్నే మిటో నాకు తెల్పునా! ఎవడో నిన్ను చీ కొట్టాడని వాడిమీద నీ మంటని దమ్ములేక మరో మనిషికి అంటగడుతున్నావ్. జాగ్రత్త! ఇంకెప్పుడూ సుమతి ప్రేమ విషయం నా దగ్గిర మాటాడకు అనలివాళనుంచి నాతో ఏమీ మాటాడకు. గుడ్ బై. వెళోసా!”

సత్యం వెళ్ళి పోతుండగా సీతావతి లోలోన కోపంతో మండిపోయేడు:

‘వీడుత గంగిగోష్ఠి! సుమతికి అన్న వీడు. సుమతిని చెడగొట్టి పొర పాటయింది సతిగా తమించమని వేడుకుంటే పీడిక నోరెత్తడు. ఇంతటి మంచి ముండావాడిని దగ్గిరెట్టుకని బంగారం లాంటి అసకాశాన్ని చిరం జీవి కొదిలేసిన పూర్వేసు. నాకై నేను ప్రెసిడెంట్ గా పోటీ చేసి వున్నా బాగుండి పోను. ఇటీవ్ బూలేట్ నా! ఇప్పు డెన్ననుకున్నా ప్రయోజనంలేదు. జరిగేదేదో జరక్కమానదు. మన జాగ్రత్తలో మన ముండాలి.’

“సుమతి చిరంజీవి తో చాలాయదిగా తిరుగుతోంది తెలుసా?” అన్నాడు రవి.

“తెరిదు” అన్నాడు ప్రసాదం.

“మొన్న సినిమాలో చూసేను. విన్న ఊళ్ లో చూసేను. ఈరెండు తడవలూ వాళ్ళని పెద్దగా వట్టింతుకోలేదు గాని, ఇన్వోక్ దేయ్యాల బంగళా

దగర వాళ్ళదయా అతి దగ్గిరగా కూచుని నవ్వేసుకుంటూ ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్లు వడిపోతూ మాటాడు కుంటూంటే నావకు నుండి పోయింది ప్రసాదం!”

“నీ కెందుకు వళ్లు మండి పోవడం?”

“వెళ్ళి కాకుండా, అలా పట్ల పగాలు లేకుండా కాసు లెక్కొట్టి తిరిగే సుంటే వళ్లు మండదూ?”

“అయినా ఆ దేయ్యాల బంగళా వేపు నువ్వెందుకేలేవో?”

“నువ్వేమో అక్క దగ్గిరి కెళ్ళి పోయేవ్. నాకొక్కడికి తోచి చావ దాయె! పుచ్చకం తీసుకుని అటు వేపు వెళ్ళేను. నీకు తెలుసుగా అదెంత విర్రెన ప్రదేశమో, నేను వాళ్ళని చూచేను గాని వాకు నన్ను చూశేదు.”

“ఇంకెప్పుడూ అటు వెళ్ళకు.” చాలా సేపు ఇద్దరో ఎవరూ మాటాడలేదు. నిశ్శబ్దాన్నింకభరించలేక రవి సిగరెట్టు ముట్టింతుకుంటూ అన్నాడు.

“అయినా ప్రసాదం. ఆడపిల్ల మరీ అంత చొరవగా తిరగడం మంచిది కాదేమో! ఏమంటావో!”

“పరీక్షలు దగ్గిర పడుతున్నాయి. శ్రద్ధగా చదువు కోవడం మంచిది. ఏమంటావో?” అన్నాడు ప్రసాదం.

“ఏం మనిషి వో గాని నీ తో స్నేహం చేయకం బహుకష్టం రా ప్రసాదం.” అన్నాడు రవి.

41 ప్రసాదం నవ్వి పూచుకున్నాడు.

—అదివారం సాయంత్రం ప్రసాదం బజారునుంచి యింటికొస్తుండగా

సీతాపతి కారులోవచ్చి అతని ముందా
గేడు. దోర్ తెరిచి 'గెటన్ ప్లీజ్'
అన్నాడు.

ప్రసాదం ముందు తటపటా
యించేడుగాని మళ్ళీ సీతాపతి బల
నంతం చేయగా కారెక్కక తప్పింది
కాదు. అతను కారులో కూచున్న
తర్వాత స్టీరింగ్ దగ్గరున్న సీతాపతి
వద్దకూచున్నాడు హుందాగా.

కారు మెత్తగా పోతోంది. ఆకారు
గురించి మాటాడేడు సీతాపతి.

"మావయ్య కొన్నాడు ఇవాళ
ట్రైల్ వేస్తున్నాను. అవునూ, ఎలా
చదువుతున్నారు?"

"ఫరేదు."

"ఎక్కడుండేమిటి? మీ ఫ్రండ్
నాదిలి ఒంటరిగా వాస్తున్నారు?"

"రైబ్రరీ కెళ్ళేను."

"అలాగా. నేనసలు మీ రూమ్
వేపే వస్తున్నాను. దార్లోనే మీరు
కలిసేరు. మనం కలుసుకుని చాలా
కాలమైందికదూ?"

"కాలేజీలో రోజూ కనుపిస్తూనే
వున్నాంగా."

"ఏం కాలేజీకోలేంది. కాలేజీ
అటే భయంగా వుంది."

"గరుమా?"

"అప్ కొర్స్, సరిగా భయమని
కాదనుకోండి, అదోగ్ మైన నిరు
త్సాహం."

"....."

"ఎప్పటికప్పుడు చదువుదామను
కుంటానే, ఇంతకాలం చదువుని
రక్షించేసి. ఎప్పుడు పరీక్షరాస్తు
న్ని

న్నాయని తెలిసి బెంగపడిపోతున్నాను.
వదిలేయండి. చదువు గోల. ఇవాళ,
ఈ కొత్తారుమీద ఒక కొత్త సిని
మాకి వెడవాం. ఏసంటారు?"

"వాద్దులేంది. ఏకంగా పరీక్షలై
పోయి తర్వాత చూద్దాం సిని
మాలు."

సీతాపతి చిర్నవ్యు నవ్వి అన్నాడు.

"మీలాటి బ్రిలియంట్స్ గూడ
ఎప్పుడోవచ్చే పరీక్షలకి యిప్పట్నుంచే
చదువు చదువని కలువరిస్తే ఎలా
చెప్పండి. మొదలం మేము చదువు
కోసం బెంగపడాలగాని మీకేమింది.
నిక్షేపంగా, చదవకపోయినా పాసవు
తారు."

"అయినా, నాకు సినిమాలపట్ల
అంత అభిమానంలేదు.

"సీతాపతి నిట్టూర్చి అన్నాడు

"పోనీండి. మీ కోరిక ప్రకారం
సినిమా మానేద్దాం. కొత్త కారు
కొన్నాంగనక. అలా వీచవరకూ
వెళ్ళొద్దాం, కాదనకండి. ఒక్క అర
గంటలో వచ్చేద్దాం. ఒకే?"

ప్రసాదం కొంతసేపు ఆలోచించి
అన్నాడు

"సరే. మీ యిష్టం!"

"దేంక్స్."

"కారు వీచవేపు సాగింది. వీచక
దురంగా కాదు ఆపి ఇదహా కాలినడక
ప్రారంభించేయి. దార్లో సీతాపతి ప్రసా
దంతో తన కుటుంబ సభ్యులూలు
కొన్ని చెప్పటం మొరలుపెట్టెడు.

ఒకచోట —

సీతాపతి మాట లాగిపోయేయి.

అతనూ అగిపోయేడు. ప్రసాదం చేతివి పచ్చుకుని, దగ్గిర్ అగిపున్న కారుని చూపిస్తూ అడిగేడు పీతావతి.

“అకారెవరిదో గుర్తించేరా!”

ప్రసాదం తెరీదన్నట్టు కలలాపేడు. పీతావతి నవ్వి అన్నాడు.

“ఎకనామిక్స్ పుస్తకంలో ఏ పేజీలో ఏ మేటరుందో చెప్ప

గలరుగాని ఈ పూర్వో ఏకారు ఎవరిదో తోచుకోలేరు మీరు. ఆ కారు మన శిశువేదం ది బాటు.”

“ఎని పూరుకున్నాడు ప్రసాదం. ముళ్ళా నడక ప్రారంభించేడు.

“ఏదెందు కాచ్చాదో యిక్కడికి.

మీతో మాటాడుతూ వస్తాగా గరుపు దామనుకుని యింత దూర మొస్తే కవిలాగా ఏదూ యిక్కడికి దాపురించేదేమిటి ఖర్మ! పోసింది వెదనవి. మనమలా పోదాం రండి.” అన్నాడు పీతావతి.

సీతాపతి ఏదో దాచేస్తున్నాడని గ్రహించేడు ప్రసాదం.

సరుగుడు తోపులోంచి నడక సాగుతోంది. ఒకచోట సీతాపతి కాళ్ళకి బ్రేకువడింది. ప్రసాదం చేతిని గట్టిగా నొక్కి బలా నెమ్మదిగా అన్నాడు.

“అటు చూడండి.”

ప్రసాదం అటు చూసేడు.

నేలమీద జంపకానా వుంది. జంప కానామీద తిమిలంబారాలూ, ప్లాస్కూ వున్నాయి. మరోవక్క అందమైన ట్రాన్సిస్టరుంది. వీటన్నిటి మధ్యా చిరంజీవి వున్నాడు. చిరంజీవిగుండెం మీద సుమతి వుంది.

ప్రసాదం గిరుక్కువ వెనక్కి తిరిగి అన్నాడు.

“రండి పోదాం!”

“అయ్యో యింకా సి నీ మా ప్రారంభం కాలేదండి బాబూ : వెళ్ళి పోదామంటా రేమిటి? చెట్టుచాటున ఓపికచేసు కూచున్నామంటే, బ్రహ్మాండమైన పెక్కు సి నీ మా చూడొచ్చు. వుండండి.” ప్రారేయ పడ్డాడు సీతాపతి.

ప్రసాదానికి వక్కు మండిపోయింది. వేడిగా అన్నాడు.

“మీరొచ్చే రండి. నేను వెళ్ళి పోతున్నాను.

సీతాపతి ప్రసాదంవేపు చూచి బలా మర్యాదగా అన్నాడు.

“నరే. మీ యిష్టం! మీరు వాతో యిక్కడికి రావడాని కిష్ట పడ్డట్టు నేను మీతో తిరిగి వెళ్ళిపోదామి కిష్టపడుతున్నాను. ఈ బూతు సి నీమారోజూ వుండేదేగా! మరోనాడు నే నొక్కడీ చూస్తానైంది. వదండి పోదాం.”

ఇద్దరూ తిరుగు మొహం పట్టారు. వాళ్ళిద్దరూ కారులో కూచున్న తర్వాత కారు కదిలింది.

దార్లో ప్రసాదం సీతాపతి నడి గేడు.

వీచలో వాళ్ళిద్దరూ వుంటారని మీకు ముందే తెలుసుగదూ!”

“అహ. తెలుసు. ఈ చోద్యాన్ని మీకు చూపించాలనే మిమ్మల్నిక్కడికి తీసుకొచ్చేను. ఇందాక సి నీమా అన్నాను చూడండి. మీరు సి నీమాకి రానన్నారు. అవునా? సి నీమా అంటే ఏదను కున్నారు? మీరేదనుకున్నారో నాకు తెలీదుగాని మన ఉద్దేశంలో సి నీ మాంటే ఈ రామాయణమనే!” అన్నాడు సీతాపతి కాపిగా.

“నేను ఈ సినిమాని చూస్తే
మీక్కరిగే ఆనంద మేవిటో గూడా
తెప్పండి సీతాపతిగారూ ?”

సీతాపతి నవ్వి సమాధానం
చెప్పేడు

“నా ఆనందం మాట దేవుడి
కొదిలేయండి సుమతి మడికట్టుకున్న
అడపిల్ల కాదని మీరు తెలుసుకొంటే
చాలు అందికే, మిమ్మల్ని తీసు
కొచ్చేను”

“పరాయివాళ్ళ మడి దడి మన
తెందుకు చెప్పండి ?”

“అదేమిటి గురూగారూ : విడ్డూ
రంగా మాటాడుతున్నారే : సుమతి
మీకు పయి అడపిల్లా : నన్ను
నమ్మచుంటారా ?”

“మీరు నమ్మినా నమ్మకున్నా
నామాట మాత్రం అదే : రేటో మాటో
చిరంజీవిని పెళ్ళాడబోతున్న సుమతి
గురించి మనం మాటాడుకోడం
మంచిదికాదు మనోరిక్వెస్తు మనం
చూచింది యిక్కడే హరిచిటోదం
ప్రచారం చేయకుండా జాగ్రత్తపడదాం
ఒకే ?”

సీతాపతి ఏవణుకున్నాడో ఏమో
గాని మరి మాటాడలేదు

కారు తిన్నగా వచ్చి ప్రసాదం
గదిముందు ఆగింది

ప్రసాదం కారుడిగి గదిలోకి
వెళ్ళేడు

[సశేషం]

అనిచారట్టుకు విజయంకావలెను

RUBBER STAMPS రబ్బరు స్టాంప్స్
PRINTING BLOCKS ప్రింటింగ్ బ్లాక్స్
HOARDINGS, CINE SLIDES, పోర్టింగ్, సినిమాస్లైడ్స్
FLOWER SENT TINBOARDS, ఫ్లోరెసెంట్ టిన్ బోర్డు

SVS ANAND ARTS **ఆనంద్**

భవనం నెలకు రూ. 40
 విజయంకావలెను
 80 మోడల్స్ రూ. 200
 నెలకు రూ. 200

ఉత్తమ సంగీత వనమాలి

ఉస్మాద్ బడే గులాం ఆలీ

భారీ శరీరం, భయంకరమైన మీసం, మాంసలమైన వదనం, మొత్తం మీద సూలమైన ఆకారం, "సంగీతానికి సదసం" అంటే ఎవరు నమ్ముతారు? కాని నమ్మక తప్పదు, కారణంతోటి మొందేవికి మధ్య ఉన్నదే తోచని మెడ (గళం) లోంచి ఉస్మాద్ బడే గులాం ఆలీఖాన్ సంగీతం సముద్రంలా పొంగి ప్రవహించేది. అనర్గళంగా, అంతటి మహాకాయదుశంతటి మహాగాయకుడవడం. అనడం వింతగా తోచక మానదు. కొంతమంది అననుభవములకి.

కచ్చేరీ ఇచ్చేటప్పుడు ప్లేటిమీద జాళం పెట్టుకూర్చునే ఆ విందు విగ్రహం రమారమి రెండేళ్లక్రితం అనంతంలో రీసమయింది. ఇకపైన కంటి కనిపించక పోయినా, చూడగల మనసులకి మాత్రం కనిపించక మానదు. ఈయన అమర సంగీతం మామూలు జెవులకి అందకపోయినా మనసులకి

వినిపించక మానదు. మూర్ఖోగుకూనే వుంటుంది నిరంతరం.

పేరులో 'గులాం' (దానిన) అయినా కళాప్రాభవంలో కాహన్ కాహ్ (చక్రవర్తి) మానవ శరీరం (స్వరం) వలక గలిగిన స్వరగతులన్నీ పొందించి పలికించి నవరసాల రికించి న బదేగులా మాలీ కమనీయమైన కంకం వజ్రం కన్నా కఠినం; నవనీతం కన్నా మృదులం. తుపాను కన్నా ప్రచండం. మనశ్శాంతి కన్నా అహదకరం. తృప్తి కరం. "గులాం" కరం (హావం) ఉదకం పైన బెలాయించి సు రోమం డర్ (హార్వ) తంతులను, జొడ్డెన వేళ్లతో మీటుతూ, నాట్యం చేస్తూ, గళతంతులను వాటితో కృత్రిమరచి, మేళవించిన తక్షణం 'సంగీత సభంలో, శ్రద్ధావాళా పఠణం, విశ్మయభరితరణం ప్రభవించేవి. శ్రోతల చెవులూ, కళ్లు తడితాంగాలూ సంగీత శ్రవణం పైనే కేంద్రీకరించబడేవి. పిడుగువడినావలించని ఉత్కం

పి. బి. శ్రీ వి వా (యి) ప్

కీ. శే. ఉస్మాద్ బదే గులాం ఆలీ

కంతోనూ ఉత్సాహంతోనూ, ఉస్వేగో
ద్రేకాంతోనూ, ఒళ్ళంతా చెల్లు చేసు
కొని వినేవారు ముక్ర ముగ్ధులై న
శ్రోతలు, గులాం ఆలీ అనన్యభిమాను
లకికపై. రికార్డులూ, టేపు రికార్డులే
దిక్కు.

“ఇలాంటి” సంగీతావతార పురు
షులు” సంభవించడమే అరుదు.
అట్లాంటిప్పుడు, ఏరు తమ కోసమని
గద బ్రహ్మాంలో ఐక్యమయి పాడు
గానే వందల్లాలో ప్రభుత్వమో, మరి
ఇకర శక్తియుతులైన ప్రముఖులో,
ఏరికోకూడ ఎల్లప్పుడూ ఒక టేపు
రికార్డు, కొత్త టేపులూ ఏదంగా,
ఫోన్, అనన్య సాధికత్వై న అపూర్వ
రాగాలయ భావ భావన ప్రయోగాల

నన్నిటిని ధ్వని ముద్రితాలుగా చేసి
వుండివుంటే ఎంత బావుండేది!” అని
పిస్తూవుంటుంది నా కు. — తాన్
సామ్రాటే ఉస్మాద్ నవీర్ అహమ్మద్
ఖాన్, నజాకత్ ఆలీఖాన్, సలామత్
ఆలీఖాన్, గులాం ముస్తఫా ఆలీఖాన్
ప్రభృతుల గానం వినేప్పుడల్లా,
ఆ మహామహాడి పోకడలూ, ధాయలూ
స్మృతి పదంలో మెరుస్తూ మురిపిస్తూ
వుంటాయి నన్ను. అనుకోకుండా కళ్ళు
చెమ్మగిలుతూ వుంటాయి బదేగులాం
విధనంవల్ల సంగీత ప్రపంచం పొందిన
మన నష్టాన్ని తలుచుకుని. 1903 లో
లాహోర్లో జననమందిన ఈసంగీతావ
తార పురుషుడు, పరంపరాగత సంగీత
కళా కుటుంబ సభ్యుడే. వీరితాత

ముత్తాతలలో, పేరుమోసినరాజ విద్వాంసులూ సంగీత శాస్త్ర పారంగతులూ వున్నారు. మేనమామ కాలేజిలో వదే, తమ అయిదవ ఏటనే సంగీతాభ్యాసం ప్రారంభించారు మన "గులాం". కాలేజిలో దివంగతులైన అనంతరం, తండ్రి ఆలీ బఖ్ గారే వీరికి గురువులై మార్గదర్శకులై, కుమారుడి సంగీత శక్తికి సక్రమమైన రూపు కల్పించారు. క్రమేణా మన సాధనా సంపత్తితో సంగీత శాస్త్ర పరిశోధన కావించితమ వాణి నొకదాన్ని సృష్టించు కొన్నారు. శ్రీ బడేగులాం.

రీడి పటియాలా మరానా, శబ్దోచ్చారణకూ, భావగంభీరతకూ శృంగార ప్రాధాన్యతతో సంపూర్ణత్యంప్రసాదించే ఈ మరానా మరానా పద్ధతులకు స్వానుభవ సంపాదితాలైన సవీనతలు చేకూరించి, మరింత స్పష్టి ప్రసాదించారు ఉస్తాద్ గులాంఆలీఖాన్. అనుమండ్రం అడుగునించి, తారస్థాయి తలపైకి గూడా సునాయనంగా, అవలీలగా నడుస్తూ, పరిగెడుతూ, దుముకుతూ, దుడుకుగా అర్పటిస్తూ, ఒయ్యారాలతోనూ, మెరుపువేగాలతోనూ, సయ్యాబలాడుతూ, భావమార్గవ గంభీర్య పరిపూర్ణతా స్వాకంక్షిత్య పాఠేయాలతో విరాటంకంగా వయనిస్తూ గమ్యస్థానమైన శ్రోతృ హృదయాన్ని సమారంభ ప్రారంభంలోనే చేరుకునే వీరి గళసామర్థ్యం అనికరపాద్యం, అనూహ్యం. ఈ అసాధ్య సామర్థ్యం వీరి అమృత సాధనా సంపాదితమే

కాక దైవదత్త సహజ మేధావిలోకాదికం.

శాస్త్రీయ సంగీతంలో విషాతులయిన "లక్రీకా ఫక్రీ" (సాంప్రదాయ దాసులు) గా వుండి పోకుండా కాలానుగుణ్యములైన మార్పులూ కూర్పులూ, కావించడానికే మాత్రం వెనుకంజ వేయని ధైర్య స్థైర్యకాలి శ్రీగులాం ఆలి. అపశృతి అనేది లేనేలేదని వీరి నాదం, విశ్వాసం. సృష్టిలోని ప్రతి శబ్దం సుశృతిబద్ధం అనీ, నియమిత స్వరగతుల్లో భిన్నగతి ఏర్పడినప్పుడు అపశబ్దంగా అనిపిస్తుందేకాని, కాదనీ, పాడి విరూపించారో అవర సంగీత బ్రహ్మ — మద్రాసులో రసికరంజని సభలో తాము మొదటి పాడిగా పాడిన సందర్భాన.

మనస్సును మించిన వేగంతో ఒక "తాను" యుపిస్తూన్న సమయంలో గళంజారి, అన్య స్వర ప్రదేశాన్యాయ ప్రవేశం సలిపిన తోడనే, ఆ స్వరాన్ని అధారవృత్తముగా మార్చి, రాగచ్ఛాయాంతరం తోపించి, అమృతమైన చాచకత్యంతో సంచారం చేసి, పావుగంటసేపు వర్కటించి, ప్రస్తుత రాగప్రదర్శన ప్రారంభించే సరికి, సభలో కూర్చుని కన్యాయత్యంతో ఆలకిస్తూన్న, కొమ్ములు తిరిగిన సంగీత శిరస్సులు, సరస్సులో గాలి తరంగాల తాకిడికి కదలులాడే కమలాం వగిది ఉయ్యాల బాగాయి. పెదవులు విస్మయంతో చొచ్చు చొచ్చు అని చప్పరించాయి వీరి గొంతు

తనాన్ని మెచ్చుకుంటూ కరకాళద్యమం
 హెషకు కరమెత్తి నలాం చేశారు
 ఉస్తాద్ గులాం నా బలవంకం మీద
 ఆ ప్రోగ్రాం వివరానికి వచ్చిన లలిత
 సంగీత ప్రియులైన కొందరు మిత్రులు
 (నేటి ప్రఖ్యాత దర్శకులూ రచయి
 తలూ అయిన “బాపు రమణ” లతో
 సహా) తోహారు లర్పించి, నా కన్నా
 భక్తులై కూర్చున్నారు. —లోకాన్నే
 మరిచిపోయి, “మధ్యలో తప్పుకుండా
 వెళ్ళిపోతామని ముందే హెచ్చరించి
 మరి వచ్చిన ఈ మిత్రులు ప్రతిజ్ఞని
 మరిచిపోయి, కచ్చేరీ కడంబేదాకా
 కదిలితే బట్టు. “శాస్త్రీయ సంగీతంలో
 ఇందలాలిత్యం వుందా!” అని
 అబ్బురపడి కనుబొమ్మల్ని ఎగరేసి,
 కనులు విప్పారించారు ఈ లలిత
 సంగీత భక్తులు నైతం.

ఆ కచ్చేరీ అనంతరం, “మద్రాసు”
 ప్రాంతీయ బాషా పక్షపాతాలను విస్మరించి,
 బడేగులాంని పదే పదే పిలిపించుకుందంటే
 “బాన్ సాహెబ్” ప్రతిభకు వేరే విదర్శనం అనవసరం!
 స్వర స్థానాల నన్నింటినీ స్వస్థలాలుగా
 శరణమింపజేసుకున్న ఈ స్వర మేధావి
 స్వరాలతో ఆడుకునేవారు. పిలిచి
 నంతనే పలికి నీరువాలోంచి బిరకాలు
 మెలికలు తిరిగి పరుగెత్తి అరుదెంచి
 మరలిపోయేవి. తామలు తుపాచుల్లా

రుకిపించేవి. నయవినయ విరహా
 గీతాలు, నయనాలను తడిపించేవి.
 భజనాలు భక్తిపారవశ్యంలో ముంచె
 తేవి. రుమీలు కమ్మగా హాయిగా
 పాగి శృంగార తైలితో ఉత్తేజపరిచేవి.
 విరహారసం ఒలికిస్తూ “తాకరూ, నజసి
 ఆ ఏసఖాలం” టైరవిలో అందుకోగానే
 సభలో చప్పట్లు ఆకాశాన్నందుకుని,
 పది నిమిషాల పిదపనే పాట పాగ
 గలిగే పరిస్థితి తెచ్చి పెట్టేవి.
 మల్కొనె, పూర్యా, జై జై వంటి,
 మర్వా, అదాబా, దేస్, సోహానీ,
 ఫీలూ, ఖమాజ్, బాగేశ్రీ, బీంపలాసీ,
 పహాడీ, టైరవీ మున్నగు ప్రజారంజక
 ములైన క్లిష్ట రాగాల్లో అంతకన్న
 పదింతల ప్రతిభ చూపగలిగిన అఖండ
 గాన తపస్వి శ్రీ ఉస్తాద్ బజే. అతని
 వాటులోలేని రాగాన్నైనా అప్పటి
 కప్పుడు అలపించి సర్వసామాన్య
 మైన రాగంలా నడిపించ గలిగిన రాగ
 కోశాధికారి శ్రీ గులాం. నవీన స్వర
 సమ్మేళనాలతో నవీన రాగప్రయోగాలు
 ప్రయోజనాత్మకంగా సృష్టించగలిగిన
 సంతోష జనకులు శ్రీ అలిఖాన్.

ఇందుకొక సంభ్రమజనక సంభవ
 విశేషాన్ని ఉదాహరిస్తాను. రసి
 రంజనీ సభలో ఉస్తాద్ కచ్చేరీవి
 ఉద్రేకోన్మాదావస్థదాకా వెళ్ళిన వేళు
 వ్యక్తిగతంగా ఆయన అశిర్వాద

పొందావి, బడేగులాం బన జేసిన విడిదికి వెళ్ళును. శ్రీరంగనాథుడి పోజులో శయనించి విశ్రమిస్తున్న శ్రీ గులాం ఆలీ విశ్రామ సమయంలో సహా రాగాలాపన సాగిస్తున్నారు.

ఏ ఆధారం లేకుండానే సుర్ మండల్ వాద్యం ఆలీఖాన్ బొజ్జమీద విశ్రమించింది. చుట్టూ రసిక ప్రముఖులు ఆసీనులై వున్నారు. శ్రీమతి ఎమ్. ఎల్. వసంతకుమారికూడా ఒక ఆగంతుకురాలు. అందరికీ సమస్కరించి ప్రక్కగా ఒదిగి కూర్చున్నాను.

ఎమ్. ఎల్. వి. ఒక అపూర్వ కర్నాటక రాగం పేరు చెప్పి దానికిదైన హిందూస్తానీ రాగం ఏది అని పృచ్ఛించారు తెలుసుకోవాలని. గులాం ఆ రాగం ఆరోహణావరోహణ లేవి అని అడిగి, హిందూస్తానీ సంగీతంలో ఆ రాగానికి ప్రతిబింబమైన రాగం తనకు తెలియదని మనవి చేసి, మాటాడుతోనే సుర్ మండల్ తంత్రుల్ని ఆ రాగం ఆరోహణ అవరోహణల ప్రకారం శృతి పరిచి, ఆ రాగచ్ఛాయలలో రెండు మూడు ప్లరి పెన్ (తూలాలు) ఇచ్చి, గృహ సభతో సదరు రాగయోగ్య వాతావరణం సృష్టించారు.

ఆ సమయాన ఒక మహమ్మదీయ

వ్యక్తి సభకి విచ్చేసి సలాంచేసే కూర్చున్నాడు. అతనిచేతిలో "గజల్" కి కితాబ్" చూసి, అడిగి, అందుకుని, గబుక్కున ఒక గజల్, ఉపయక్త రాగాన్ని ఉపయక్త రాగంగా మలచేకుని అదే రాగంలో ఆలాపించాడు. అనలోచితంగా ఆశువుగా అరగగల సేపు ఇరుల కోసంకాక, తమకోసమే పాడుకున్న రాగమేమో, బడేగులాం చేసిన కచ్చేరీలన్నీ ఒక ఎత్తు; ఆ అర మంట గజల్ ఆలాపన ఒక ఎత్తు. కట్టలేం దానికి కిమ్మత్తు. ఆ అర గంటలో అక్కడున్న మా అందరికీ అందించారు ఆలీ ఆనందపు సంపత్తు.

స్రవరిచిన రాగంలో అంతసేపు అద్భుతంగా ఆలపించిన "ఆలీ ఖాన్" ను ఆశ్చర్యంతో తిలకించారు ఎమషీయజీ పద్మభూషణి, వసంతకుమారి. ఆమెకూడా ఊహకందవి ప్రయోగాలు ఆ ఆలాపనలో జరగడమే ఆమె ఆశ్చర్యానికి కారణం. ఆమె - "ఉస్తాద్ జీ! ఈ విధంగా ఎలా పాడ గలుగుతున్నారు?" అని అడిగిన దానికి "ఆలీ" సమాధానం "అల్లాహ్ ఫజల్" (అల్లా అరుగ్రహం) అని ఆకాశాన్ని చూపించే విషయ హస్తం. కనకనే "విండుకుండ" లా చెవుల వండువుగా వుండేది వీరి విగ్రహం. ఈ విగ్రహానికి ప్రభుత్వంవారు దుళ్ళు

యవ కప్పి "పద్మక్రి" ప్రసాదించారు. వీరి కళాసేవను ప్రశంసిస్తూ.

గులామాలీ గ్రామోఫోన్ రికార్డులు బాగానే యిచ్చారు. నాటిలో చాలా మట్టుకు పాప్యులర్ అయినవే; చాలా మందికి తెలిసినవే. "కాకరూఁసజనీ."

"తోరీ తిర్చి నజరియాకే బాన్"

"ప్రేమత ఫందేమె ఆకర్ నజనీ"

"సైయ్యూఁబోర్", "కరేన బిర్ హాకీ రాత్".

"యాద్ పియాకే అపి" మొదలైనవి అమృతమయ గీతాలను చప చూడని చెపులరుదు.

బడేగులాం గొంతులోనే వింత జీవం వుంది. తనకే సొంతమైన యాన (ఏక్సెంట్) వుంది. తూకమైన తూకం వుంది. స్వరప్రయోగాలలో ఏ ప్రయోగంతర్వాత ఏ ప్రయోగం రక్తి కట్టు తుందో అధ్యయన పూర్వకంగానూ, అనుభవ పూర్వకంగానూ ఎరిగిన అన నేక గాయకదక్రవరులలో "గులాం"ది అగ్రస్థానం. భావం ప్రతిబింబిస్తూ హాసభావాలు ప్రదర్శిస్తూ, "కాకరూఁ సజనీ అపిన బారం" అని వియోగిని వేదన నభినయిస్తూ అనుభవిస్తూ ఆల పించే సమయాన అంతటి మనిషి విరహబాధకి గురి అయిన అంద మయిన అమ్మాయిలా అగపడేవారు. అలసట తెలియని "అలీ", మధ్య మధ్య సోదరుడు "బర్కత్ అలీ" కి అవకాశం వదిలేవారు. అన్నకి తగిన తమ్ముడనిపించుకునేలా "బర్కత్" అడియన్స్ అనందాన్ని "బర్కత్" (పెంపు) వొందించేవారు....గులాం

కొడుకు "మునవ్వర్" కూడా "అబ్బా జాన్" కి శ్రమ తగ్గించేందుకన్నట్టు తానులు విసురుతుండేవారు. మొ తం మీద ఈముగురి సంగీతోతుంగ తరంగ గంగా ప్రవాహంలో స్నానాలుచేసి. శ్రోతల హృదయాలు, దారుణ జీవన క్షేత్ర కల్మషాలని కడిగేసుకుని. సంకృప్తితో విందిపోయేవి.

"సంగీతం కోసమే పుట్టి, సంగీ తంలోనే పెరిగిన ఈ మనవిద్వాంసుణ్ణి "పక్షవాతం" విషుక్షపాత బుద్ధితో ఎదుర్కొంది.

దానితో పోరాడుకోనే, ఏ మాత్రం లొంగకుండా అనారోగ్య పరిస్థితిలో కూడా ఈ సంగీత ప్రాణి గంటల తరబడిని ప్రోగ్రాము లిచ్చేవారు. "బొం బా యి" లో షణ్ముఖానంద సభలో పాడేందుకుని ఈయనను, అను యాయులు పల్లకిలో మోసుకు తీసు కొచ్చి. భుజాలపై ఎత్తిస్తే కిమీడికి జారి పూర్వపెట్టెవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. దాకరు వివాదించినా, "సంగీ తం పాడని జీవితం నాకెందుకు?" అని నాదాడి. మొండితనంతో. కచ్చేరీలో పాడుతూనే వుండేవారు. అనారో గ్యాన్ని కూడా జయించిన "బడే గులాం" మృత్యుదేవతకు మాత్రమే గులామె. "అలాకాలా" అంతుకున్న సలామె హైదరాబాదులో శాశ్వతంగా కన్నుమూసి అవతారం చాటించారు. ఈ మహనీయు గాయకుడి పవిత్ర చరిత్ర భావిగాయకు లందరికీ అదర్శ ప్రాయం. . .

నటసామ్రాట్ పద్మశ్రీ

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు పేరున

మూడు విశ్వవిద్యాలయాలకు విరాళాలు

ఏప్రిల్ 14 వ తేదీన హైదరాబాద్ లో జరిగిన సభలో పద్మశ్రీ నాగేశ్వరరావు హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం వారికి వ్యయంగా ఇచ్చిన 25 వేలు విశ్వవిద్యాలయం నారు స్వీకరించారు.

ఏప్రిల్ 20 వ తేదీన బెంగళూరులోని లార్ డాగ్ లో జరిగిన గజ

తోత్సవ కమిటీవారు చేసిన సన్మాన సభలో పద్మశ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావుగారి పేరున ఇచ్చిన రు 25 వేల విరాళము బెంగళూరు విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీమకౌల్ స్వీకరించారు.

ఏప్రిల్ 21 వ తేదీన తిరువత్తిలోని యూనివర్సిటీ గ్రౌండ్స్ లో జరిగిన మహాసభలో రజతోత్సవ కమిటీవారు

కలకత్తా ఆంధ్ర సమితివారు పద్మశ్రీ నాగేశ్వరరావుకు వచ్చిన బెంగల్ ముఖ్య మంత్రి (మాజీ) అజయ్ ముఖర్జీ ద్వారా, పద్మశ్రీ మంత్రిసభ వెంకటేశ్వరరావుకు కేంద్ర శాస్త్రీయ మంత్రి సంతోషయ్య ద్వారా రజిత విగ్రహాలు అందజేస్తున్న దృశ్యం.

‘పెళ్ళి సంబంధం’ లో వాణిశ్రీ, విజయనిర్మల

పద్మశ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావుగారి పేరున ఇచ్చిన మరొక రు 25 వేలు విరాళము శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వ విద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ డి జగన్నాథరెడ్డి స్వీకరించారు.

అత్యంత వైభవంగా జరిగిన ఈ మూడు సమావేశములలోను తాను నేదరికముచేత విద్యావంతుడు కాలేక పోయినందున, ది విలోచితవస్తువులు అనుభవించినందున పేద విద్యార్థులకు ఉపాధి కల్పించేందుకే తాను ఈ మహా

‘మనసేచ్చిచూడు’లో పద్మిని

తాగ్యాన్ని తలపెట్టినట్లు, కళాకారు
 దుగా తాను ఇంతవఱకు సంపాదించిన
 దాంట్లో మూడవ వంతు విద్యా సంస్థ
 లకు. శ్వవిద్యాలయములకు, విద్యాభి
 వృద్ధికి విశాలాలు యిచ్చినట్లుగా
 పేర్కొన్నారు. తాను వాసంగిన విశా
 లాలనుండి పేద విద్యార్థులకు ఉపాధి,
 విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రథమ శ్రేణిలో
 ఉత్తీర్ణులైనవారికి సువర్ణ పతకము
 బహుఃరించవలసిందిగా విశ్వవిద్యా
 లయముల ఉపాధ్యక్షులవారిని ప్రశ్నే
 కంగా కోరినారు. తాను కళాకారులకు
 ఎల్లప్పుడు పని చేస్తానని, అందరి
 అభిరుచులకు అనుగుణంగా తాను

అనుసరిస్తానని చెప్పారు

బెంగుళూరు లార్బాగ్‌లో జరిగిన
 సభలో శ్రీ సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ స్వాగ
 తం చెప్పారు. బెంగుళూరు విశ్వవిద్యా
 లయ అధ్యక్షులు రాష్ట్ర గవర్నరు
 శ్రీ ధర్మవీర శ్రీ నాగేశ్వరరావు గుజ
 గజాలను ప్రస్తుతించారు. ప్రథమ
 కన్నడ నిర్మాత శ్రీ గుమ్మి వీరన్న,
 ప్రఖ్యాత కవి శ్రీ ఎ. ఎన్. కృష్ణా
 రావు శ్రీ నాగేశ్వరరావు బేదార్యానికి
 వారి ఆనందాన్ని వ్యక్తపరచి, ఆశీర్వా
 దించారు. అనేక సంస్థలు, సంఘాలు,
 వ్యక్తులు శ్రీ నాగేశ్వరరావును పూరి
 మాలాలంకృతులను చేశారు. వినోద

‘మర్ ప్రవంచం’ లో నాగేశ్వరరావు

నేడే చూడండి!

STUDIO
ERANI

ప్రగతి పిక్చర్స్ చిత్రం

విధివిలాసం

దర్శకత్వం: చాణక్య - సంగమం! మోడర్ వేణు... నిర్మాత: సి.వి.ఆర్. ప్రసాద్..

ఆంధ్ర-విజయ కంట్రైన్స్-సైజు మినిజ్ క్షరరావు కంపెనీ :

VJRAM

కార్యక్రమములు జరిగినవి.

ఏప్రిల్ 21 వ తేదీ తిరుపతి విశ్వ విద్యాలయ అవరణలో జరిగిన బ్రహ్మాండమైన సభలో పద్మశ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు రజతోత్సవ కమిటీ వారి విరాళము రు 25 వేలు స్వయంగా ఉపాధ్యక్షులు శ్రీమతి జగన్నాథరెడ్డిగారికి అందజేశారు. విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపక బృందము వారు శ్రీ నాగేశ్వరరావు బేదార్యాన్ని కొనియాడారు.

రవీంద్ర ఆర్టు పిక్చర్స్ “ధర్మ దాత”

నిర్మాత తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూరి రవీంద్ర ఆర్టు పిక్చర్స్ బాంబేలో నిర్మిస్తున్న చక్కని పెంటిమెంటుగల సాంఘిక చిత్రం “ధర్మదాత” పంచ రంగుల నృత్య దృశ్యాలతో చాలా బాగుం పూర్తయింది.

డాక్టర్ పి. నారాయణరెడ్డి రచించిన.... “ఓ చిన్నారి బుల్లెమ్మా - సిగెండుకు లేవమ్మా” సరసాల విరసాల చమత్కార చక్కని గింతల పాటను నయ్యాటలను నాగేశ్వరరావు, కాంచనలపై మనసులు జిలమనేలా మద్రాస్ ఆడయార్ స్విమ్మింగ్ పూల్ వద్ద డృశ్యకరించారు.

మధుర గాయనీ, గాయకులు పి. సుశీల, మంజుసాల చక్కగా పాడిన యుగళగీత్య.... “వరమేశ్వరీ— జగ

దీశ్వరీ” పాటను కమనీయ దృశ్యాల కాలవాతమైన పాతున్నారు దాంవద్ద నాగేశ్వరరావు, కాంచనలపై చిత్రీకరించారు.

హాస్యనటి గీతాంజలి విజయపురి రాణిగా అవతరించి ప్రేక్షకుల్ని గిరిగింతలు పెట్టి వింత, వింత నవ్వుల్లో ముంచునున్నది.

ధర్మదాతగా నాగేశ్వరరావు, విషప్పింది వియ్యంకుడుగా నాగభూషణంల మధ్య చెంరేగిన—టొబ్బలి వీరుల్ని మరపించే వీరావేశాలు—రోషాలతో మీసాలు మెలివేసి పలికిన ప్రతిజ్ఞ పటాబోపాల ఉద్దేక నవ్వివేశాన్ని ధర్మకులు అద్భుతంగా చిత్రీకరించారు. ఈ చిత్రానికి ధర్మకులు సంజీవి.

“వా దేశం” లో చంద్రకళ

ప్రప్రథమంగా దక్షిణ భారత దేశంలో 'ఇంగ్లీషు' లో ఒక పాట
రికార్డు చేయబడ్డ సమయంలోని దృశ్యం: (ఎడమనుంచి కుడి):
బి. రాధాకృష్ణ, బి. కాం: (ప్రొడ్యూసర్-స్పాన్సోర్).
పి. బి. శ్రీనివాస్; ఎ. ఎ. రాజ్; శ్రీమతి యస్
జానకి; మోహన సుందరం (రికార్డిస్టు)

మానవుని గగన విజయం

మానవుడు కనిన కలలు, ఆశలు అన్నీ చంద్రోపరితలంపై మానవుడు కాలానదం, తిరిగి తన భూమిను సురక్షితంగా జేరడం వల్ల, జలయంత్రం అయ్యాయి. యీ మానవ విజయోత్సవ సందర్భంగా యీ గ్రామఫోను రికార్డు ఒక ప్రక్క

చంద్రుని వద్దకు మానవుని ప్రయాణం మరియుక వైపున చంద్రుని-వద్దండి దైవము వద్దకు ప్రయాణం చిత్రించబడింది.

యీ గానంలో మాండలిన్, గైతార్లతో మొదలై భూమికి ప్రతిబింబంగా ఆధార వ్యక్తం. గగనాన్ని హెచ్చు

వర్షం యివ్వబడింది ఆపైన రాకెట్టు
గగన ప్రవేశం అయినప్పుడు కర్రేట్టి
ధ్వని రూపం యివ్వ బడ్డది మాన
వుడు చంద్రునిపై కాలానడం గైతారు
యిచ్చే గీర శబ్దం వల్ల తెలుస్తుంది.
యీ పాట ఒకటవ స్థాయిలో భూమి
నుండి గగనంలోకి ఆతర్వాత రెండు
అనగా చంద్రుని చేరును. న్యూమరా
లజీ ప్రకారం కూడ రెండు అనగా
చంద్రుడు ఆరికార్డు రెండవ ప్రక్క
చంద్రుని నుండి గగనంలోకి ప్రవే
శించి ఆతర్వాత భూమిని చేరడం
చక్కటి ధ్వని క్రమాన్ని బట్టి తెలు
స్తుంది యీ విధంగా ప్రయాణ
క్రమం పూర్తి అవుతుంది.

మరొక విన్నూత విషయం యీ
పాటలో ఏమిటంటే మానవ కంఠం
"జాపిటర్ గ్రంథ వరవ" వరకు
పాడుతుండగా శ్రీ కంఠం. తర్వాత
గ్రహం వీనస్కు స్ఫురింప జేస్తూ
పాడుతుంది. శని గ్రహం గురించి
పాడుతున్నప్పుడు మిశ్రమ తెంజీ
అవే స్థాయికి తగ్గించ బడుతుంది.
ఎందు కంటే సంస్కృతంలో మంత
కొడిగా తిరిగే గ్రహం అని శనికి
అర్థం. సూర్యుని గురించిన గీతం
చాలా క్లిష్టమైన శబ్దాలతో నింపబడి
అట్టి మానవ నినాసం క్లిష్టమైంది

అని స్ఫురింప జేస్తుంది. పాట
చిగురున హెచ్చు తగ్గుస్థాయిల కలి
యిక వల్ల. మానవుని ప్రయాణం
వల్ల దైవసాన్నిధ్యాన్ని తొందలాన్ని
రూపకల్పన చక్కగా వివరింప బడు
తుంది.

పిట్స్ ప్రాపిన (మొదటి వైపు.
మాన్ టు మాన్, రెండవవైపు.
మాన్ టు గాడ్ రికార్డునెం ఎన్.ఇ.డి.
యి 31883) ఈ పాటలను ఏ ఏ
రాజ్ విర్వహణలో శ్రీ రావంగీత
దర్శకత్వంలో పి. వి శ్రీ విజాన్.
ఎన్. జానకి పాడారు.

● శ్రీ వెంకట వెంకట తమిళ
ప్రసాద్ సమర్పించు. శ్రీ విజయా
పీరిమ్మ మనసిచ్చిచూడు. ప్రజా
సంఘరణ సాంఘిక చిత్రాన్ని అర్థ
లాండ్రే ప్రేక్షక రోజునికి అతి త్వరలో
అందించబోతున్నారు. ఇందులో
పద్మశ్రీ శివాజీ గజేశన్. కె ఆర్
విజయ. పద్మిని, నాగేశ్, మనోహరు,
అశోకన్, బేబీ రోజారమణి, మరియు
పద్మశ్రీ నాగయ్య నటించారు.

మాటలు. పాటలు: మహాక
శ్రీశ్రీ. కూర్చు ఇవం పంగీత
యం. యన్ విశ్వనాథన్, విశ్వహరి
బాక్టర్ రాజా చౌదరి, దర్శకత్వం
పి. పి శ్రీలోక చందర్. ఎం. పి.

విర్మాత వెంకట రామకోటయ్య
చౌదరి. ఎం. పి

చక్రవర్తి చిత్రసమితి

మహాప్రవాచం

నిర్మాతలు: అక్కినేని-ఆదిత్య వర్మకథా: ఆదిత్య సుబ్బరాజు

